

EKSCITACIJA I KONTRAKCIJA SKELETNIH I GLATKIH MIŠIĆA

KARAKTERISTIKE MIŠIĆNOG TKIVA

Ekscitabilnost

Kontraktilnost

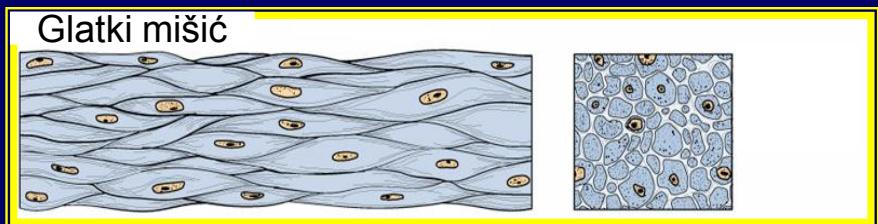
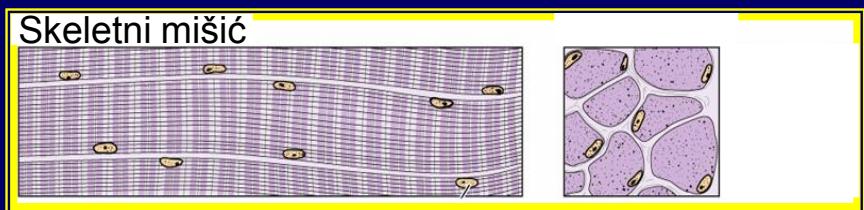
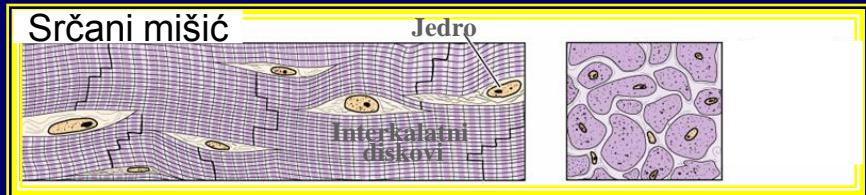
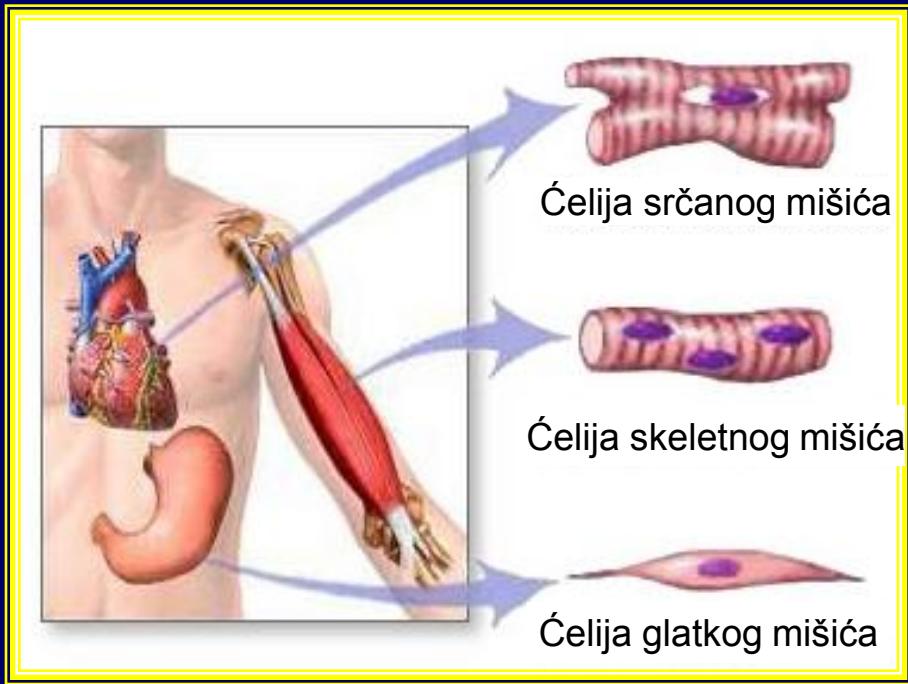
Rastegljivost

Elastičnost

Mišići imaju sledeće uloge:

- proizvode pokrete tela i njegovih delova
- proizvode pokrete unutrašnjih organa
- omogućavaju govor
- održavaju položaj tela i ravnotežu
- podupiru meka tkiva
- održavaju telesnu temperaturu

Vrste mišića

ORGANIZACIJA SKELETNOG MIŠIĆA

SKELETNI MIŠIĆ

VEZIVNO TKIVO

FASIKULUS

KRVNI
SUDOVI

NERVI

MIŠIĆNO VLAKNO

SARKOLEMA

T-TUBULI

SARKOPLAZMA

VIŠE JEDARA

SARKOPLAZMIN
RETIKULUM

MIOFIBRILE

MITOHONDRIJA

GRANULE
GLIKOGENA

TROPONIN

AKTIN

TROPOMIOZIN

MIOZIN

Titin

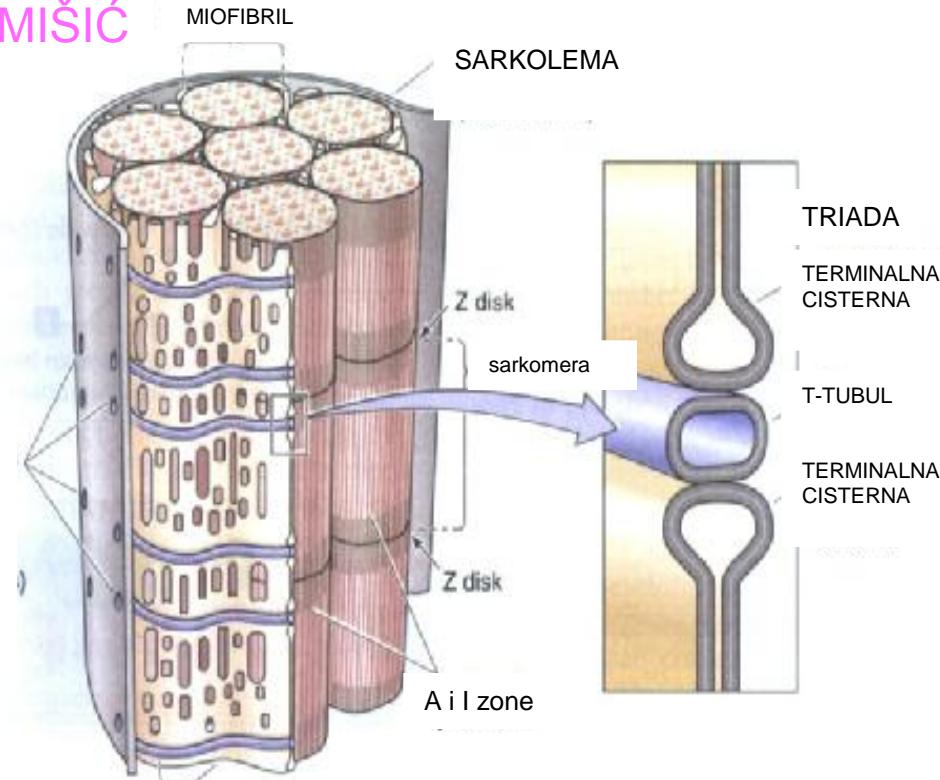
Nebulin

TANKI FILAMENTI

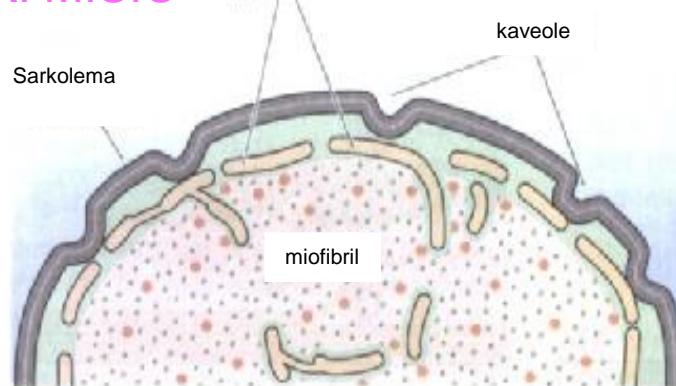
DEBELI FILAMENTI

SARKOLEMA

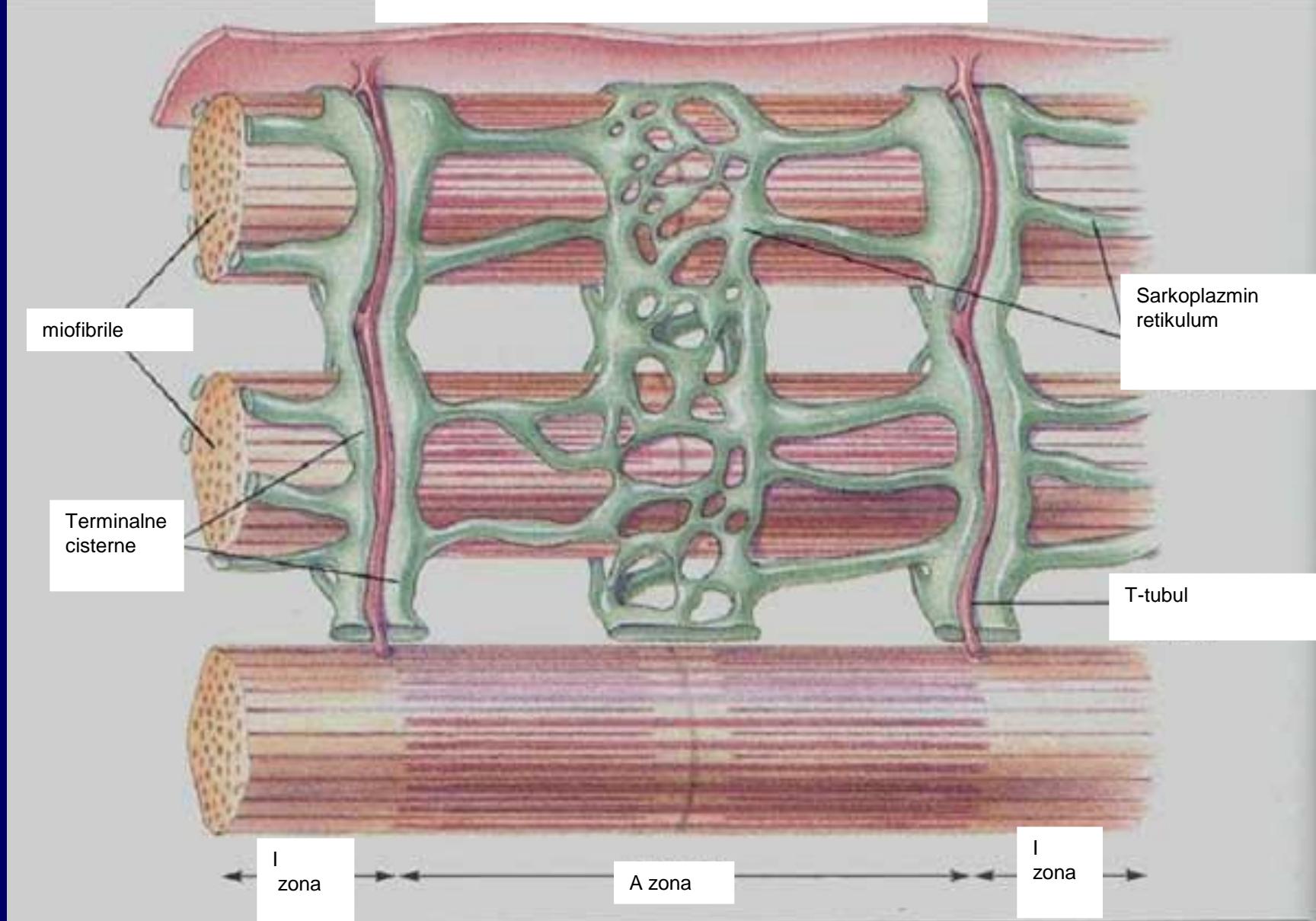
SKELETNI MIŠIĆ

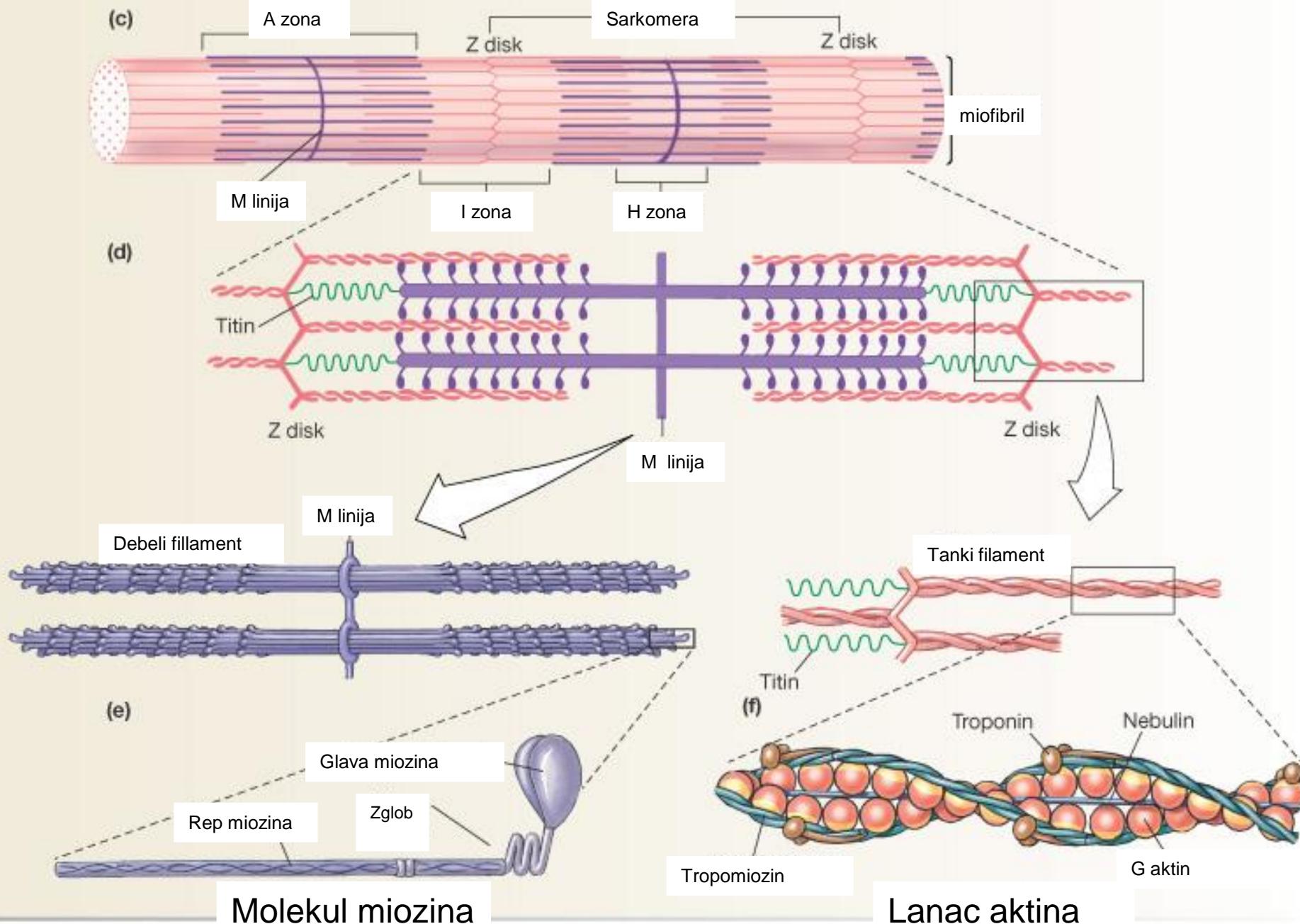
GLATKI MIŠIĆ

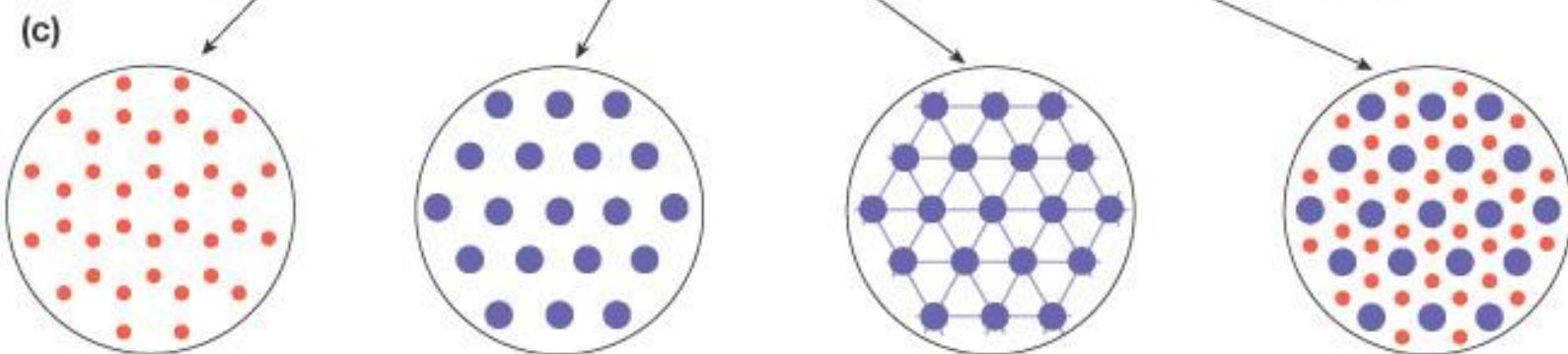
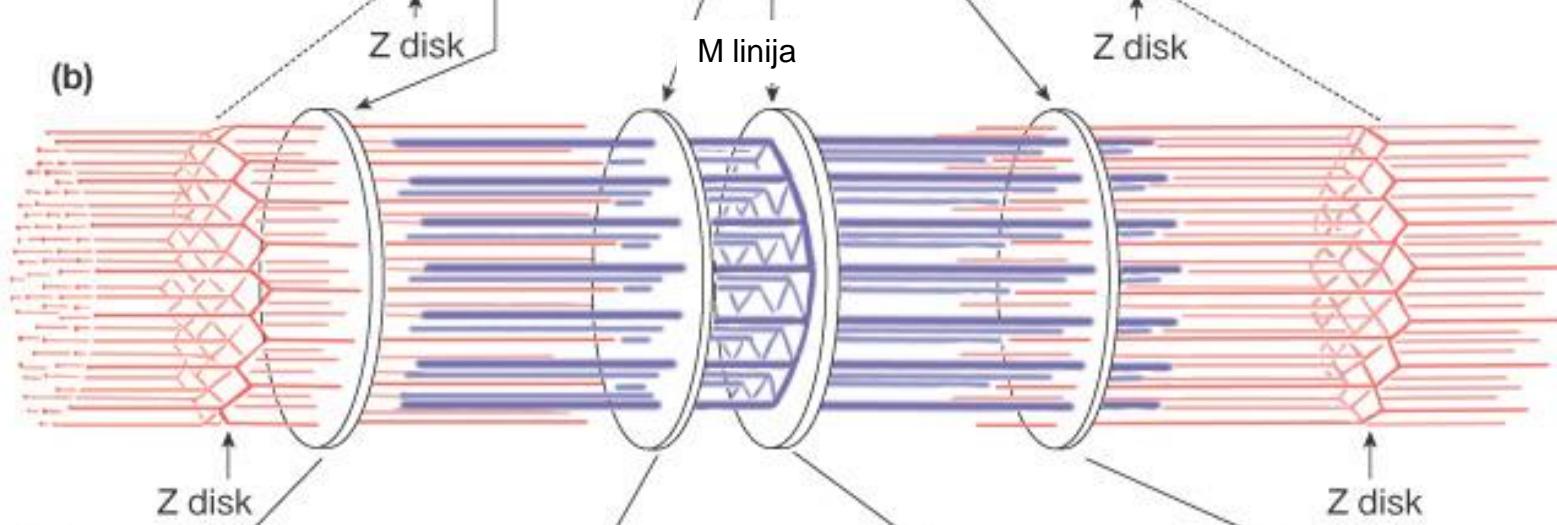
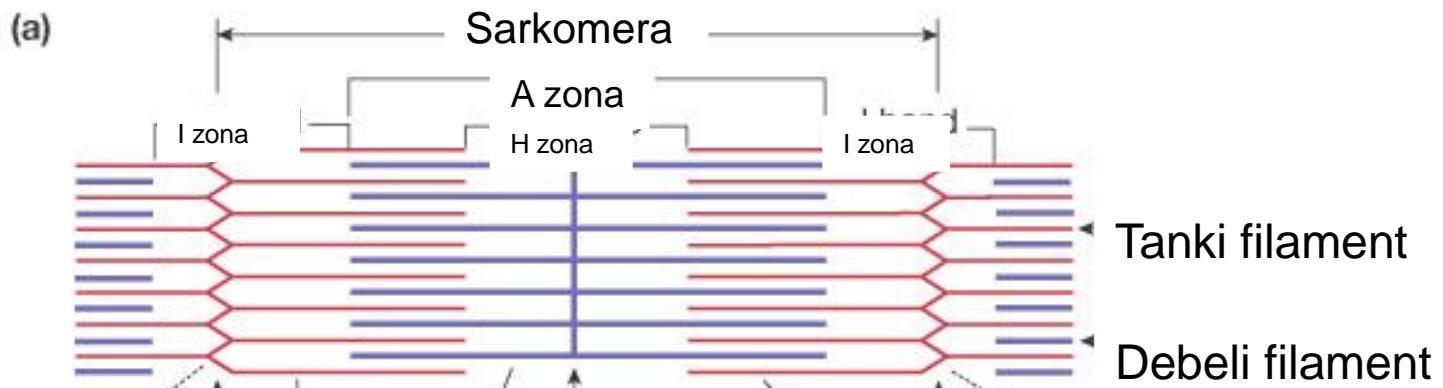

SARKOPLAZMIN RETIKULUM

ULTRASTRUKTURA MIŠIĆNOG VLAKNA

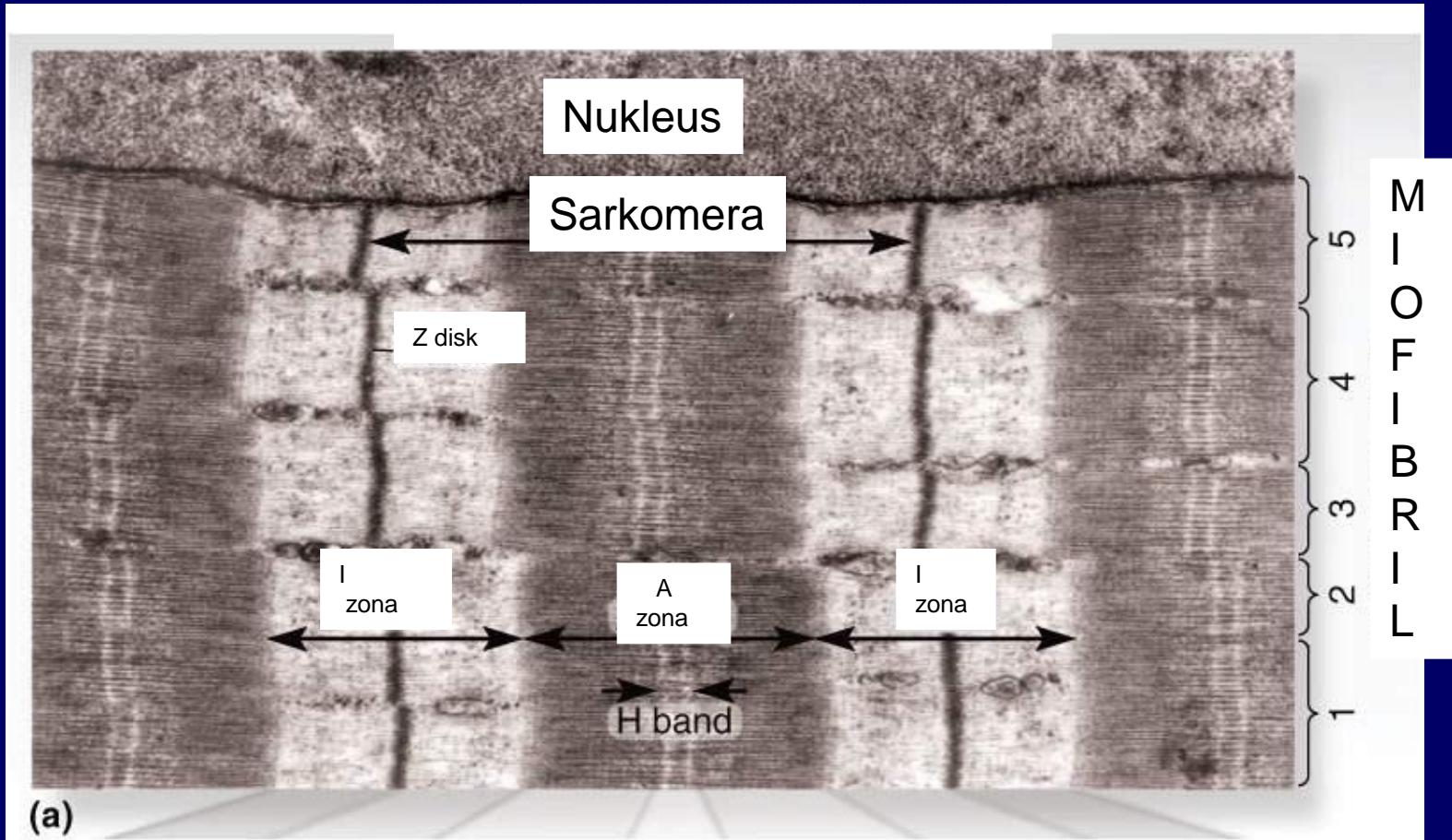
I zona
samo tanki
filamenti

H zona
samo debeli
filamenti

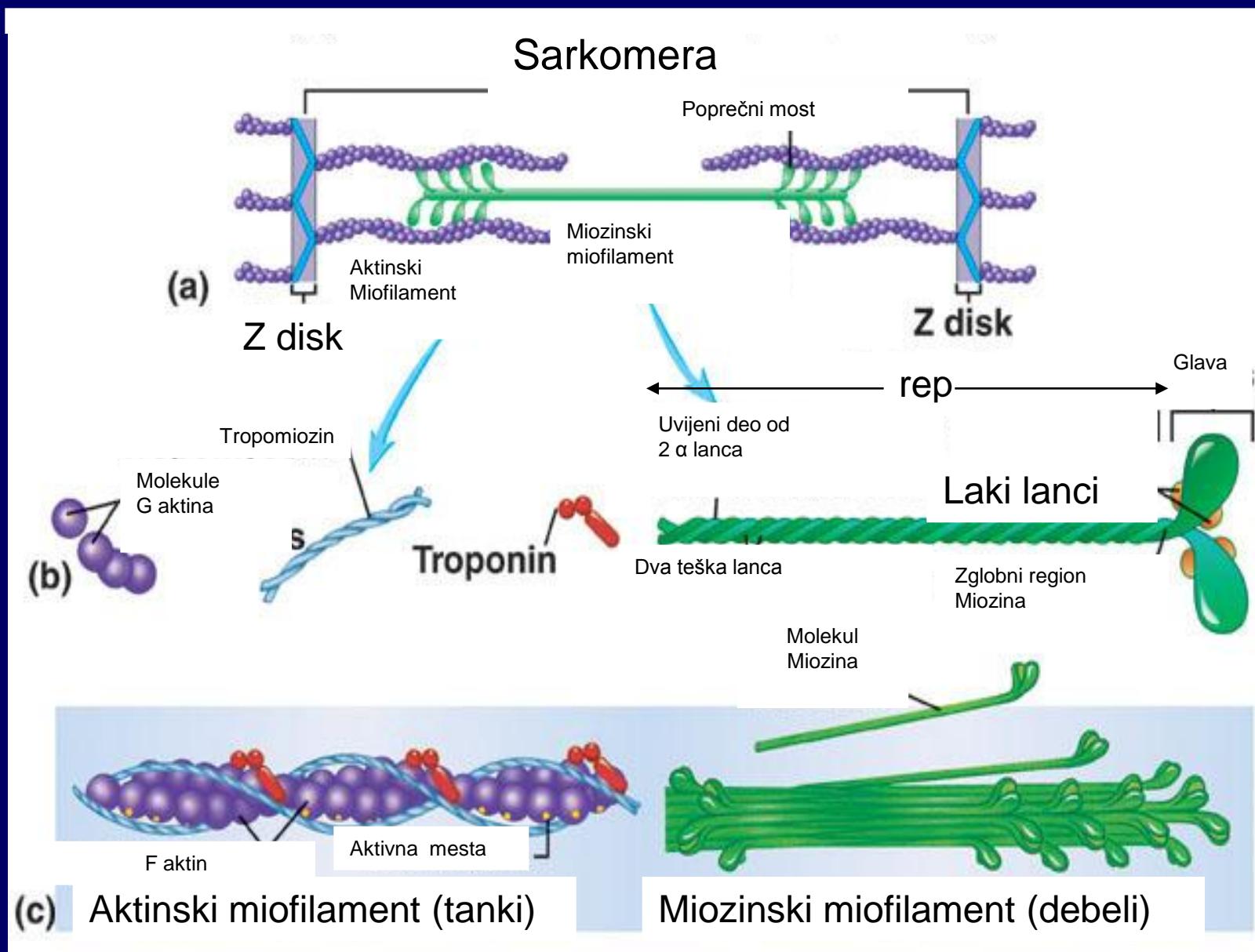
M linija
debeli filamenti povezani
akcesornim
proteinima

Spoljašnji rub A zone
Preklapanje debelih i tankih filimanata

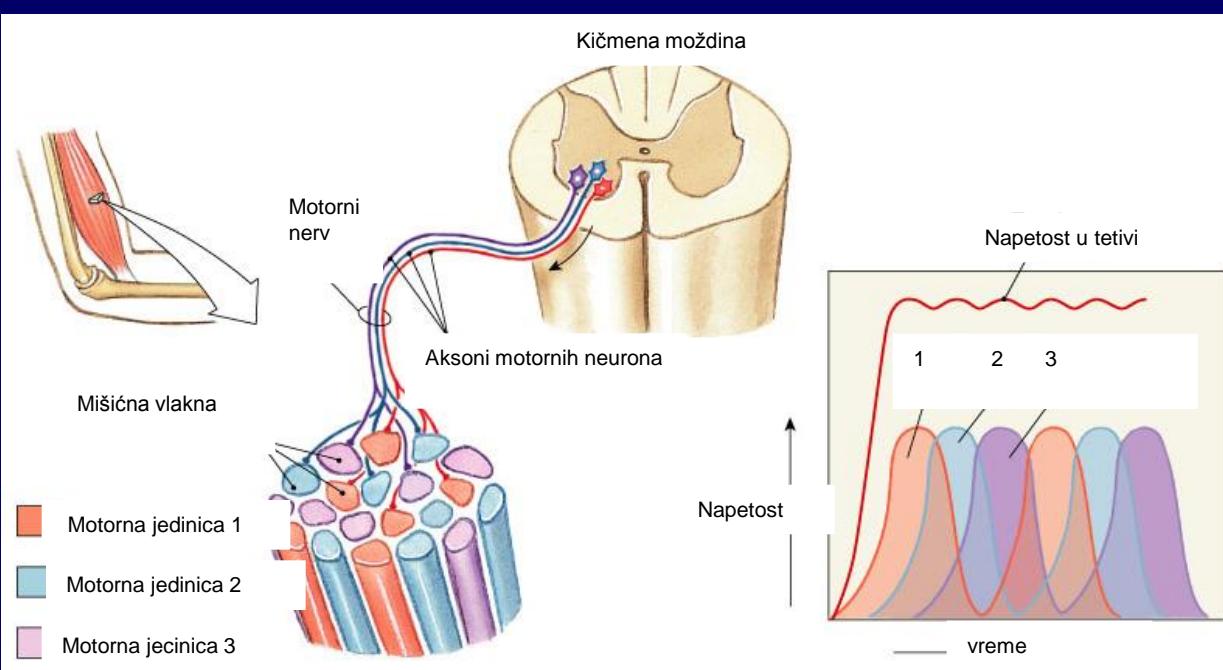
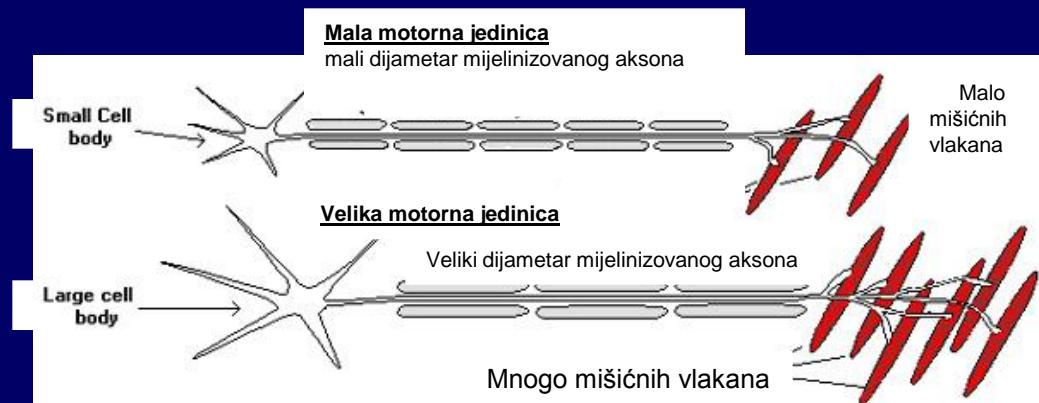
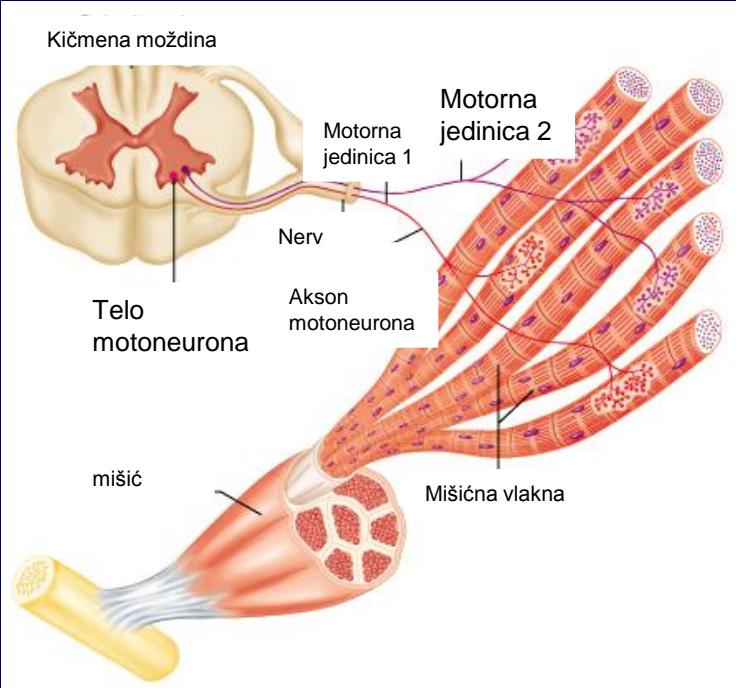
POPREČNA ISPRUGANOST

STRUKTURA AKTINA I MIOZINA

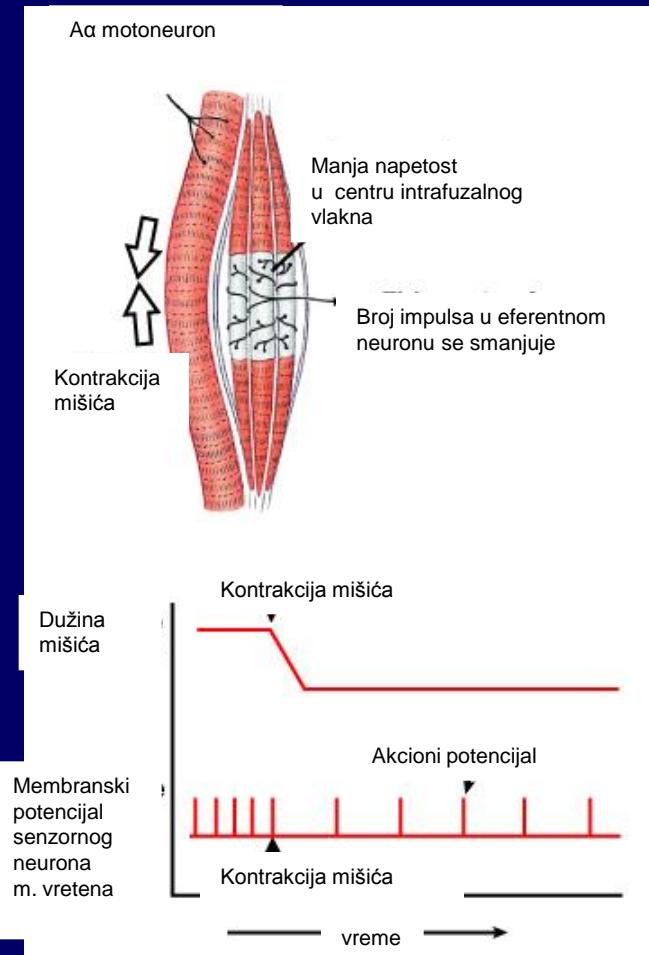
Motorna jedinica skeletnog mišića

-MALE MOTORNE JEDINICE
(za precizne pokrete)

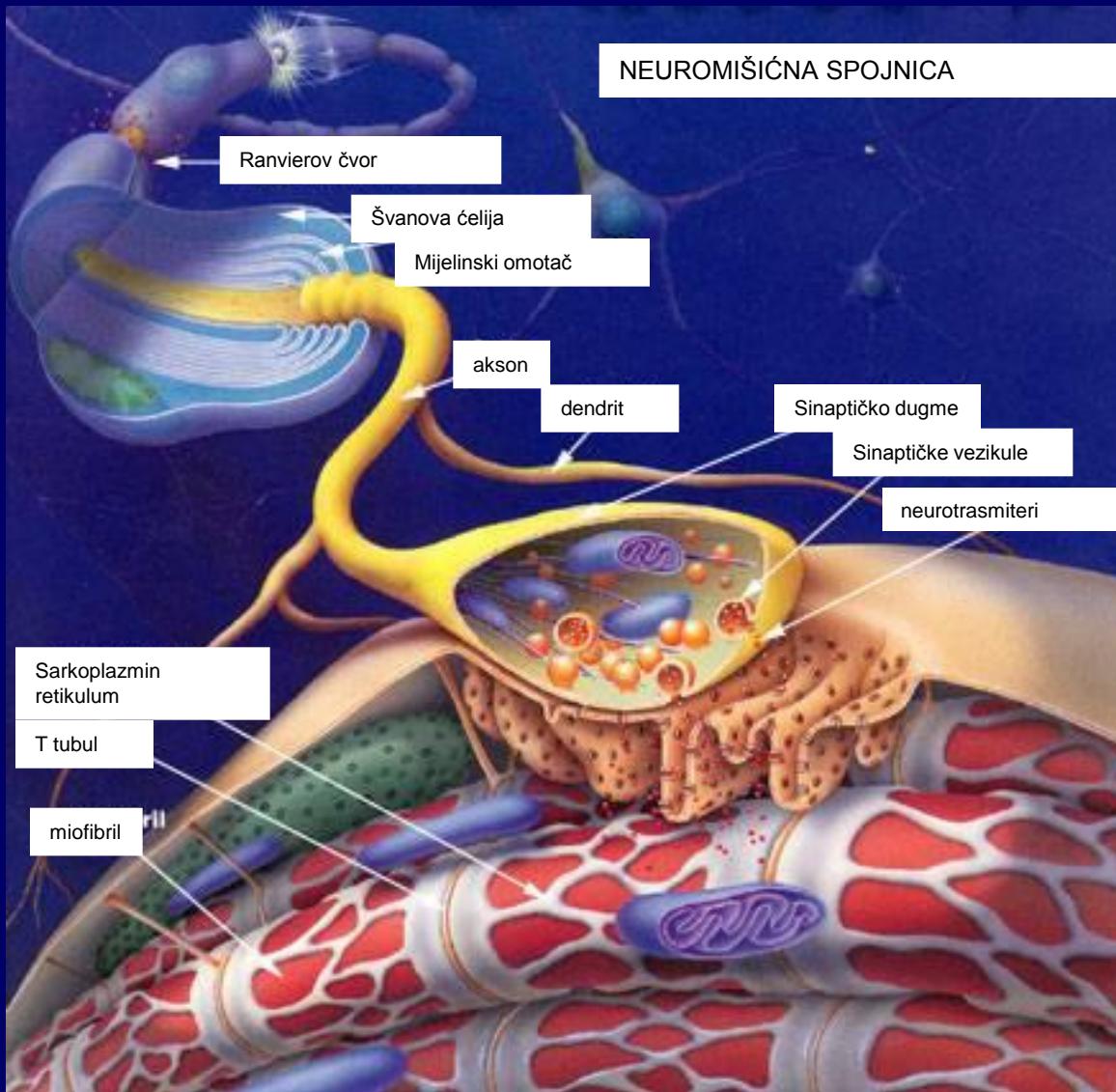
- VELIKE MOTORNE JEDINICE (za grube pokrete)

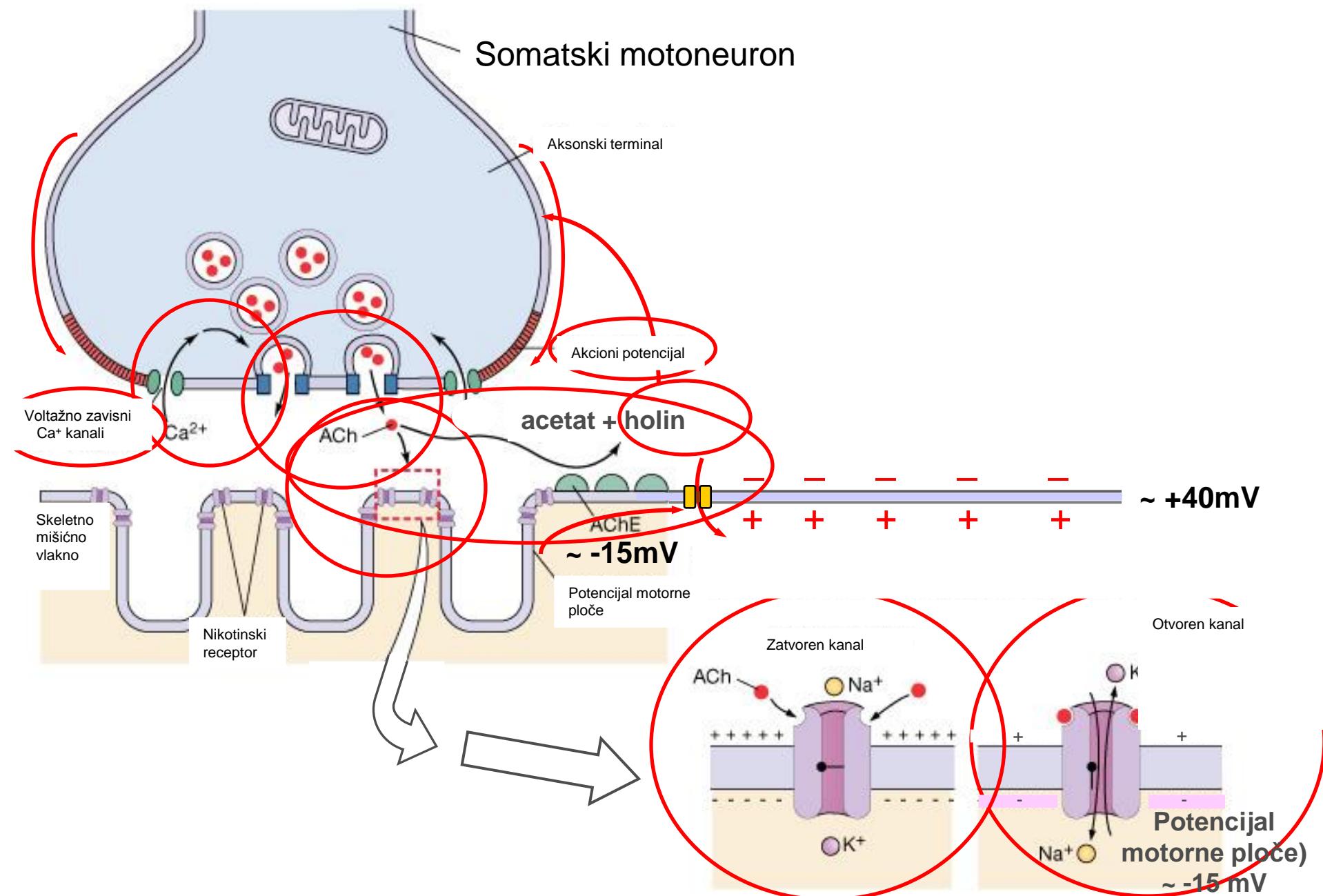
RECEPTORI U SKELETNIM MIŠĆIMA

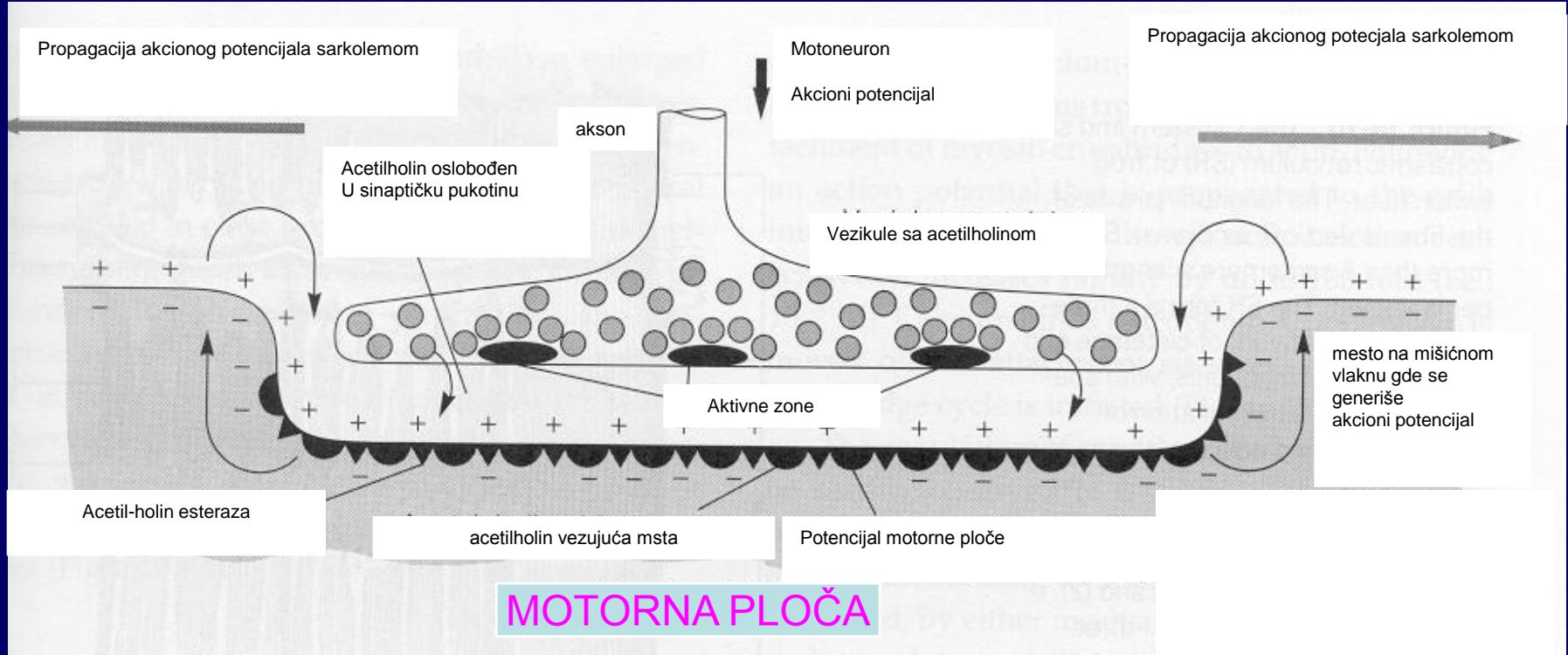
- **MIŠIĆNO VRETENO (DETEKTOR PROMENE DUŽINE MIŠIĆA)**
- **GOLDŽIJEV TETIVNI ORGAN (DETEKTOR PROMENE NAPETOSTI U MIŠIĆU)**

NERVNO-MIŠIĆNA SINAPSA

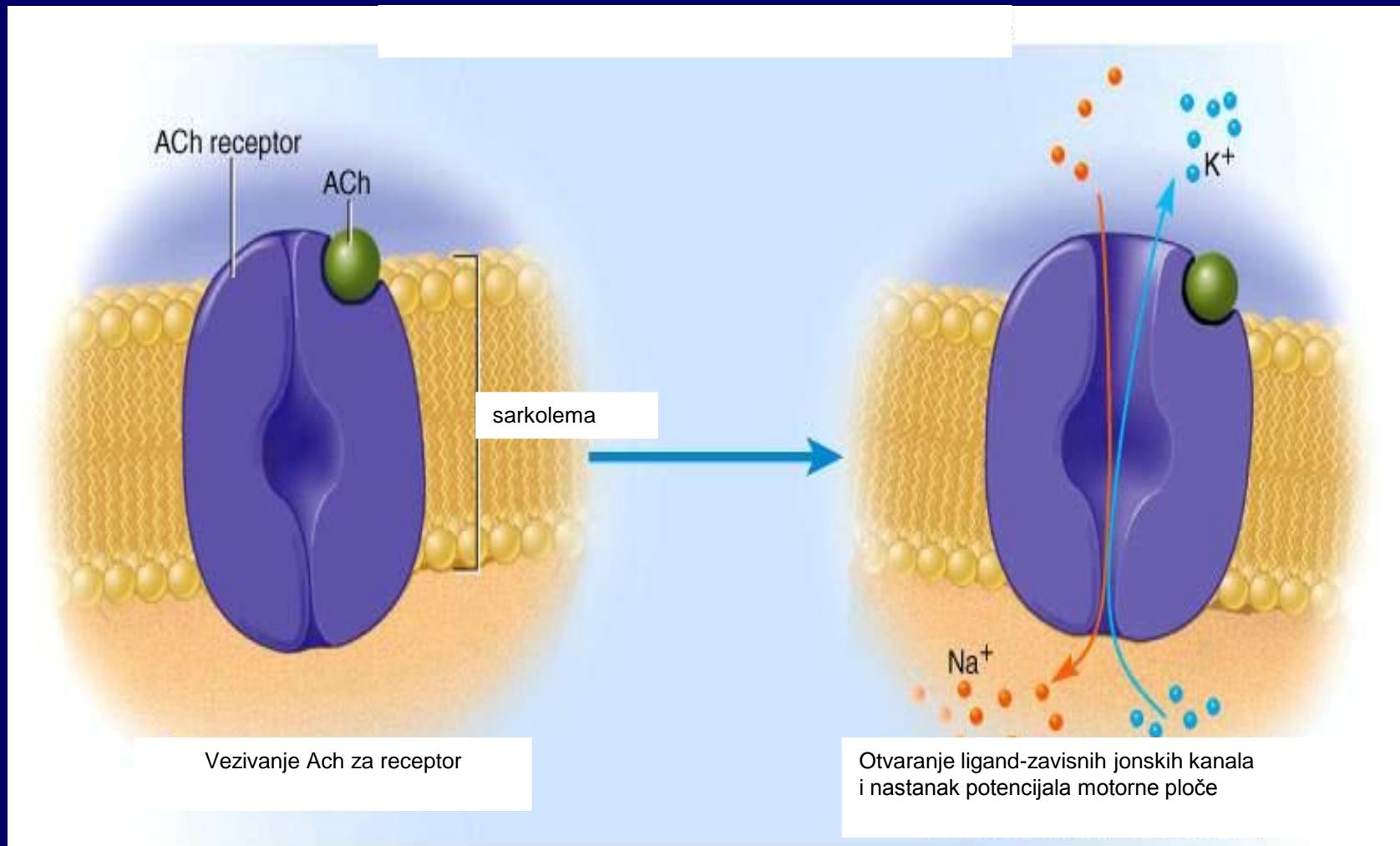

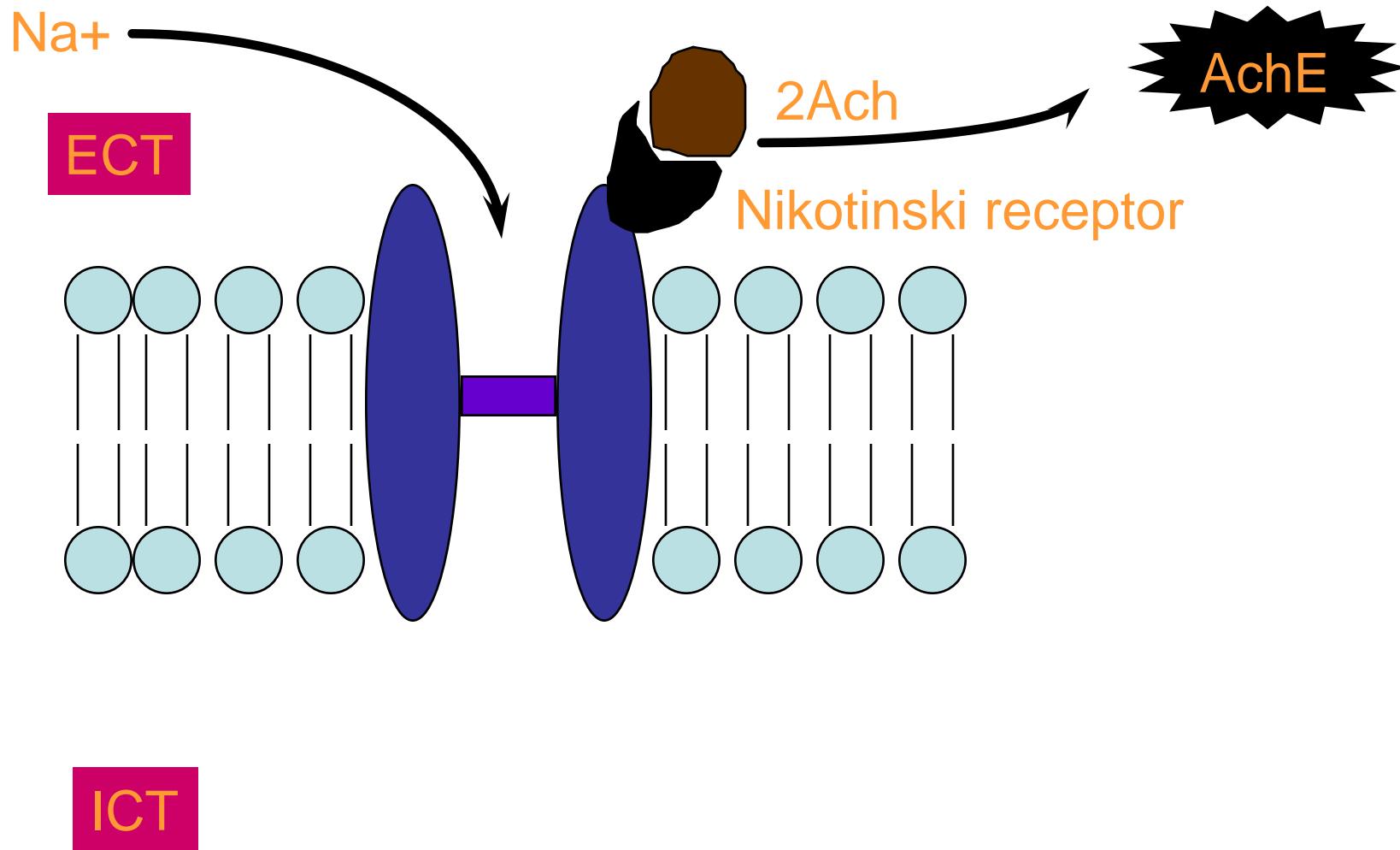
PROPAGACIJA AKCIONOG POTENCIJALA U OBA Smera DUŽ SARKOLEME

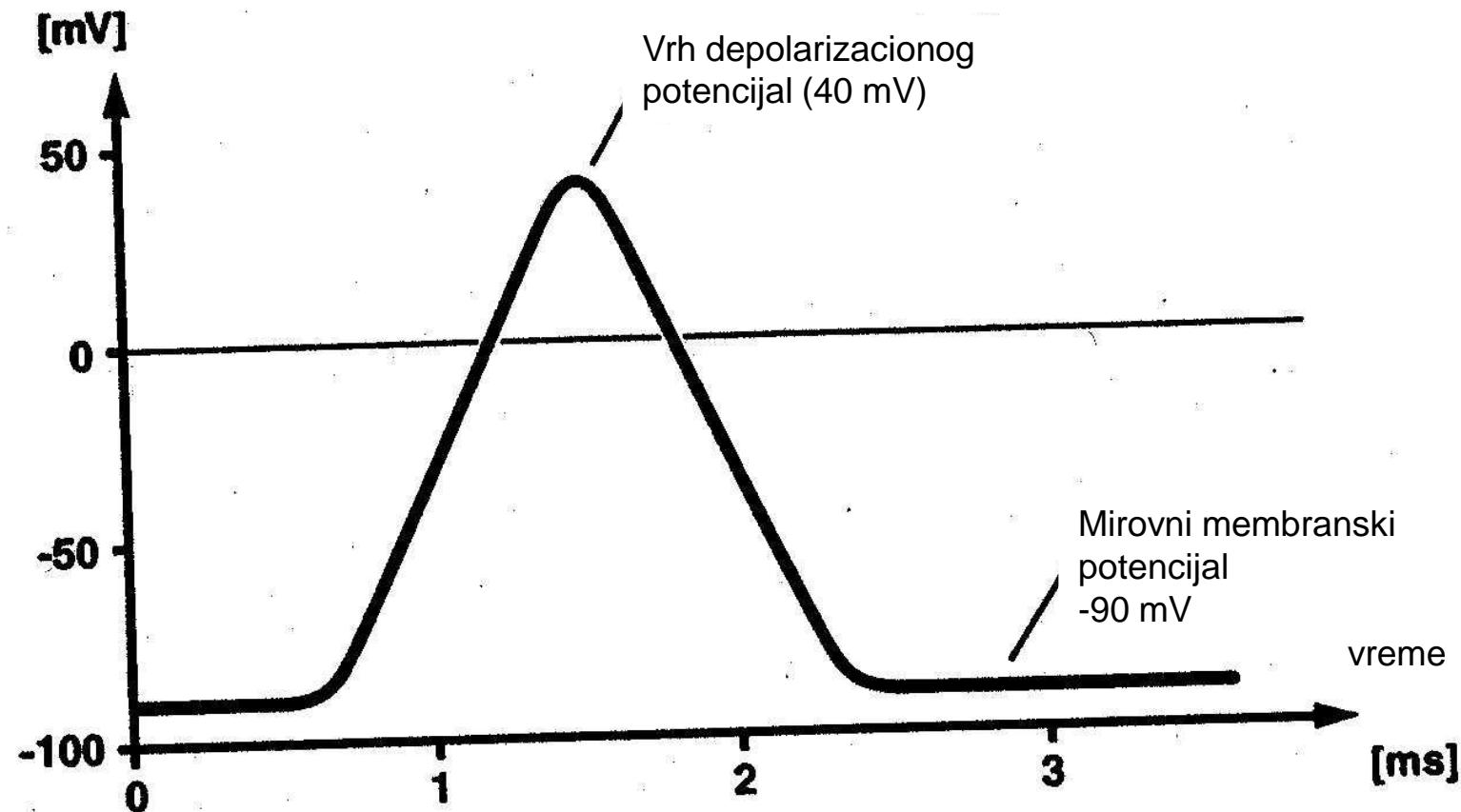
MEHANIZAM NASTANKA POTENCIJALA MOTORNE PLOČE

HEMIJSKI ZAVISNI JONSKI KANALI

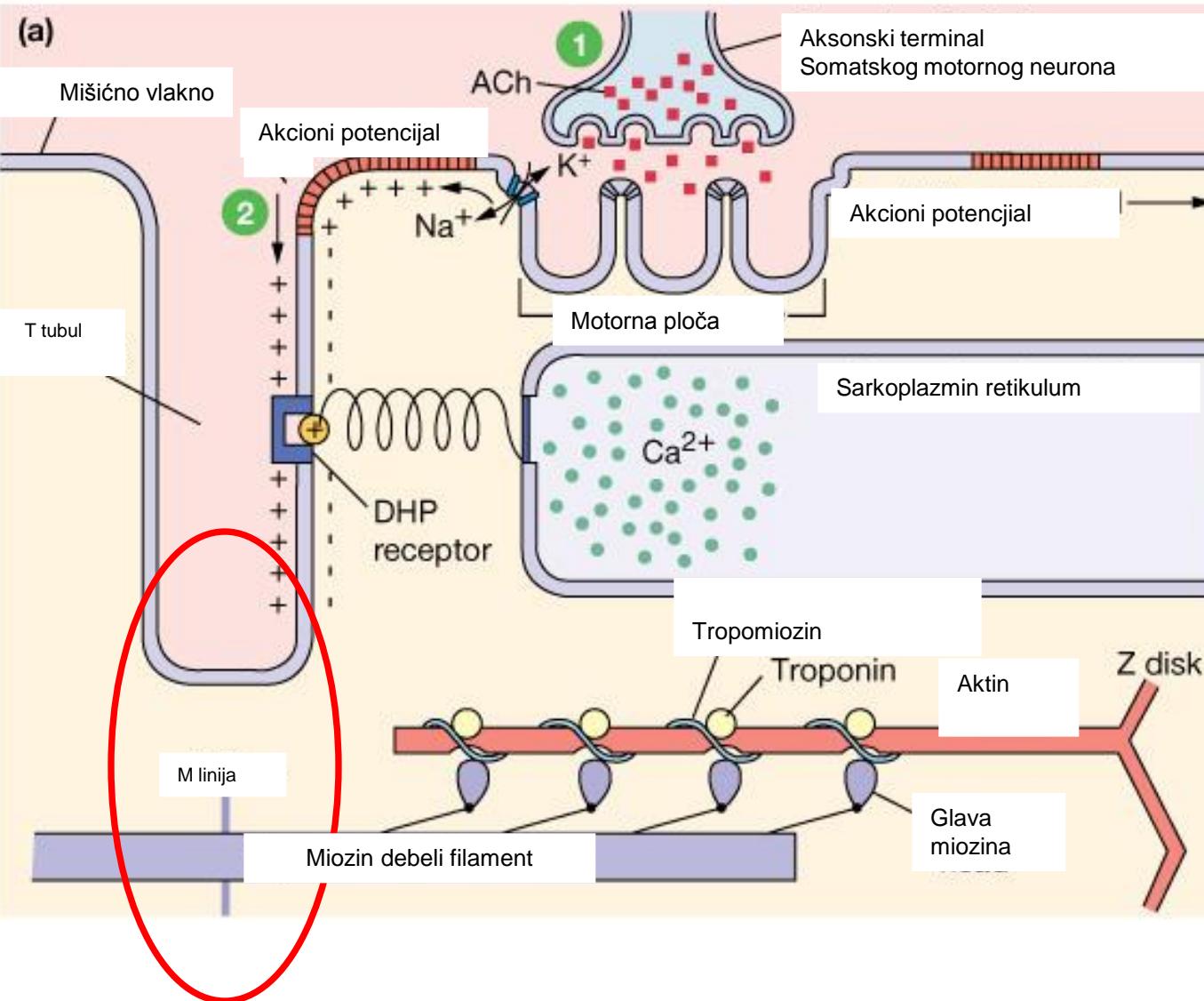

Potencijal vlakna

ŠEMATSKI PRIKAZ AKCIONOG POTENCIJALA MIŠIĆNOG VLAKNA

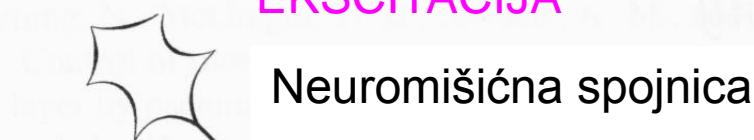
PROPAGACIJA AKCIONOG POTENCIJALA DUŽ SARKOLEME I U T-TUBULE

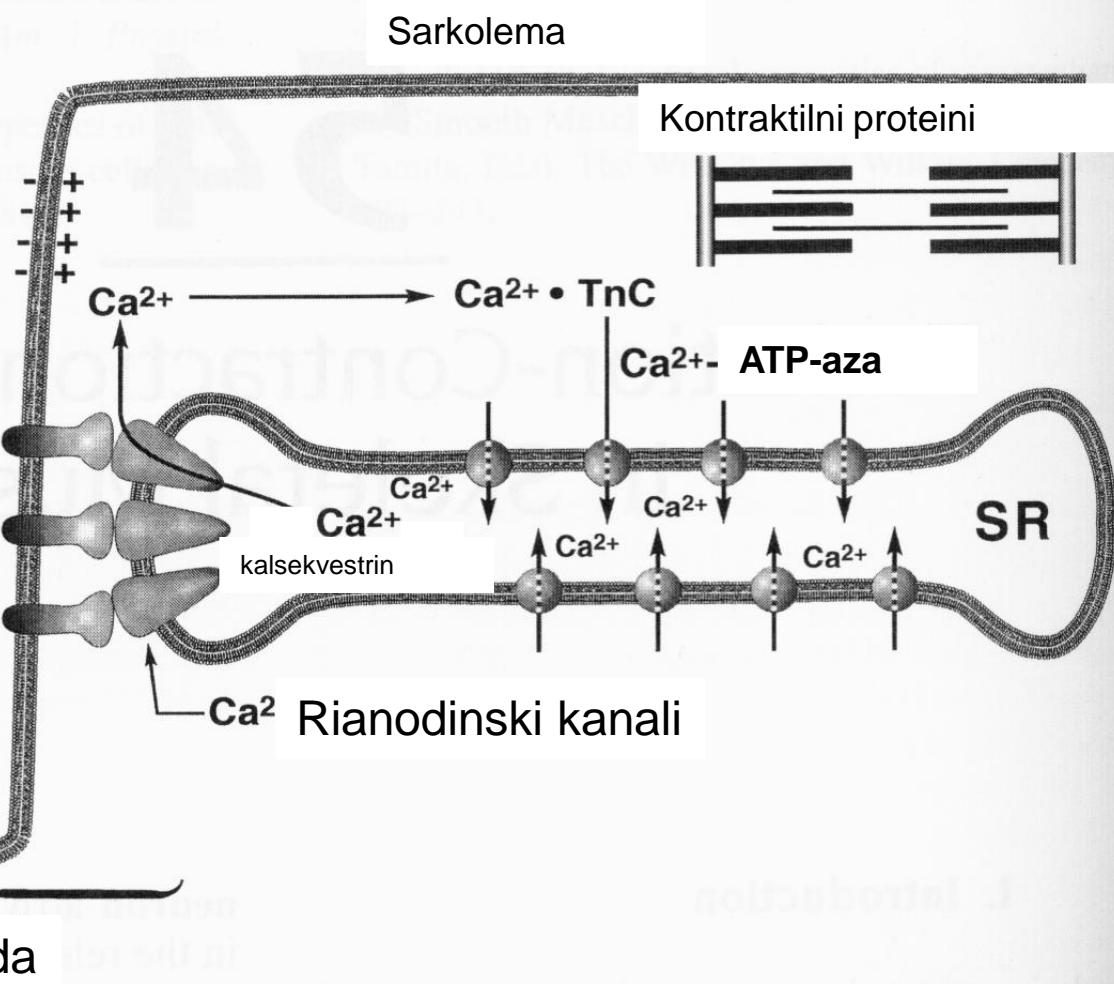
1. Somatski motoneuron oslobađa Ach u neuromišićnu sinapsu

2. Ulazak Na^+ kroz Ach zavisne jonske kanale inicira akcioni potencijal mišića

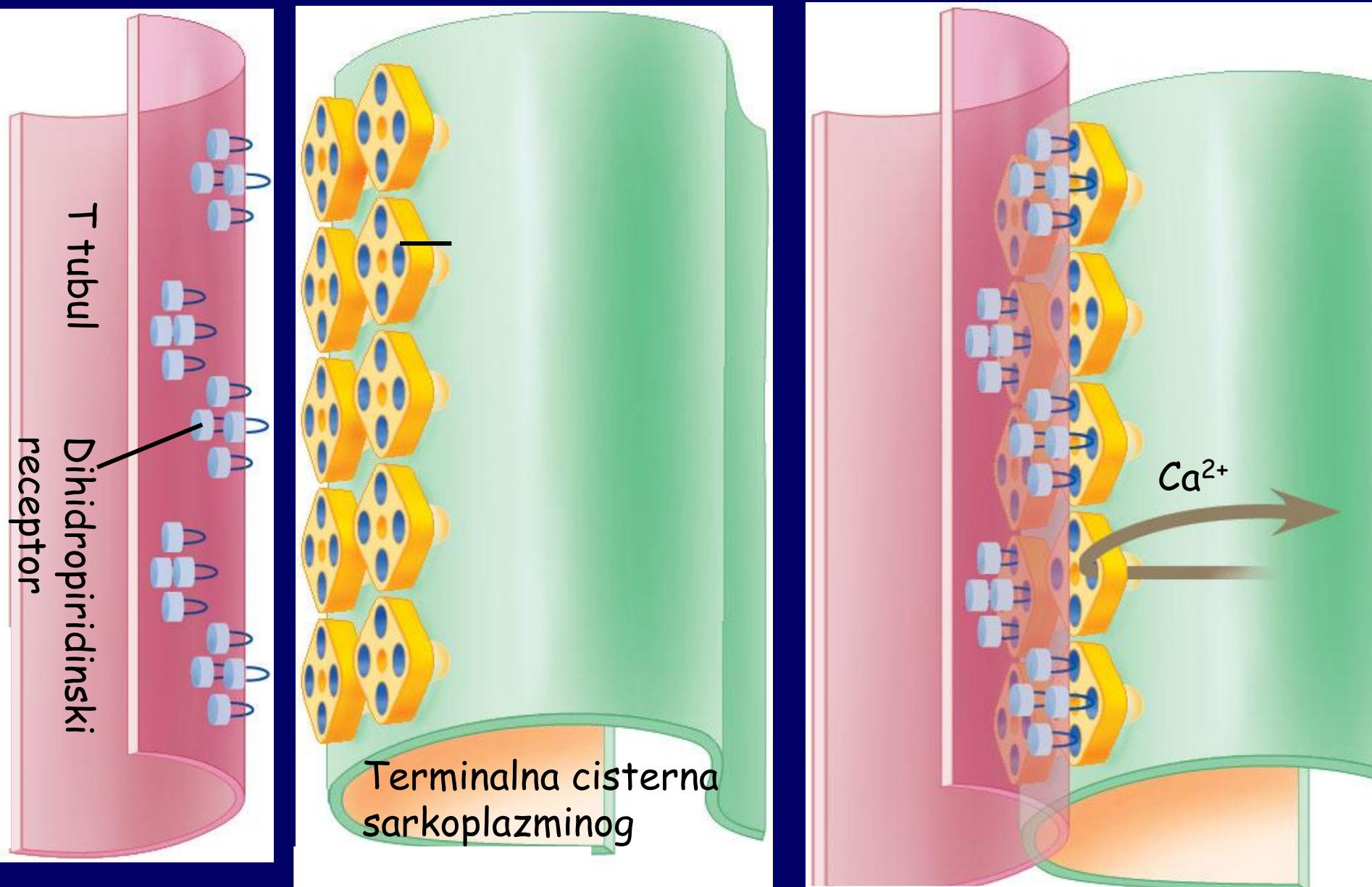
EKSCITACIJA

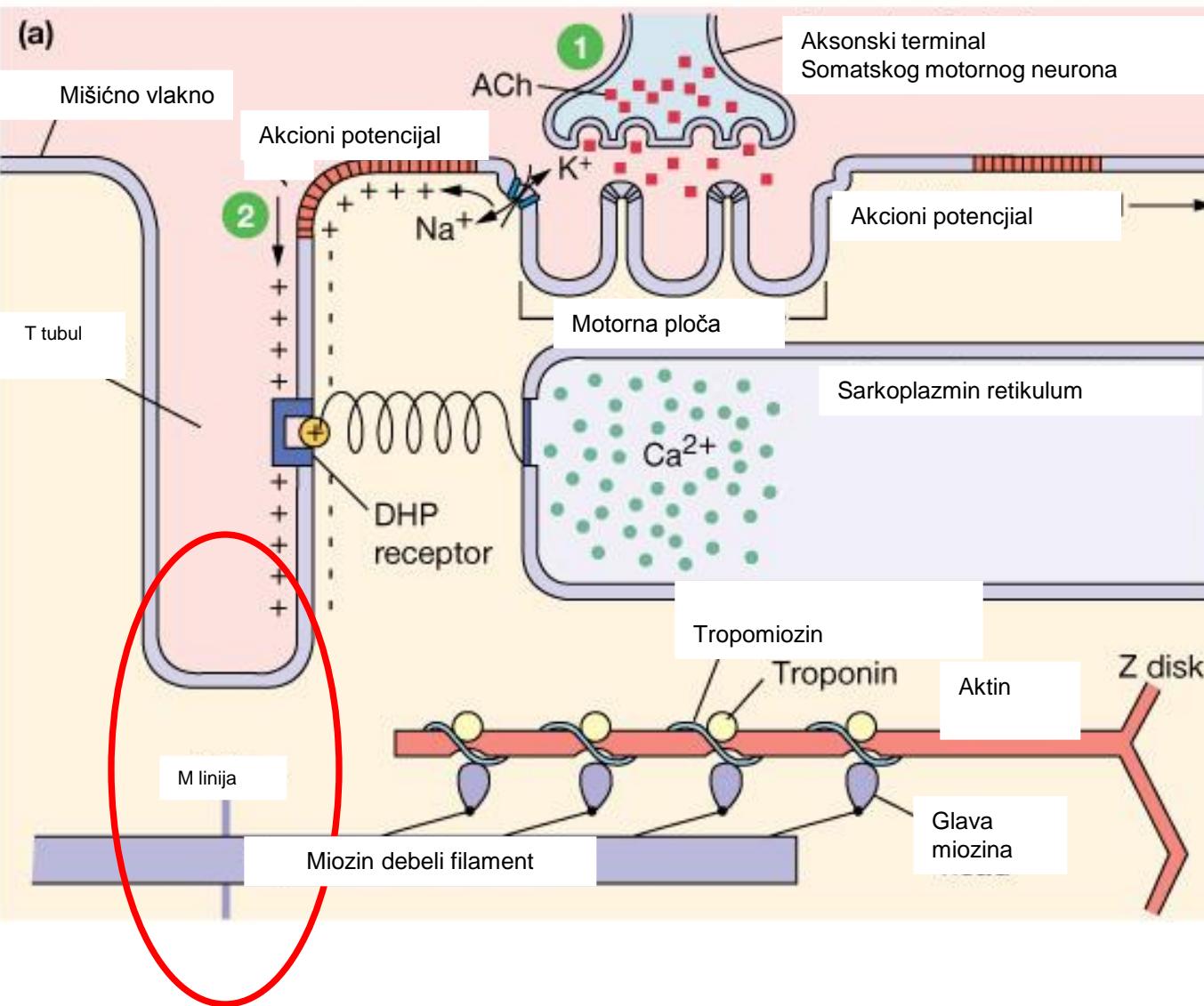
KONTRAKCIJA

DEPOLARIZACIJA T-TUBULA OTVARA KANALE U SARKOPLAZMINOM RETIKULUMU

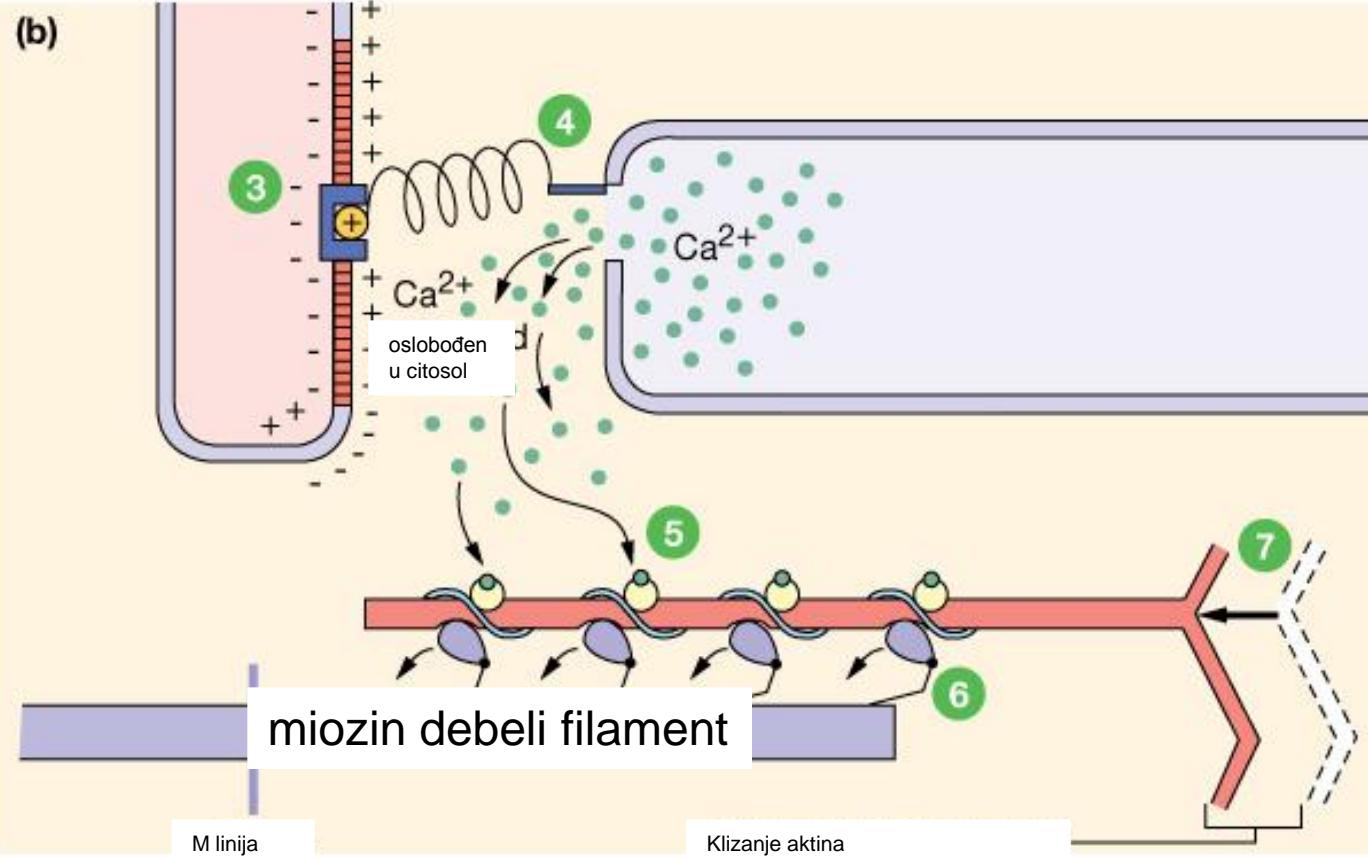
KONTRAKCIJA SKELETNOG MIŠIĆA

1. Somatski motoneuron oslobađa Ach u neuromišićnu sinapsu

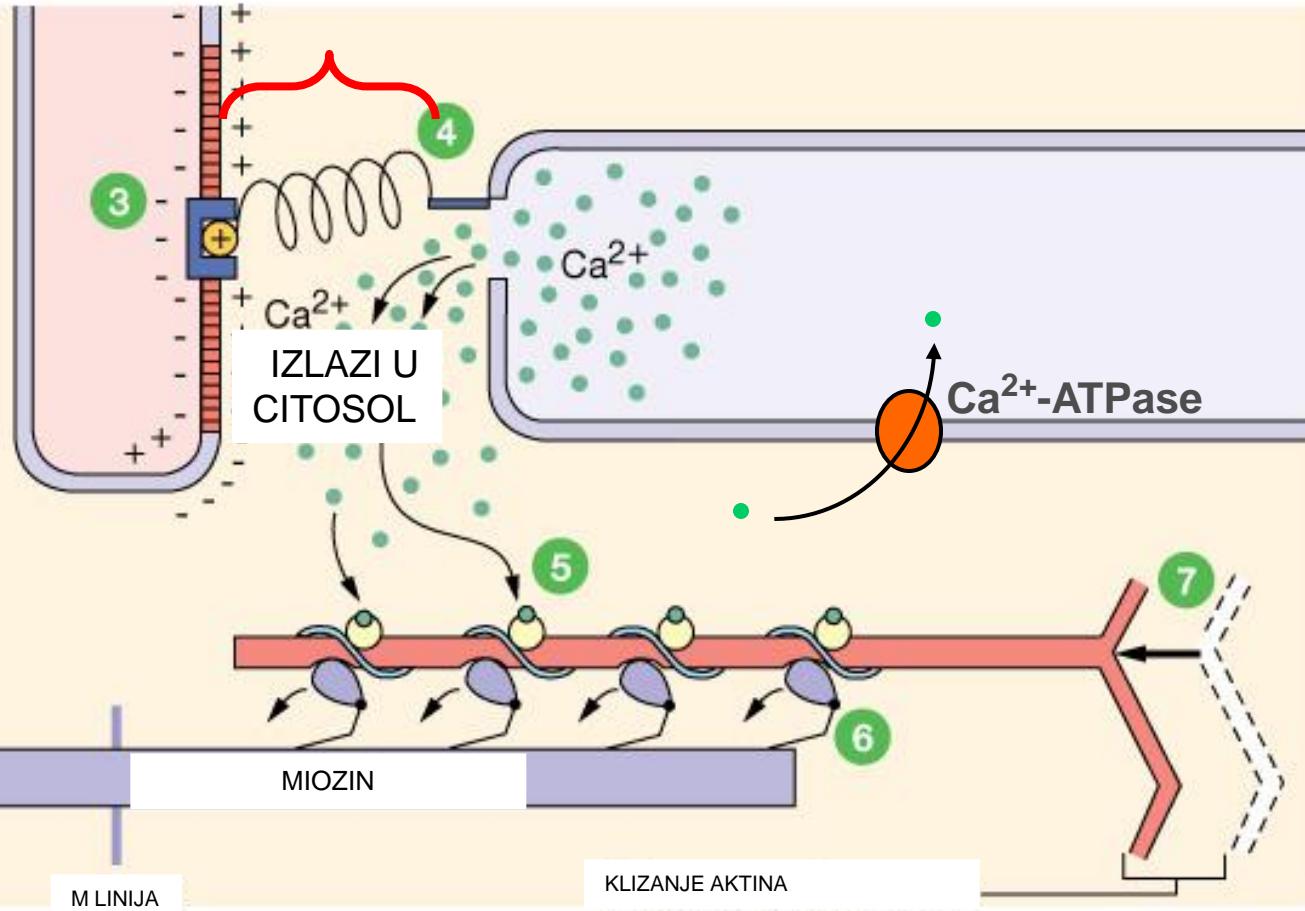
2. Ulazak Na^+ kroz Ach zavisne jonske kanale inicira akcioni potencijal mišića

KONTRAKCIJA SKELETNOG MIŠIĆA

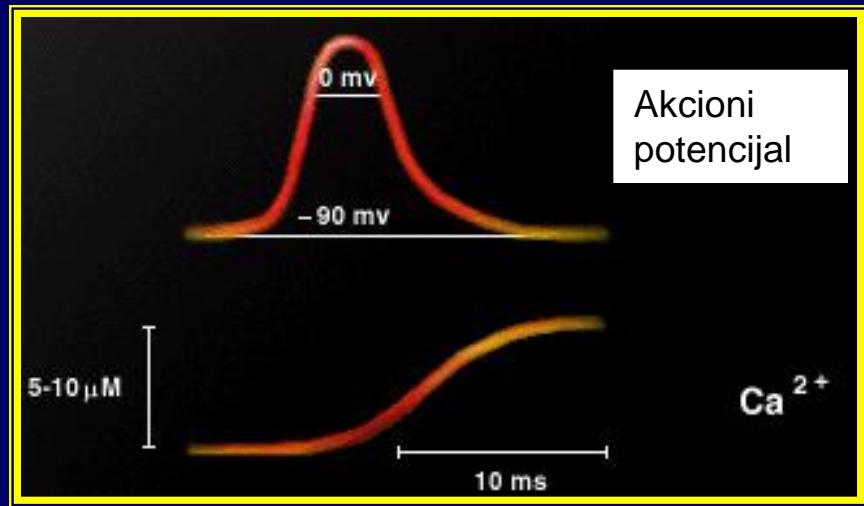

~10 nm.

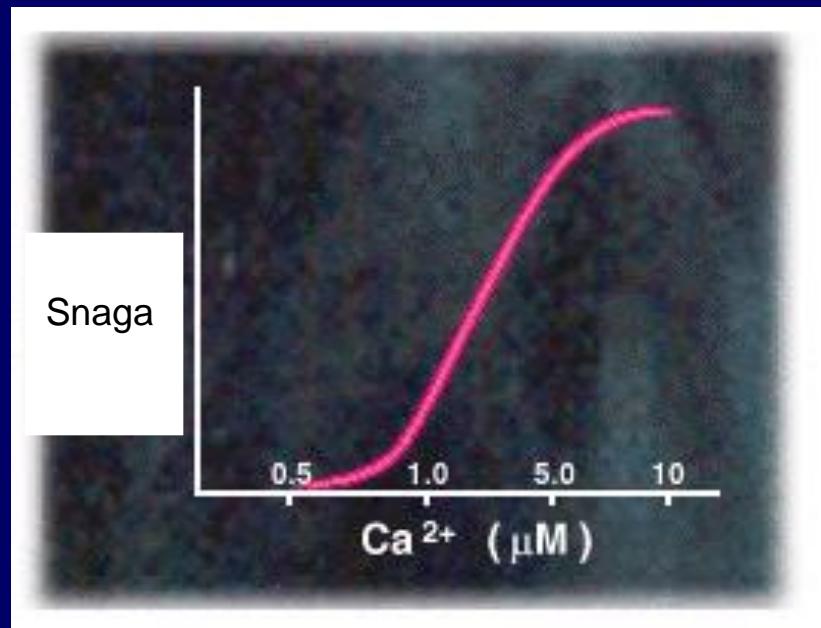
(b)

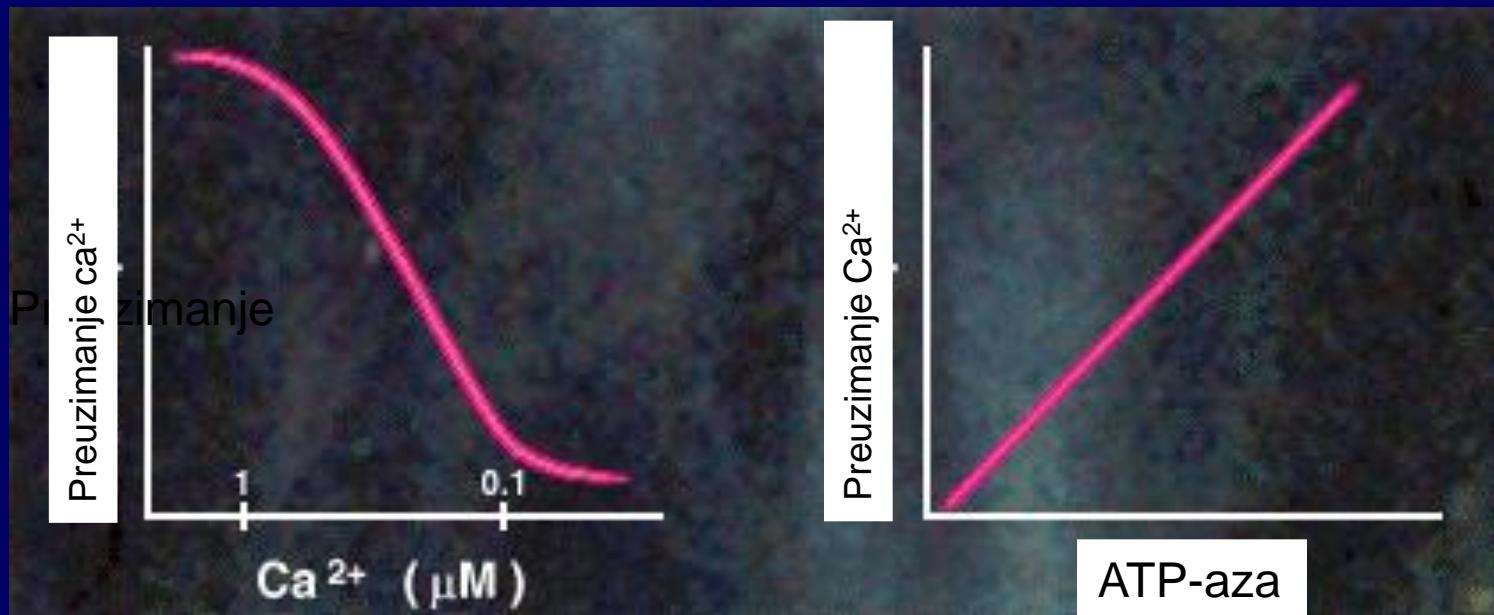
Širenje AP izaziva porast intracelularne koncentracije kalcijuma

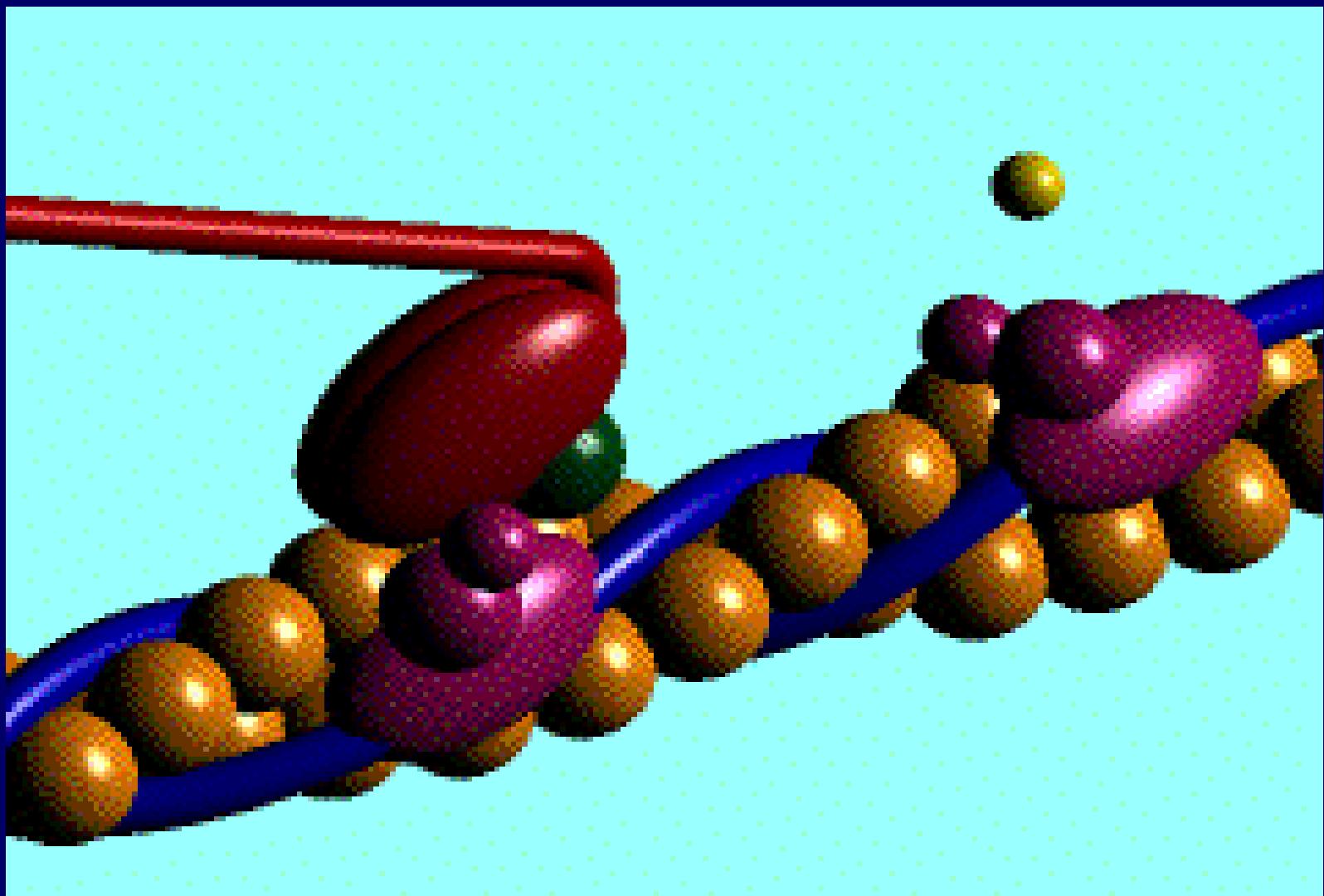
Odnos koncentracije Ca²⁺ i snage mišićne kontrakcije

ATP I RELAKSACIJA MIŠIĆ

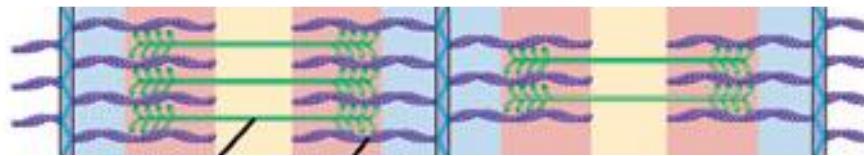

MEHANIZAM MIŠIĆNE KONTRAKCIJE

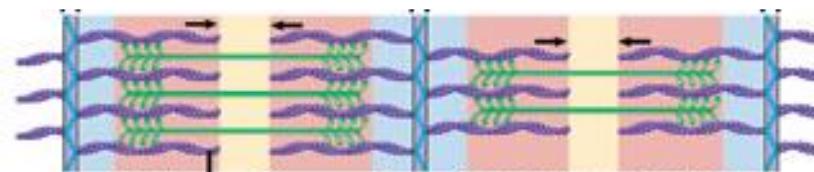

SKRAĆIVANJE SARKOMERE

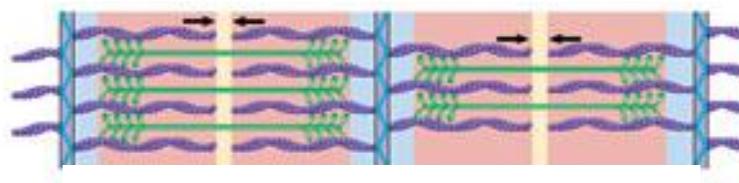
Relaksacija mišića

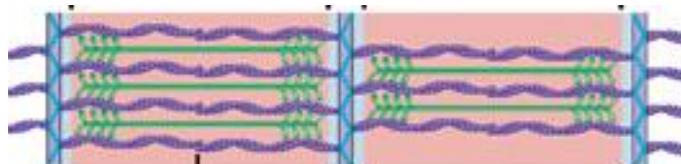
Kontrakcija mišića

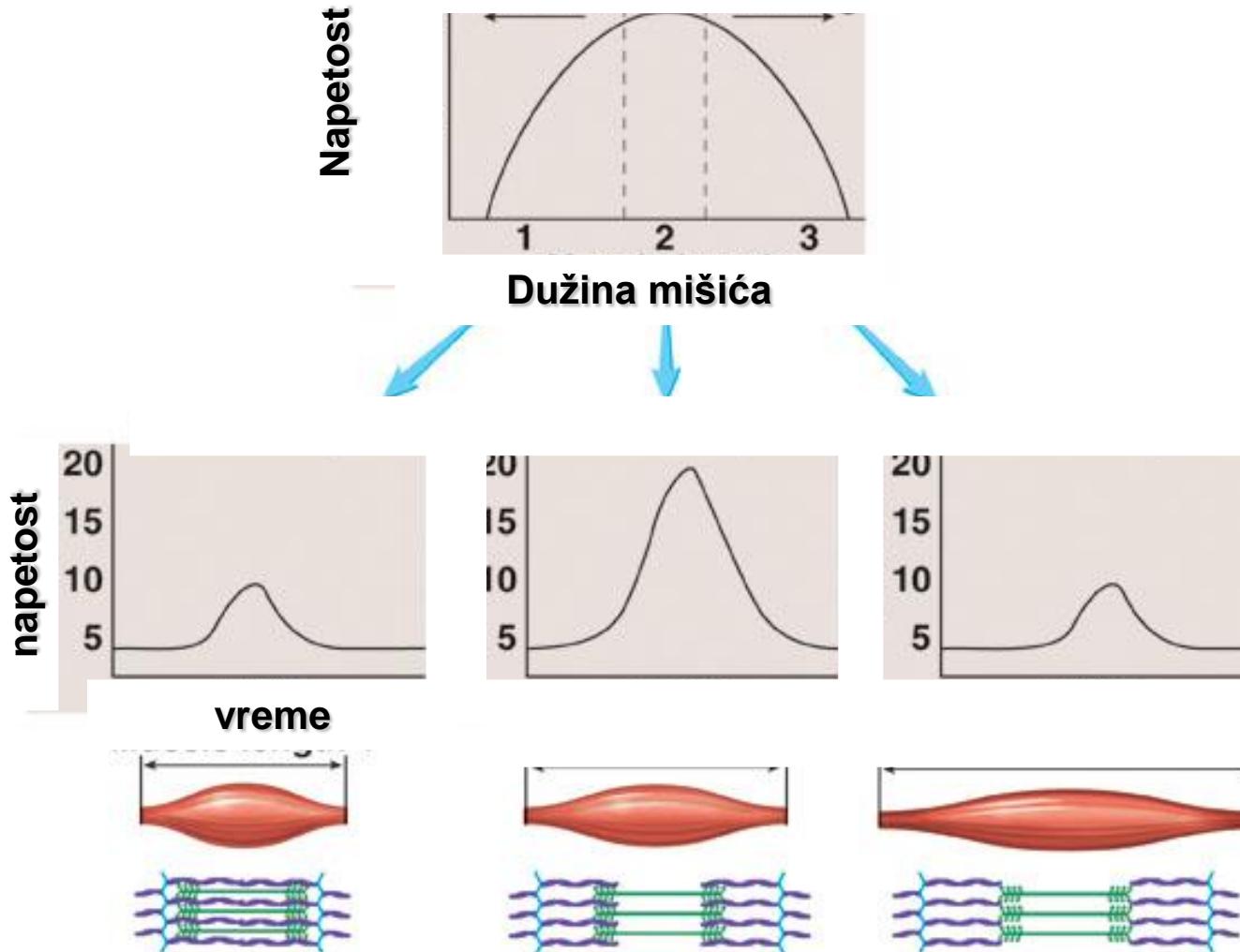
Kontrakcija mišića

Potpuna kontrakcija mišića

DUŽINA MIŠIĆA I TENZIJA

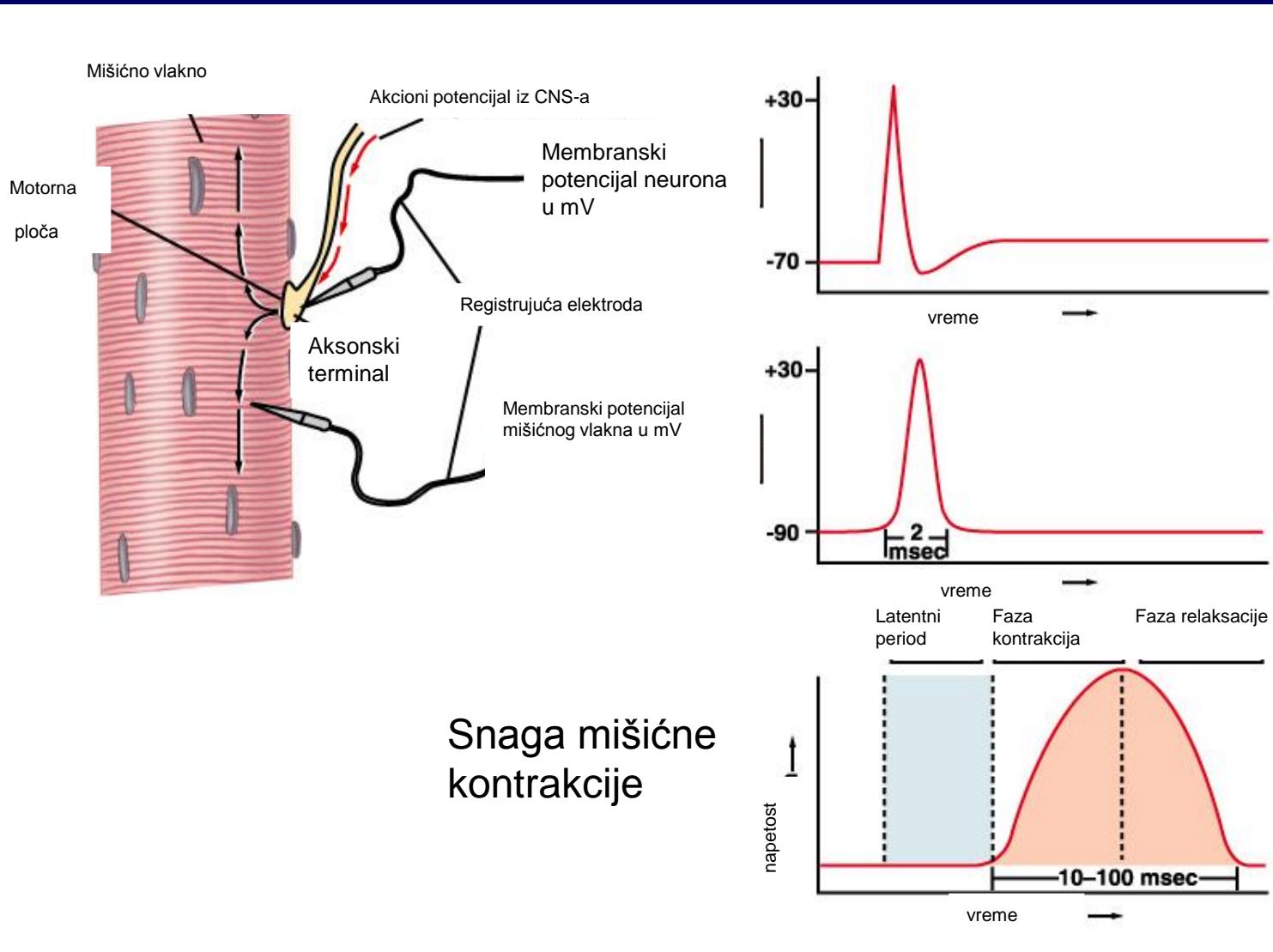
Vrste mišićnih kontrakcija

izometrična i izotonična

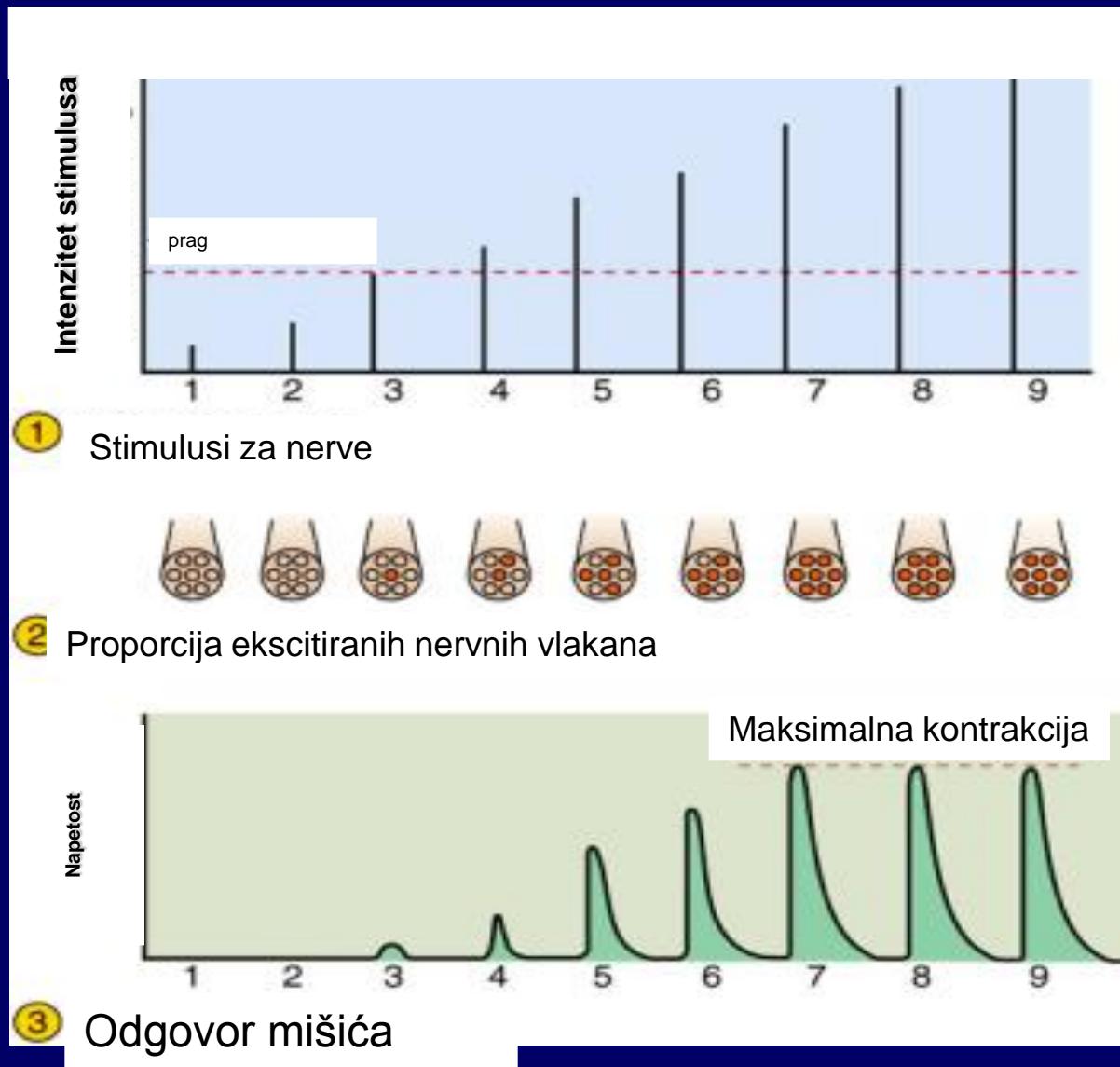
tonična (**mišićni tonus**) i fazična(**pokret**)

pojedinačna (**prosta**) i složena (**tetanus**)

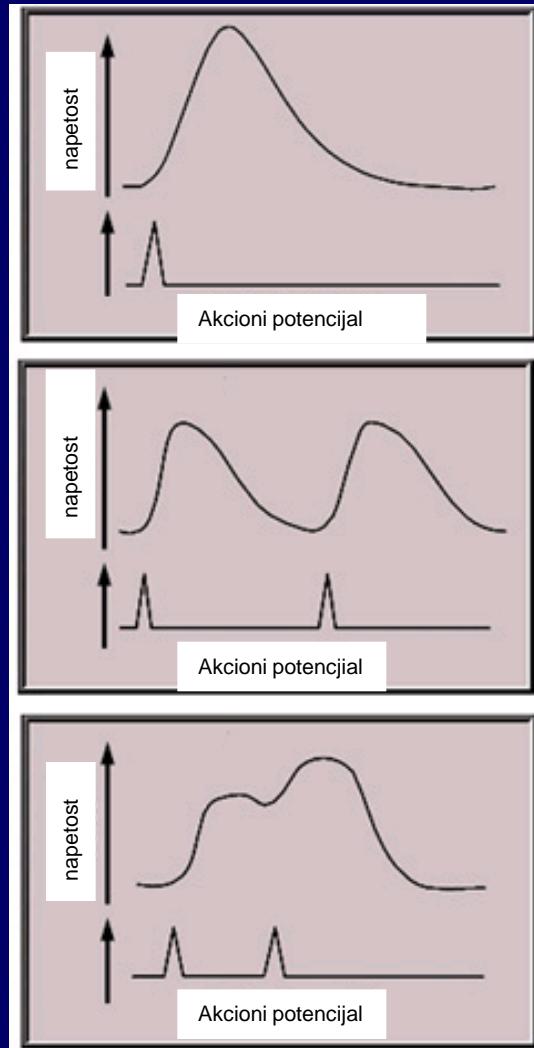
PROSTA MIŠIĆNA KONTRAKCIJA - TRZAJ

INTENZITET STIMULUSA I MIŠIĆNA TENZIJA

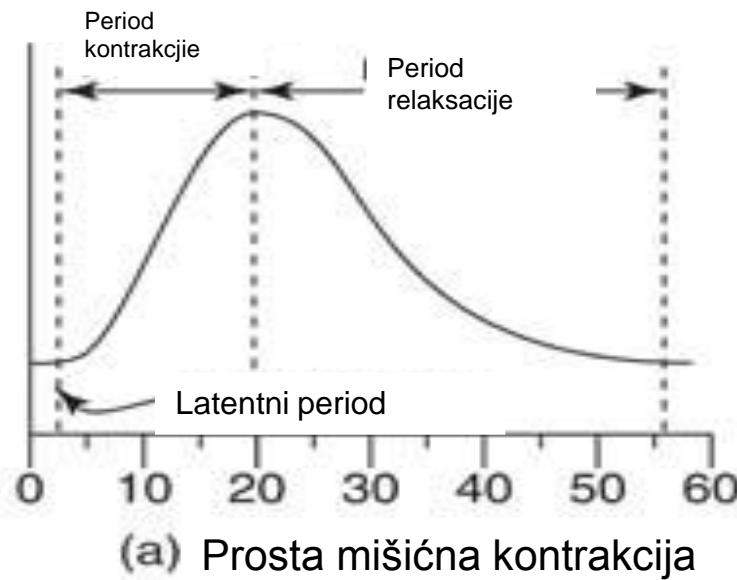

PROSTA I SLOŽENA MIŠIĆNA KONTRAKCIJA

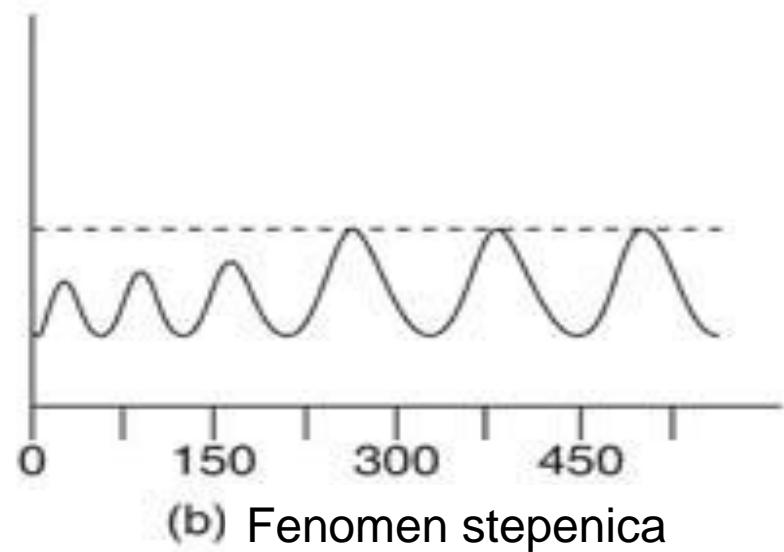

VREMENSKA SUMACIJA

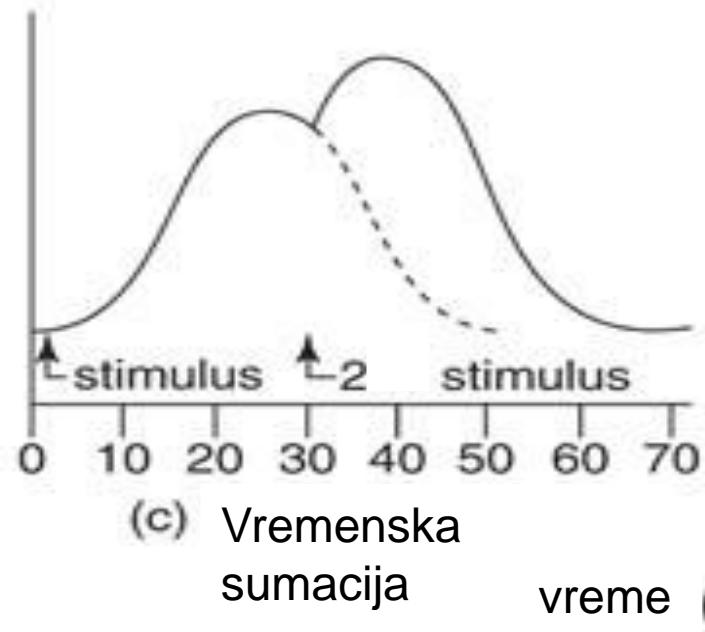
Snaga mišića (napetost)

(a) Prosta mišićna kontrakcija

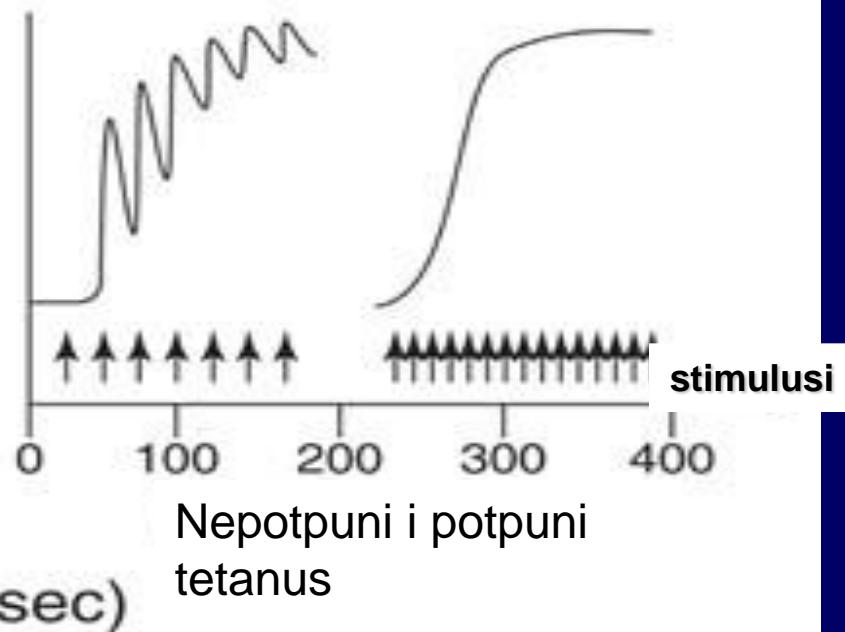

(b) Fenomen stepenica

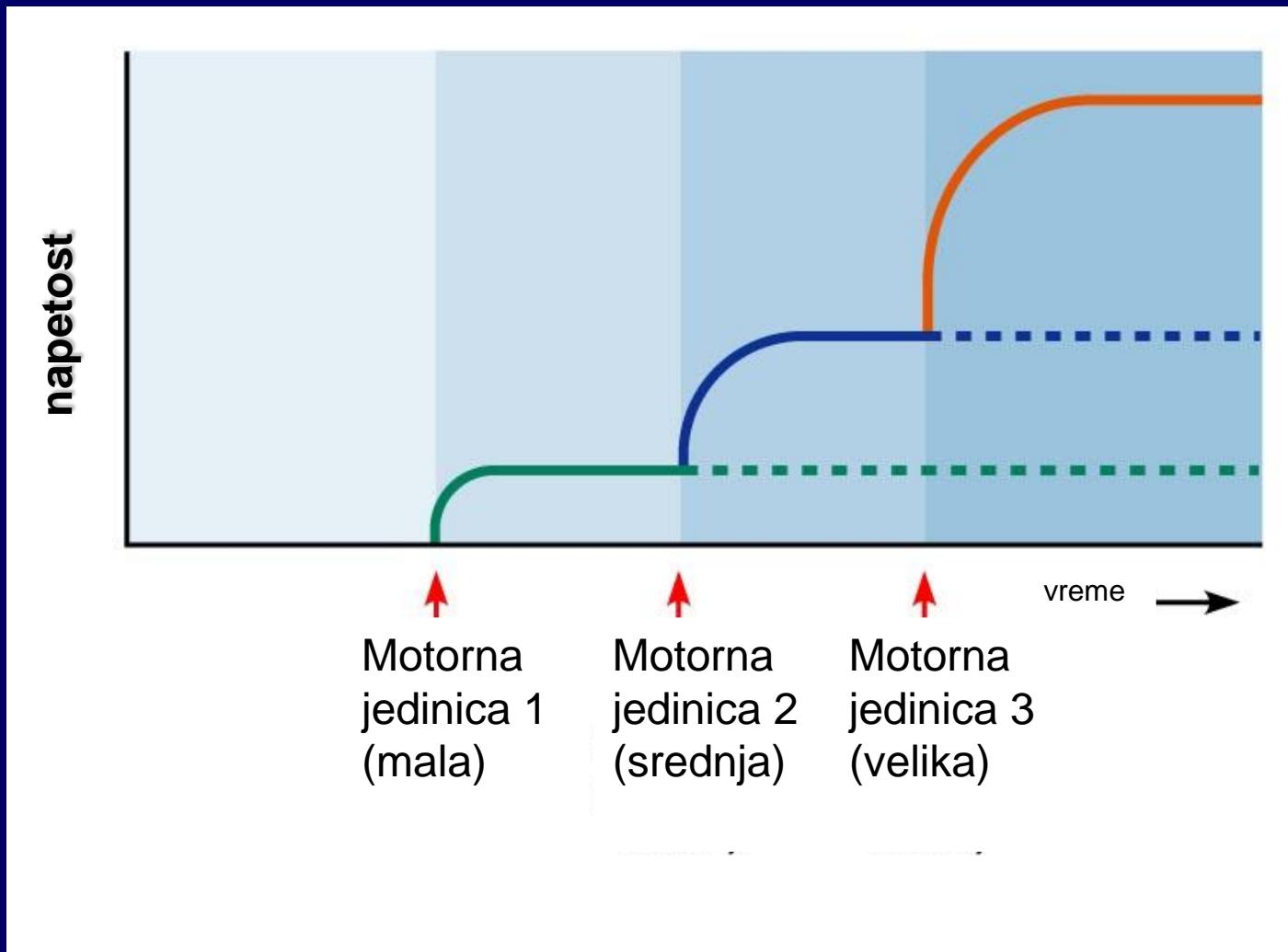
(c) Vremenska
sumacija

vreme (msec)

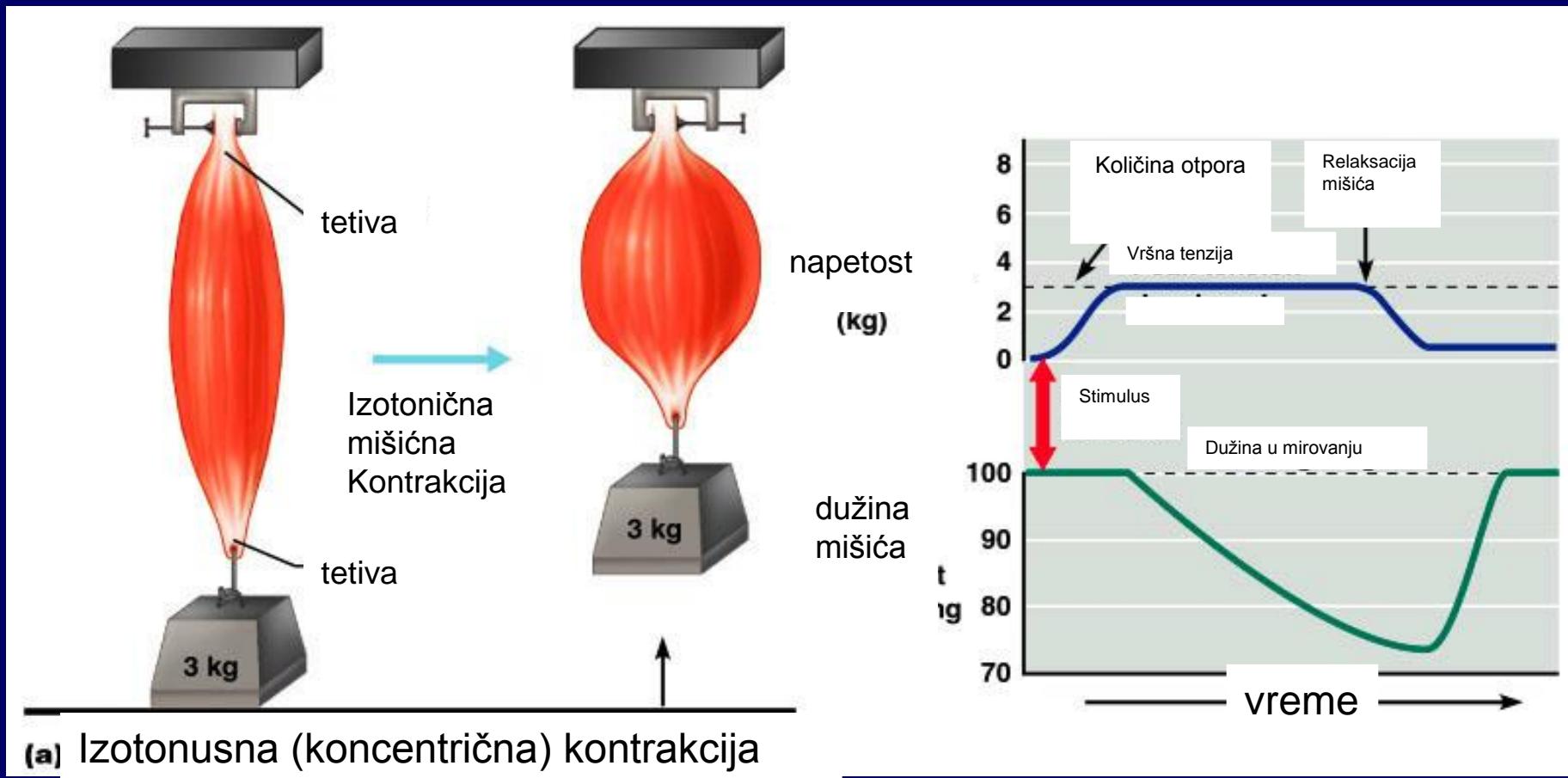

Nepotpuni i potpuni
tetanus

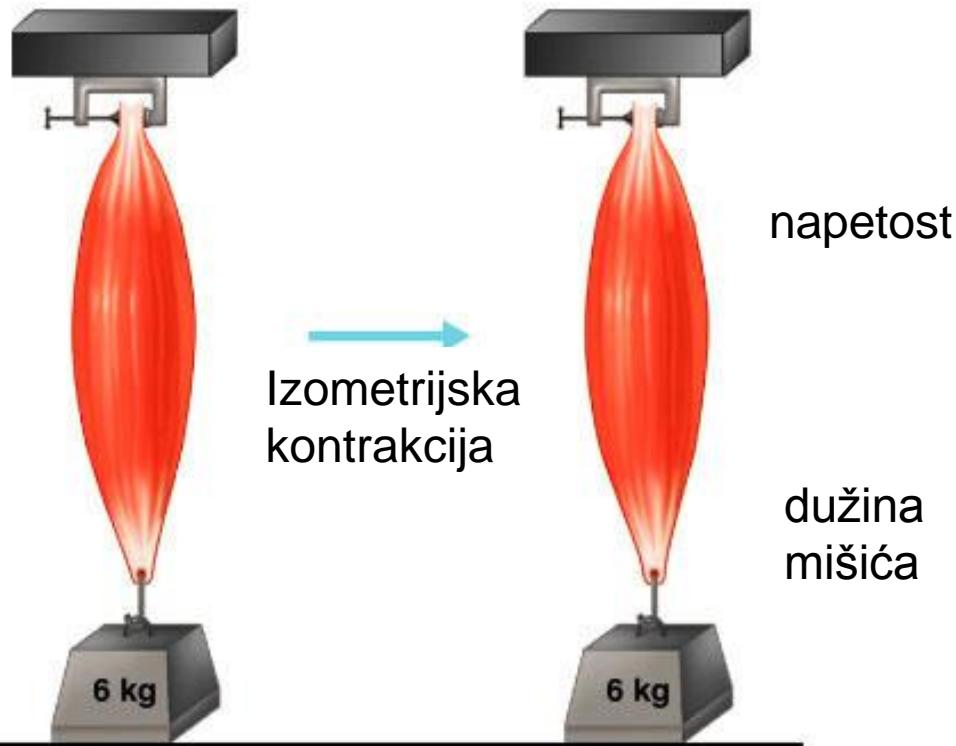
REGRUTOVANJE MOTORNIH JEDINICA (PROSTORNA SUMACIJA)

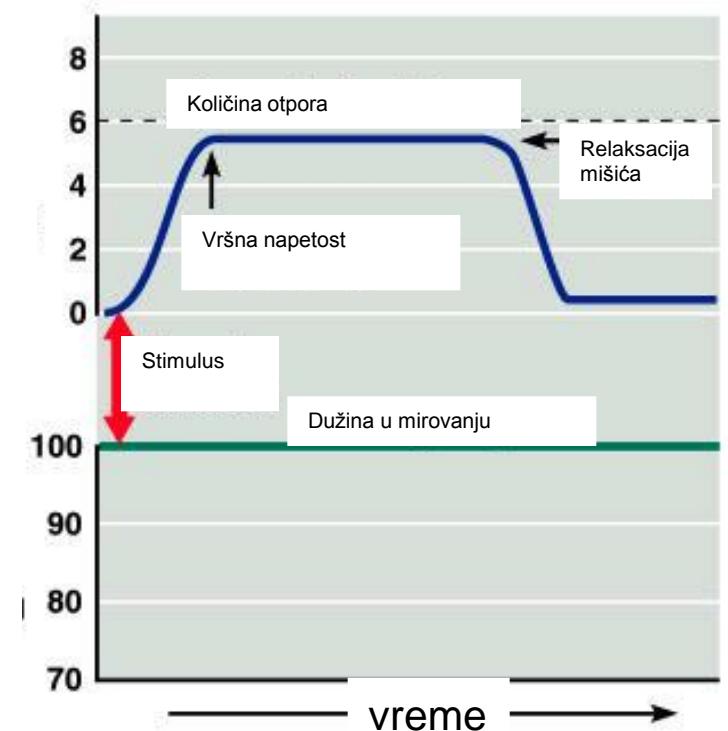
IZOTONUSNA MIŠIĆNA KONTRAKCIJA

IZOMETRIJSKA MIŠIĆNA KONTRAKCIJA

(b) Isometrijska kontrakcija

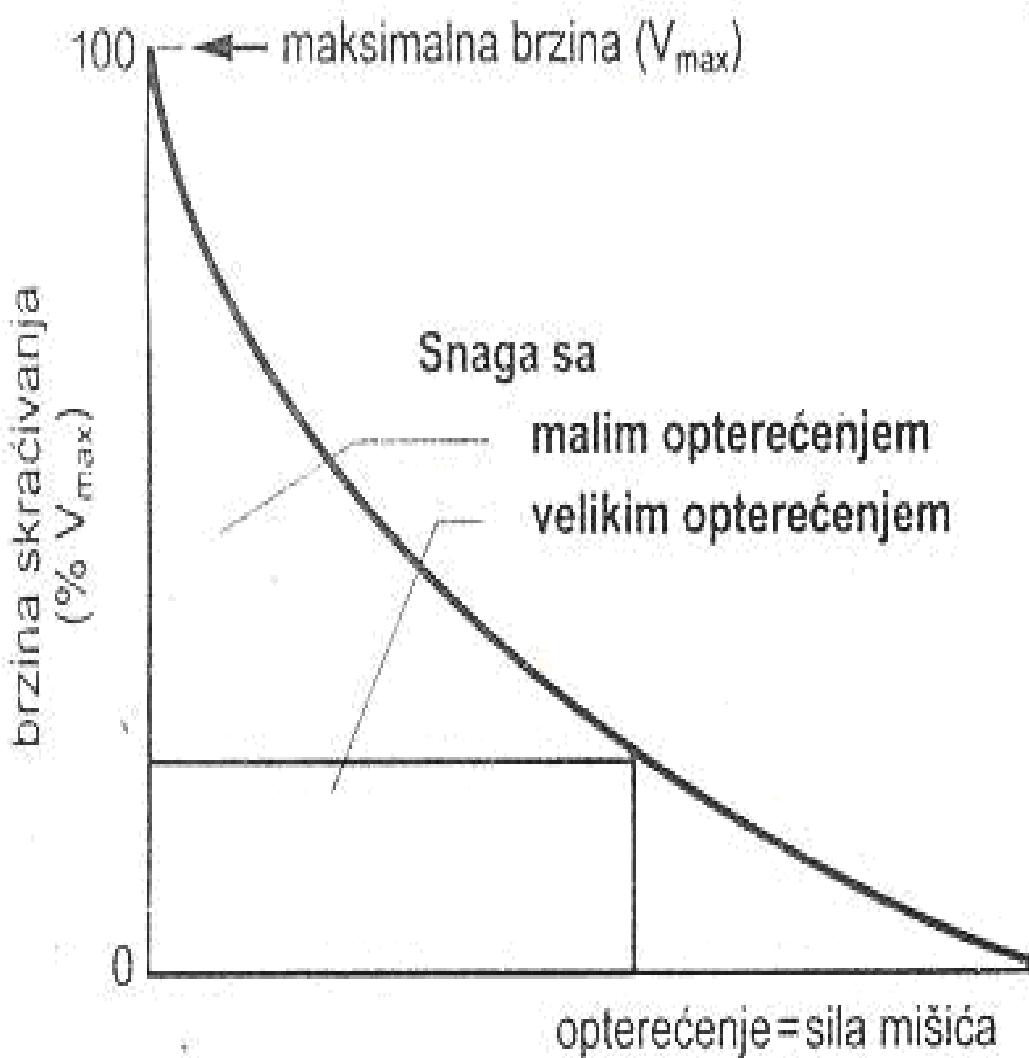
kontraktilne
komponente
(sarkomere)

Serijsko-elasticnih
komponenti
(vezivno tkivo
/tetiće)

Opterećenje

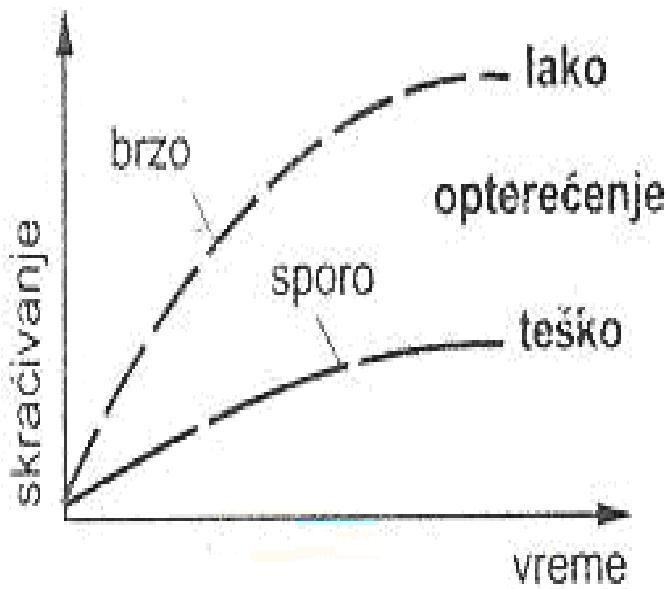
opterećenje

Mišićna snaga (ili opterećenje) i brzina skraćivanja

1

2

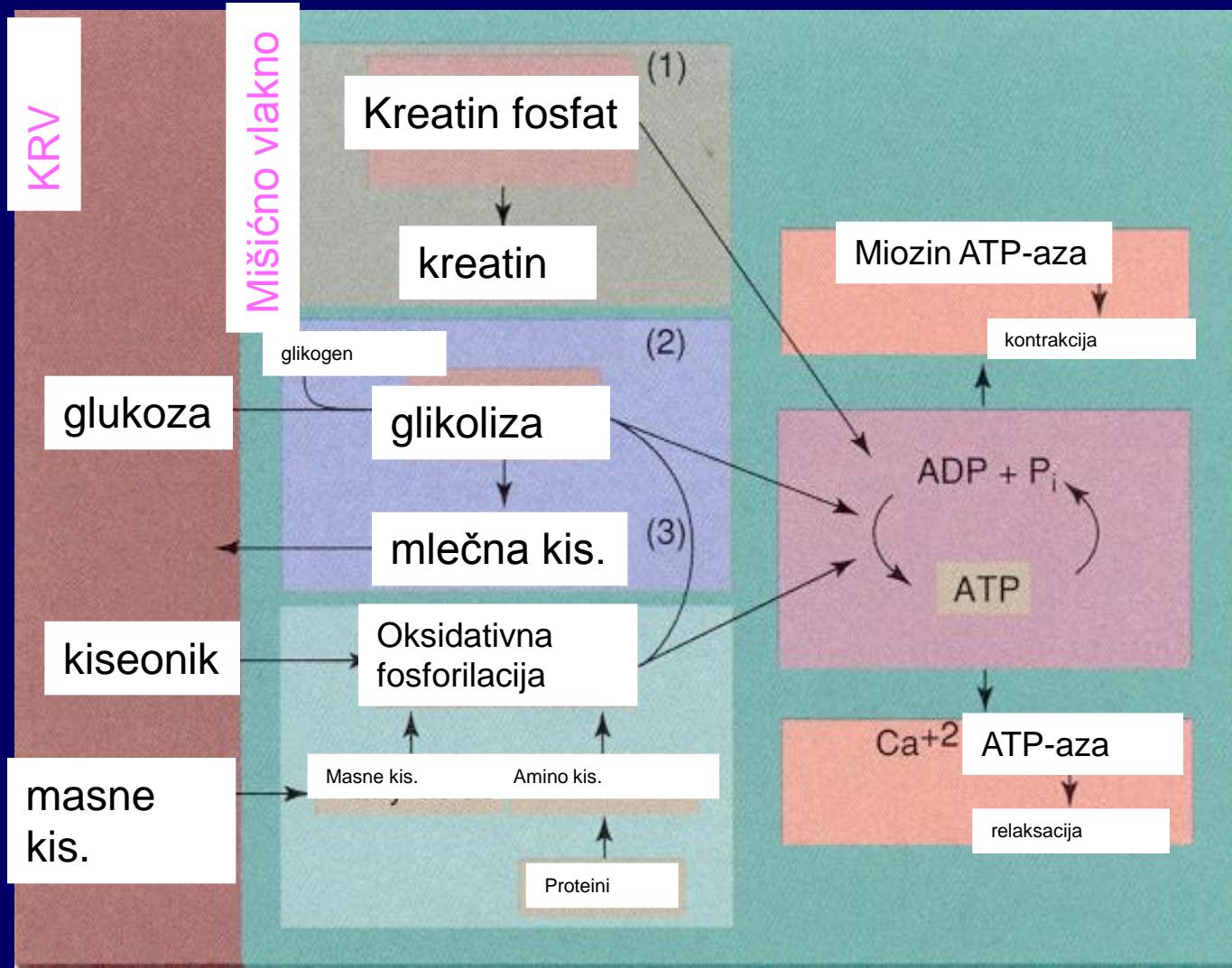
ENERGIJA ZA RAD MIŠIĆA

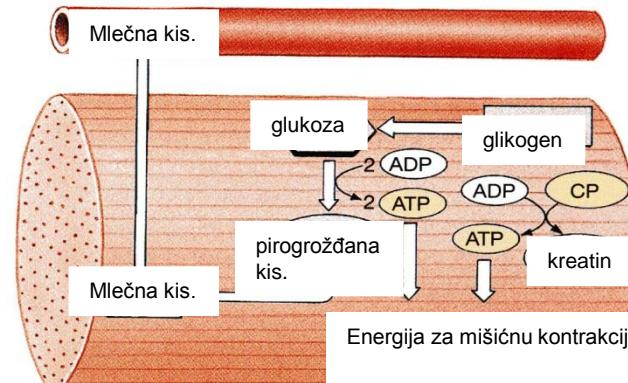
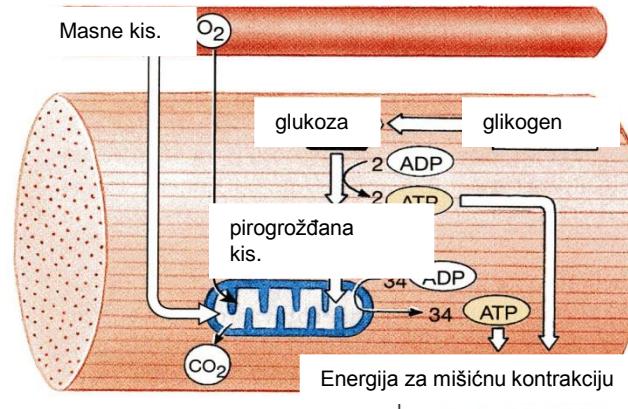
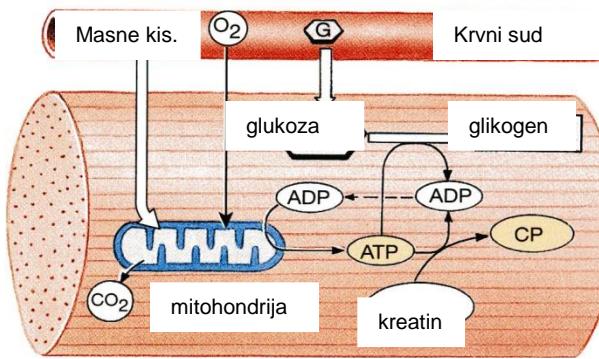
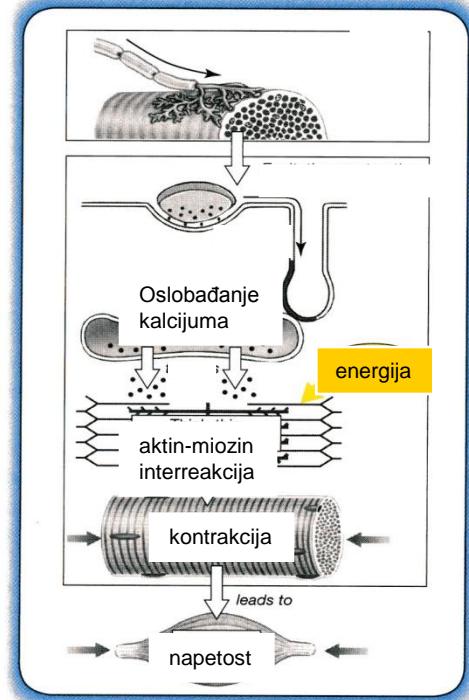
ENERGIJA ATP-a JE POTREBNA ZA:

- 1. CIKLUSE POPREČNIH VEZA (50-80% ATP-a)**
- 2. PREUZIMANJE Ca^{2+} U SARKOPLAZMIN RETIKULUM (20-30% ATP-a)**
- 3. RAD PUMPE ZA Na^+ I K^+**
- 4. OSNOVNE ĆELIJSKE PROCESE**

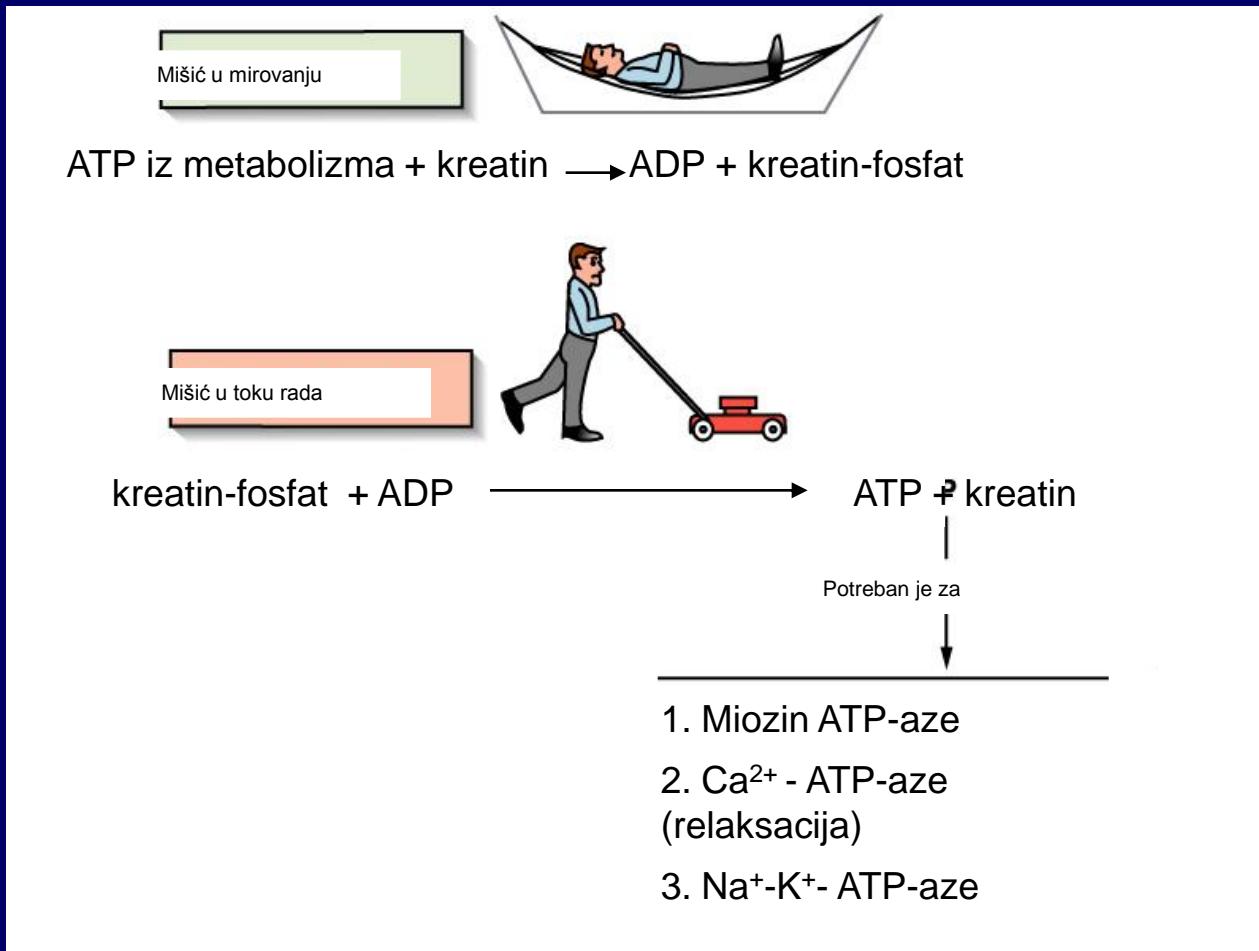
IZVORI ATP-a U SKELETNOM MIŠIĆU

- 1. GLIKOGEN DEPONOVAN U
ĆELIJI (prvih desetak minuta rada)**
- 2. GLUKOZA I SLOBODNE MASNE
KISELINE IZ KRVI**
- 3. SLOBODNE MASNE KISELINE IZ
KRVI (posle tridesetak minuta rada)**

ENERGIJA ZA RAD SKELETNIH MIŠIĆA

SISTEMI ZA GENERISANJE ATP-a U MIŠIĆIMA

NEPOSREDNO DOSTUPAN (ATP I CrP)

- NAJBRŽE SNABDEVANJE SA ATP-om
- NE TROŠI SE KISEONIK

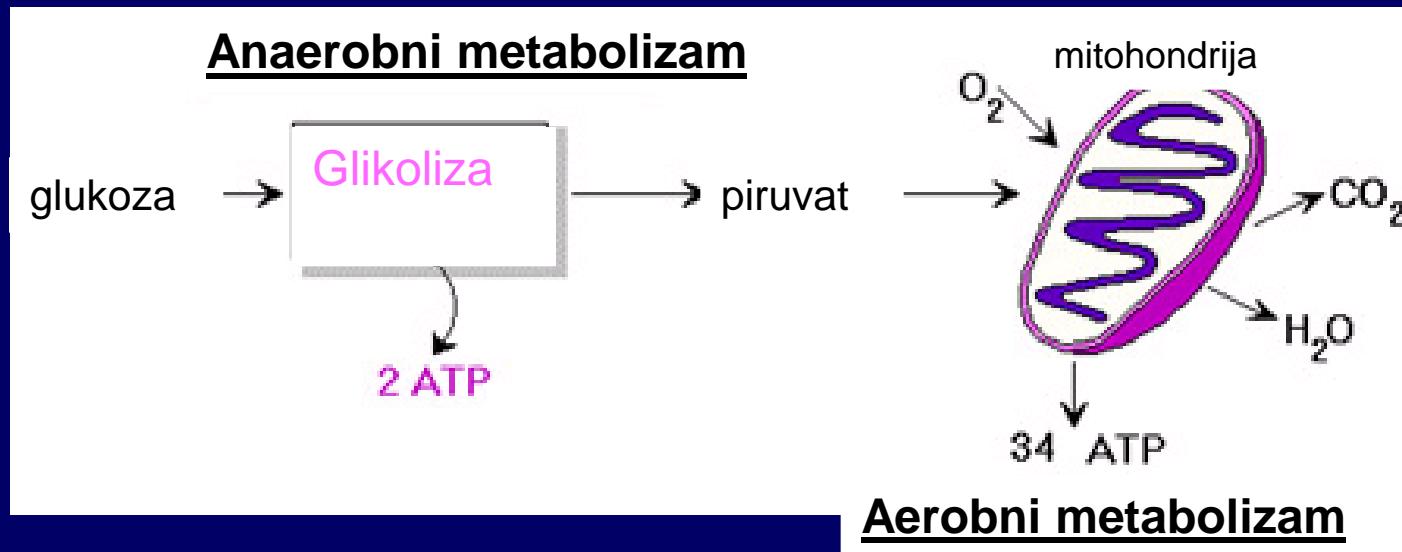
ANAEROBNA GLIKOLIZA

- GLAVNI ENERGETSKI SISTEM KAD SU POTREBE ZA ATP-om VELIKE
- NE TROŠI SE KISEONIK

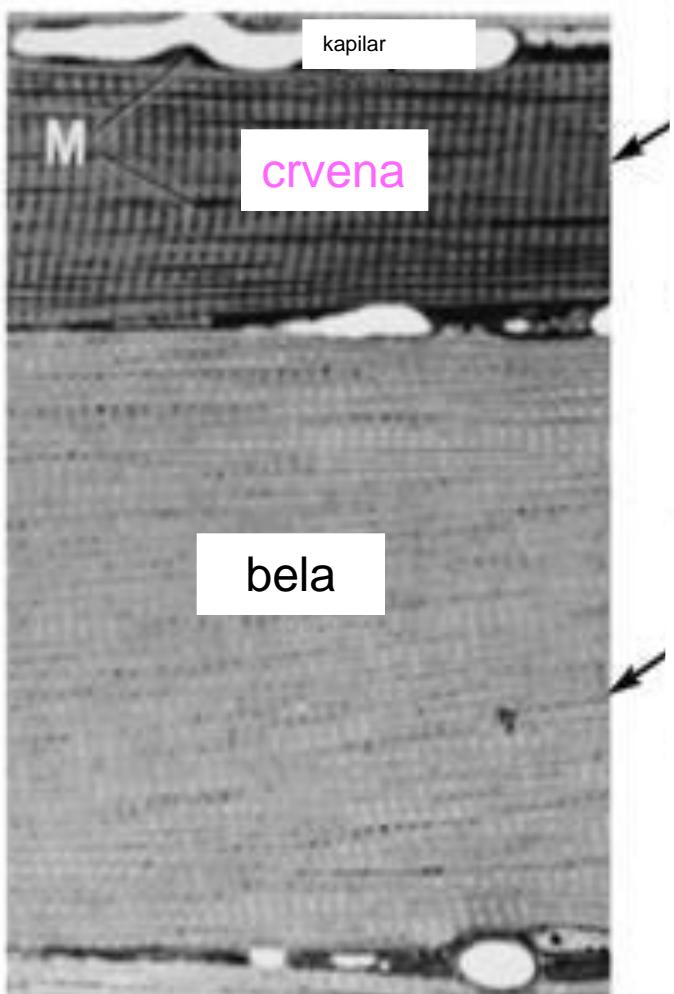
OKSIDATIVNA FOSFORILACIJA

- GLAVNI ENERGETSKI SISTEM KAD SU POTREBE ZA ATP-om MALE
- TROŠI SE KISEONIK

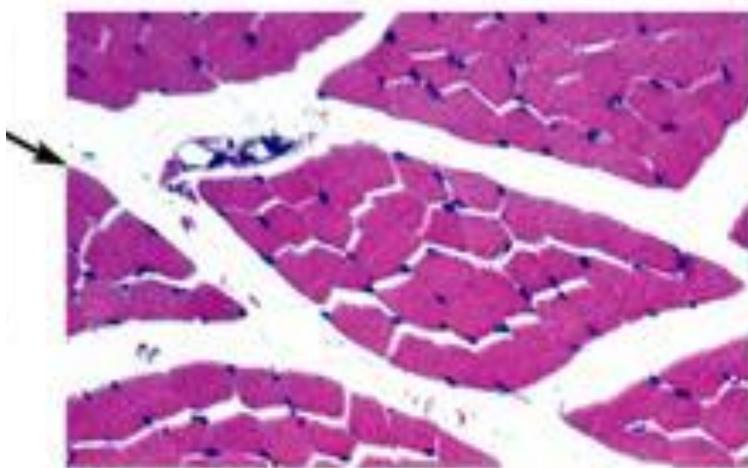
ANAEROBNI I AEROBNI METABOLIZAM

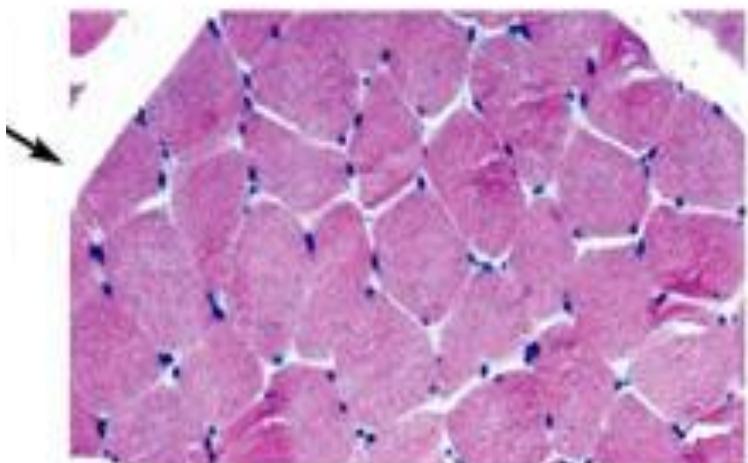
Spora i brza mišićna vlakna

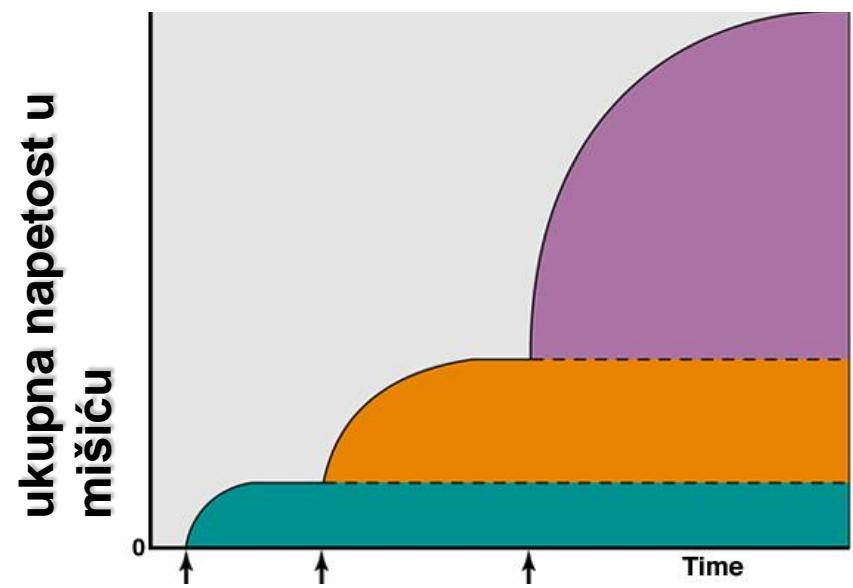
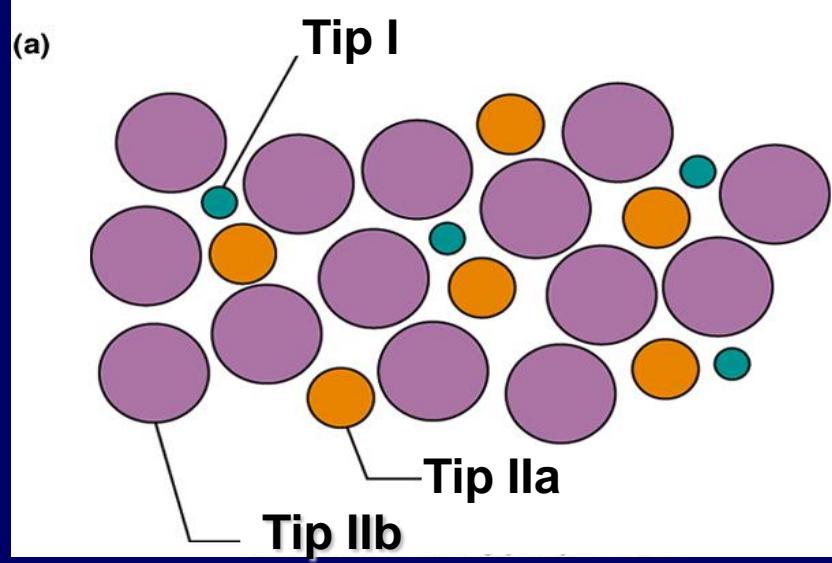
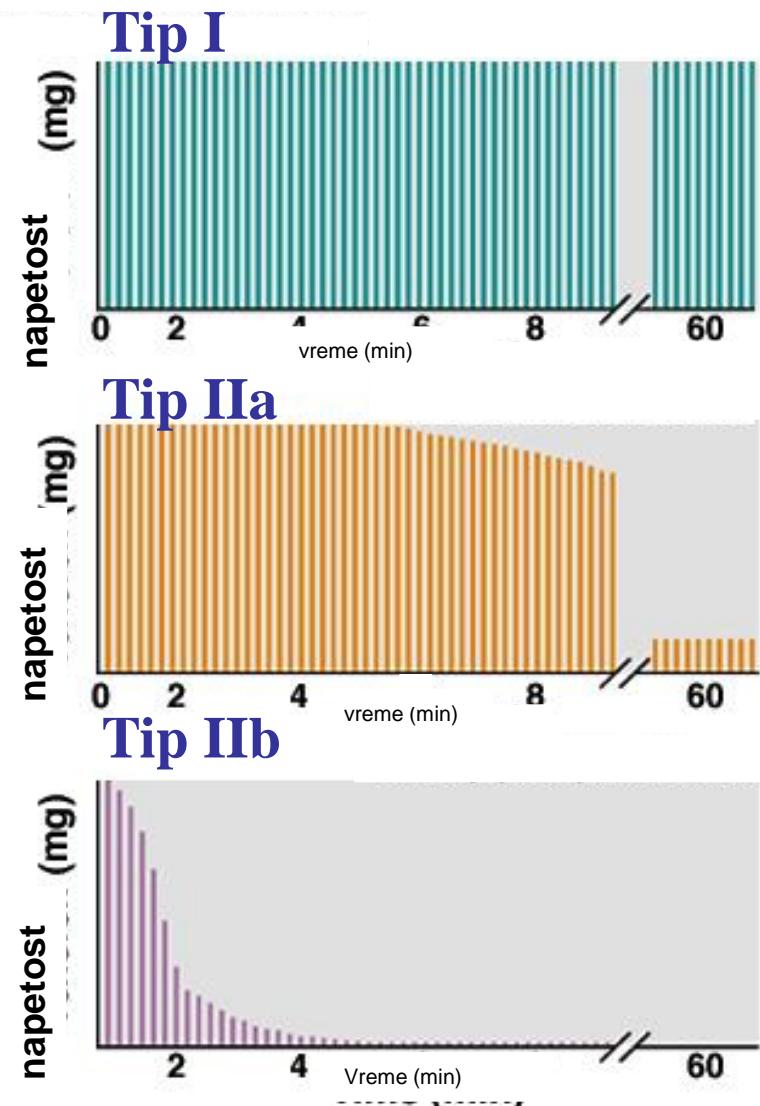
Spora vlakna

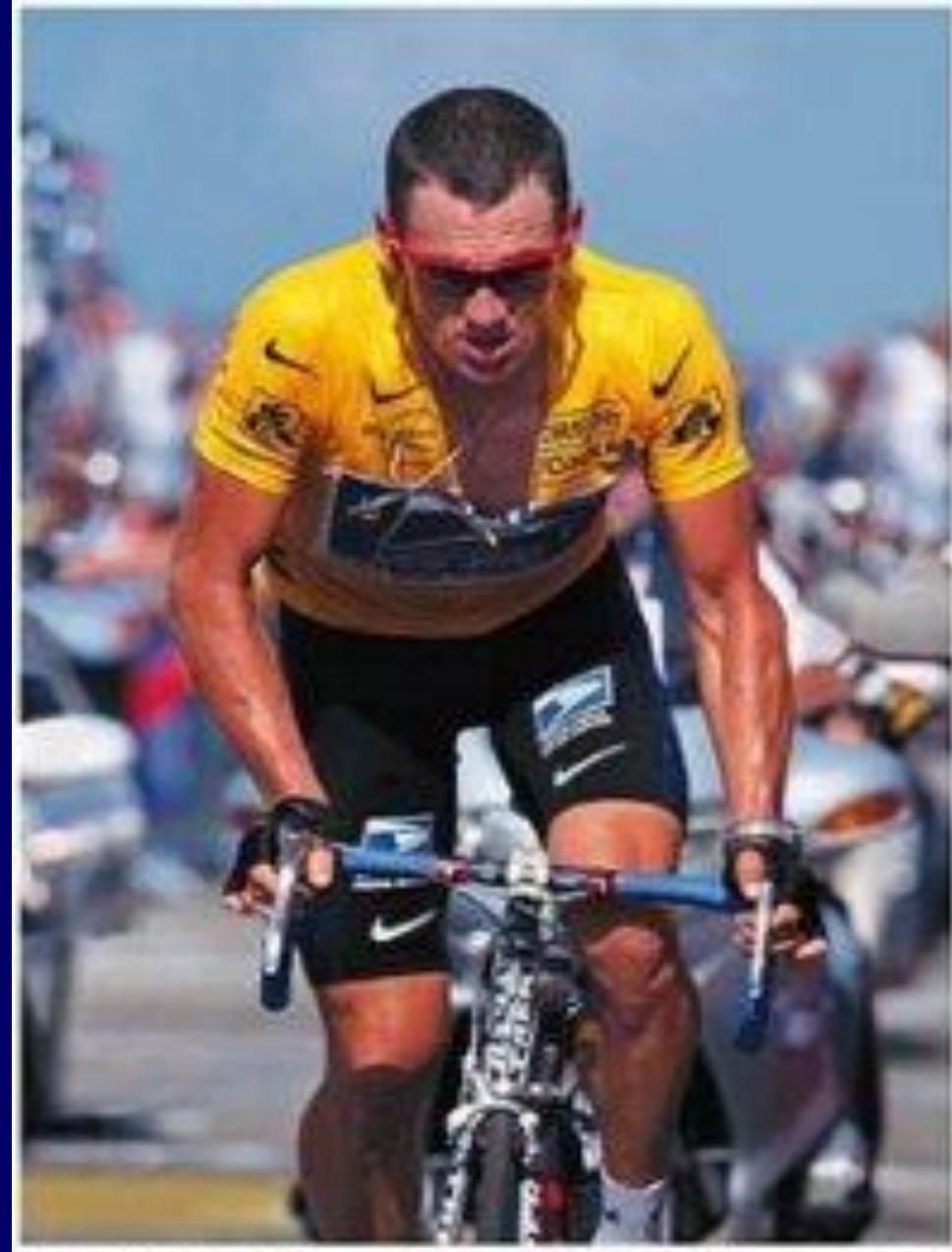

Brza vlakna

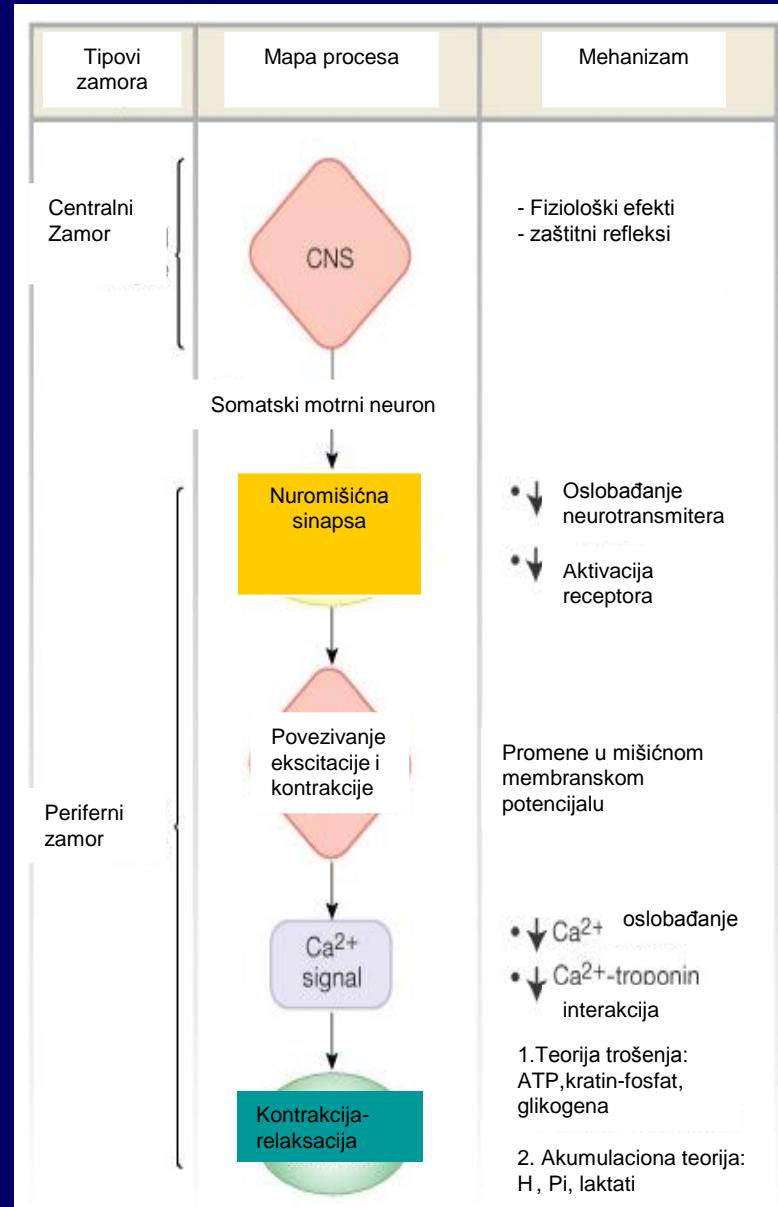
VRSTE MIŠIĆNIH VLAKANA

MIŠIĆNI ZAMOR

- Centralni
- Periferni

ZAMOR MIŠIĆA

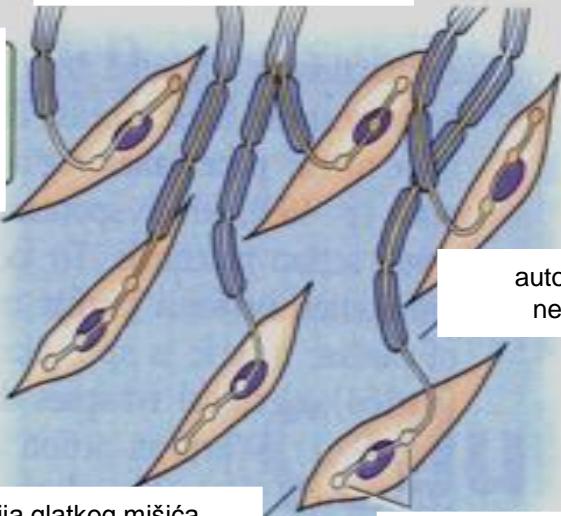

GLATKI MIŠIĆI

A

VIŠEJEDINIČNI

električni
Izolovane ćelije
dozvoljavaju
finiju motornu
kontrolu

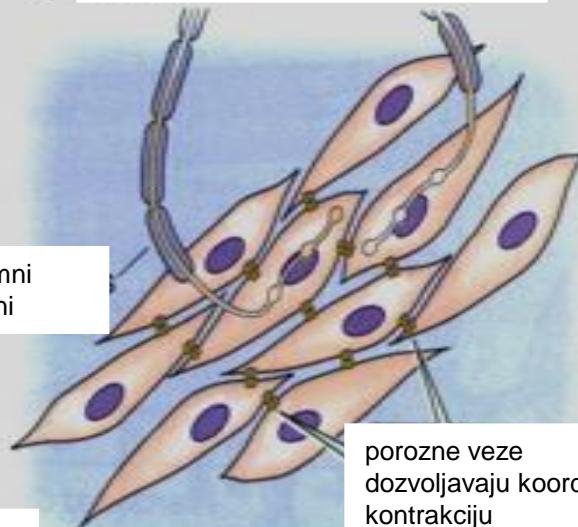
B

JEDNOJEDINIČNI

autonomni
neuroni

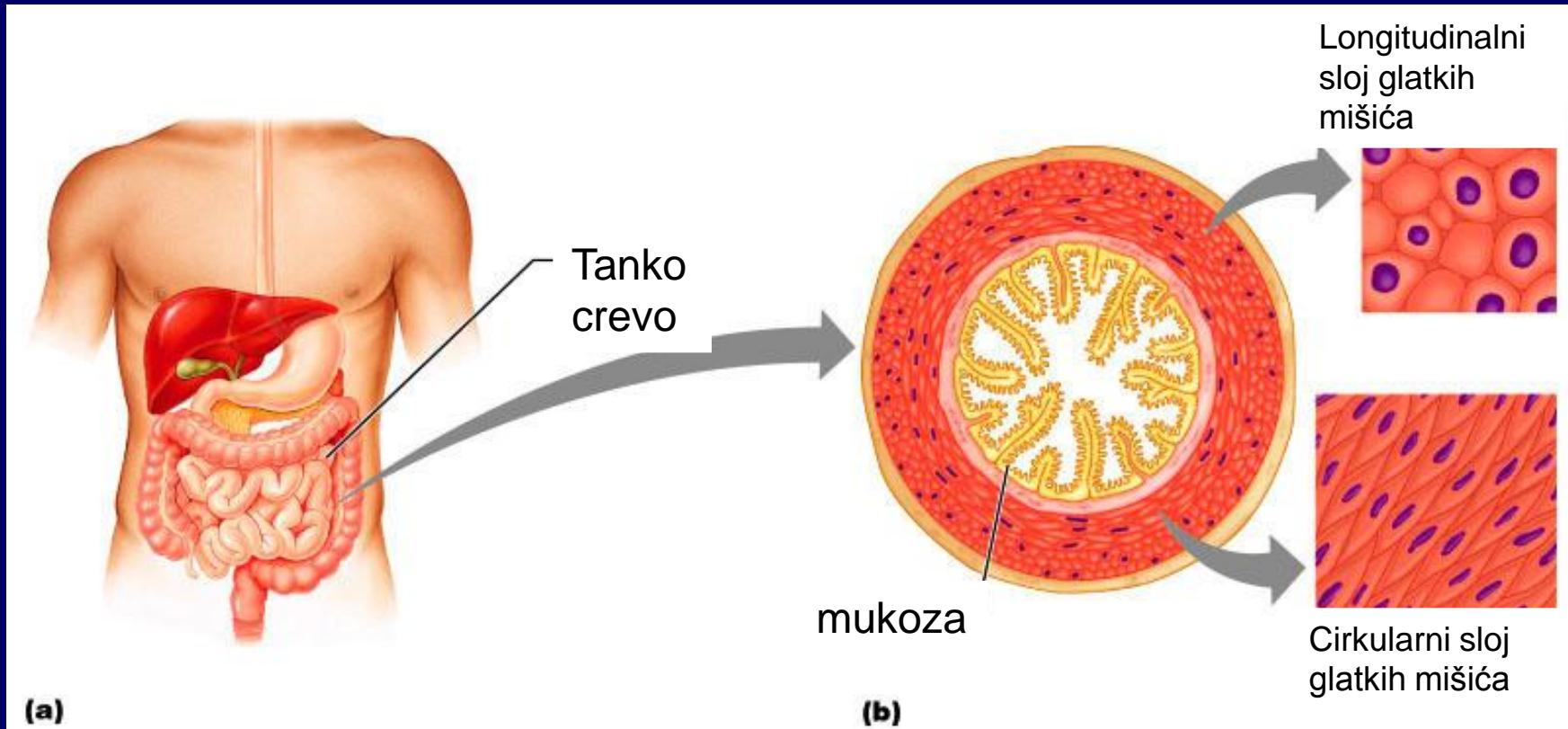
ćelija glatkog mišića

varikoziteti
(sinaptički kontakti)

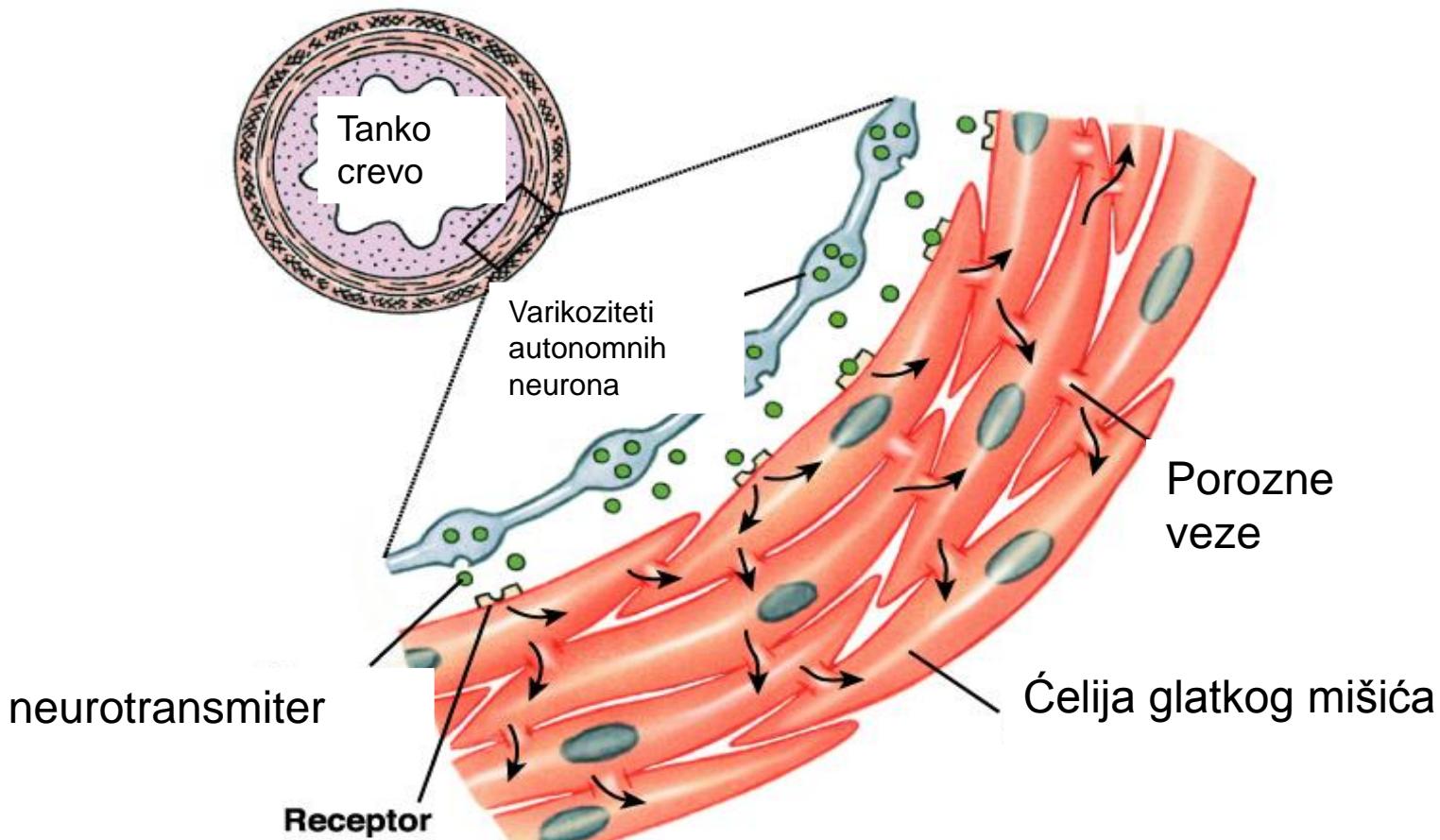

porozne veze
dozvoljavaju koordinisanu
kontrakciju

GLATKI MIŠIĆI - JEDNOJEDINIČNI

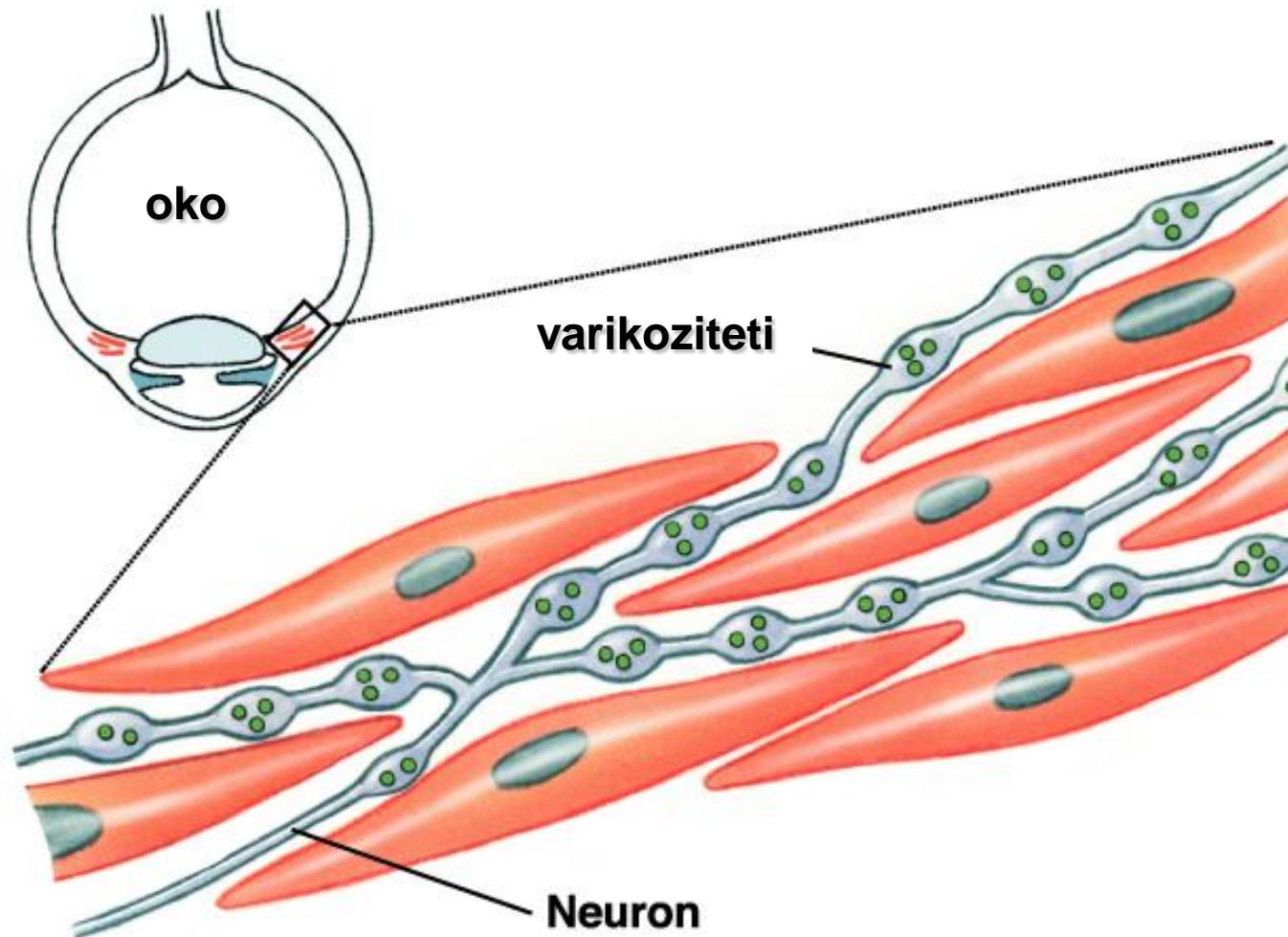
JEDNOJEDINIČNI GLATKI MIŠIĆI

ORGANI SA JEDNOJEDINIČNIM GLATKIM MIŠIĆIMA

- TANKO CREVO
- MOKRAĆNA BEŠIKA
- LIMFNI SUDOVI
- KOLON
- URETERI
- ARTERIOLE
- UTERUS (MIOMETRIUM)

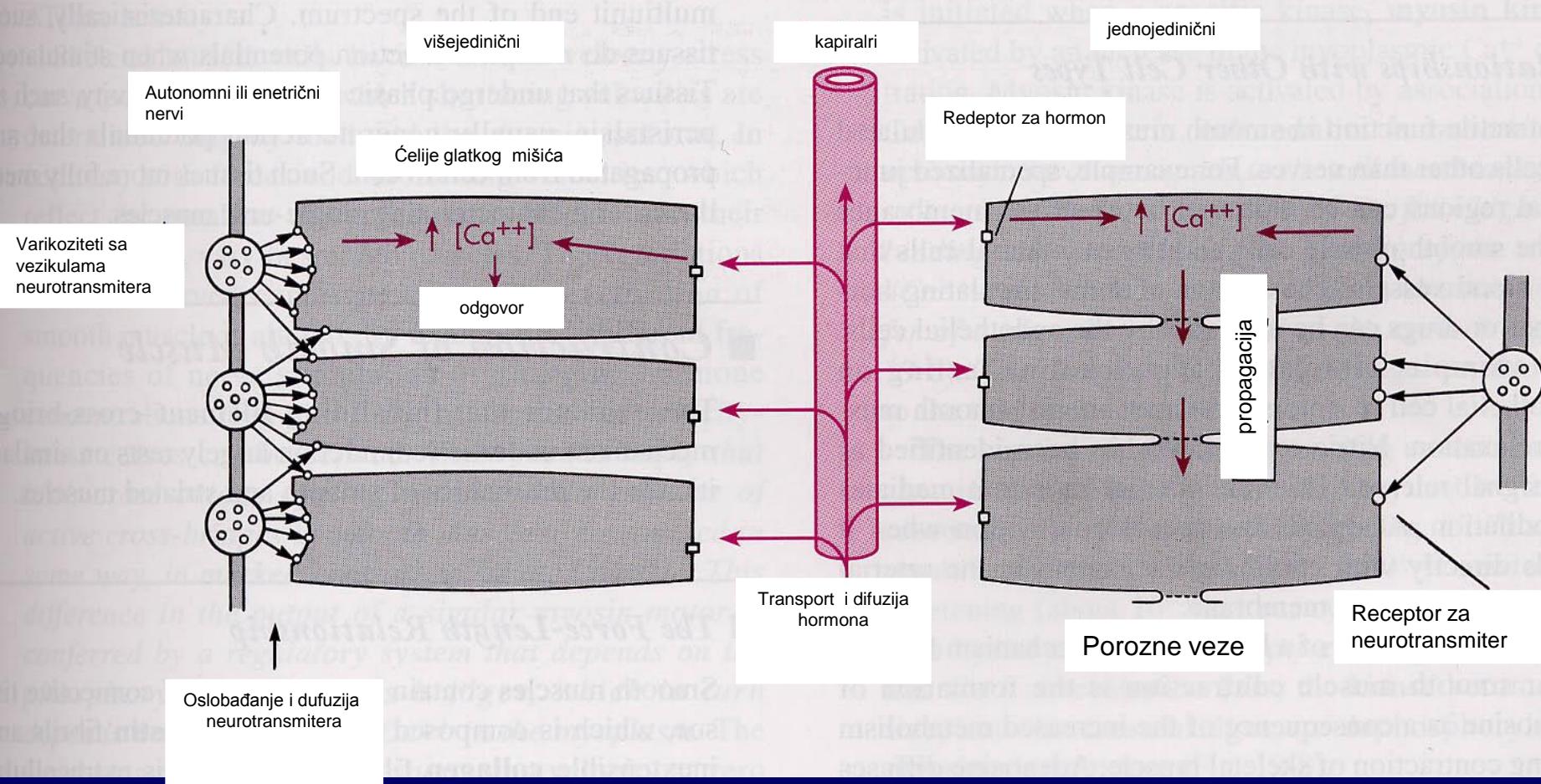
VIŠEJEDINIČNI GLATKI MIŠIĆI

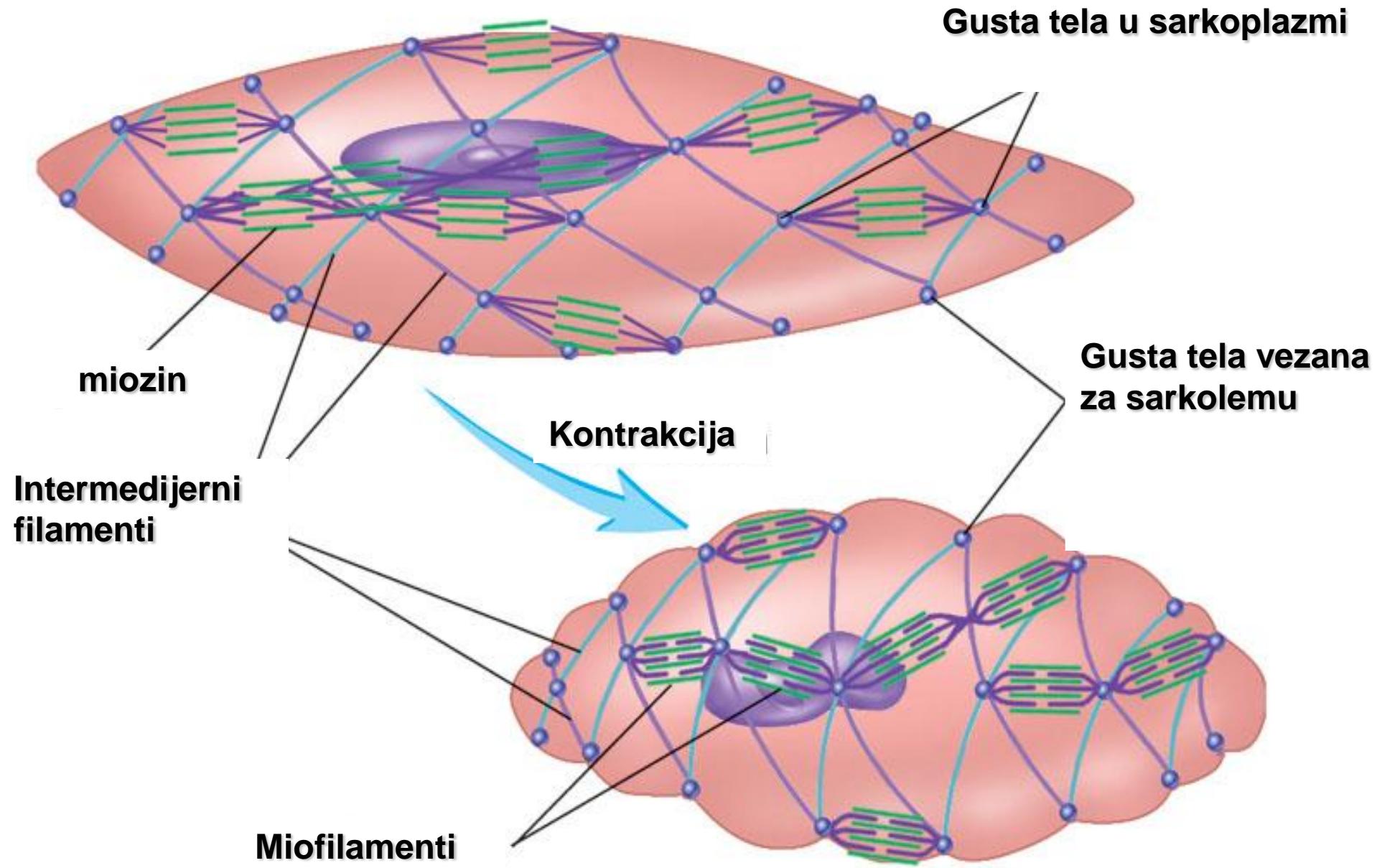
ORGANI SA VIŠEJEDINIČNIM GLATKIM MIŠIĆIMA

- CILIJARNI MIŠIĆ
- MIŠIĆI TRAHEJE
- SFINKTERI U GIT-u
- VELIKI KRVNI SUDOVI
- MIŠIĆI IRISA
- MIŠIĆI BRONHIOLA
- VAS DEFERENS

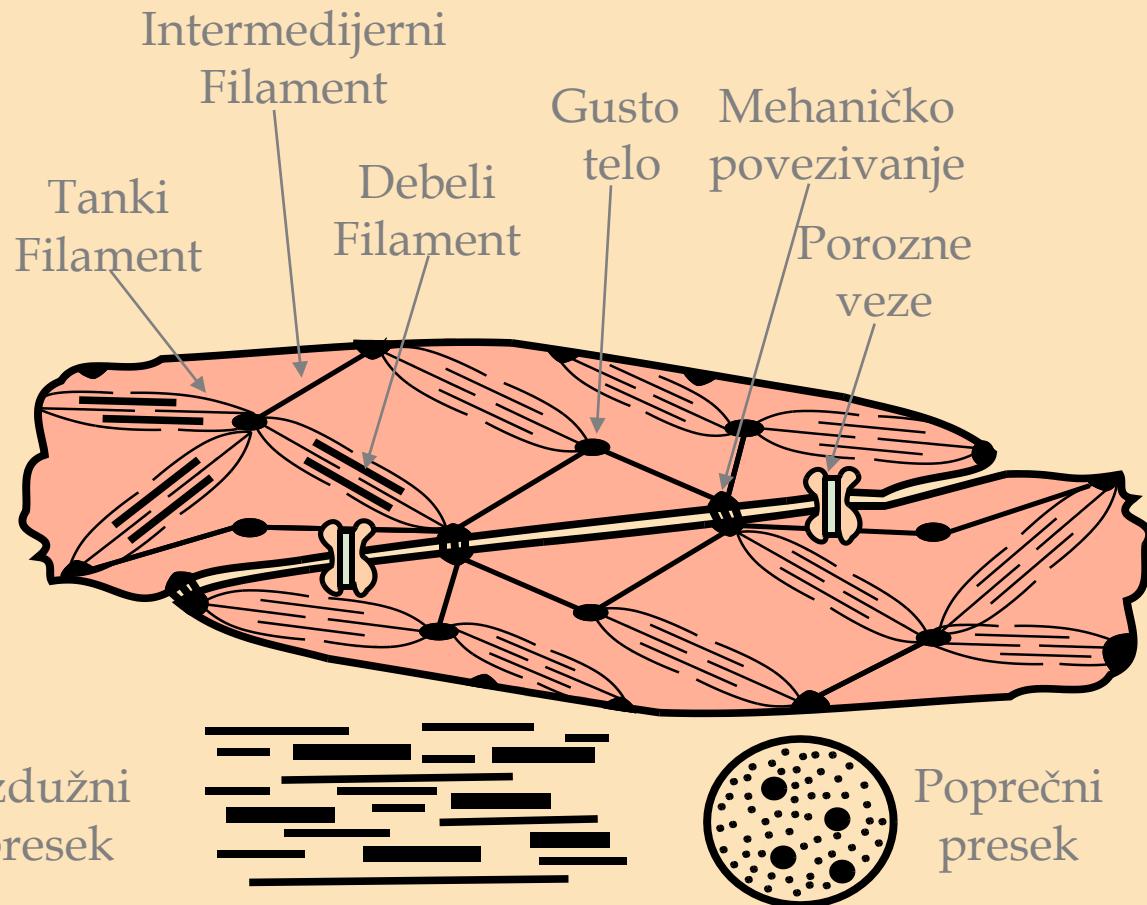
RAZLIKE VIŠEJEDINIČNOG I JEDNOJEDINIČNOG GLATKOG MIŠIĆA

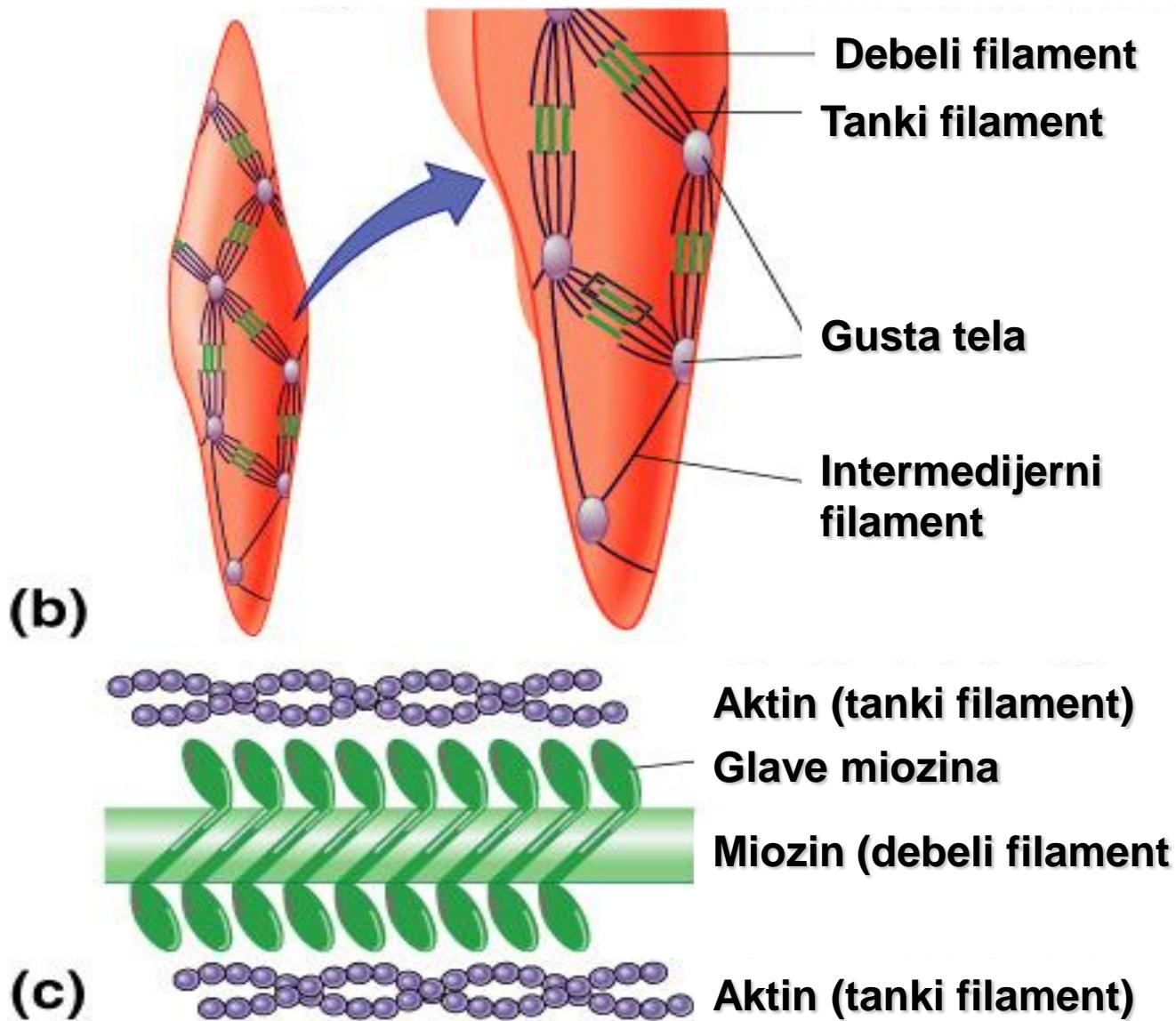
ĆELIJA GLATKOG MIŠIĆA

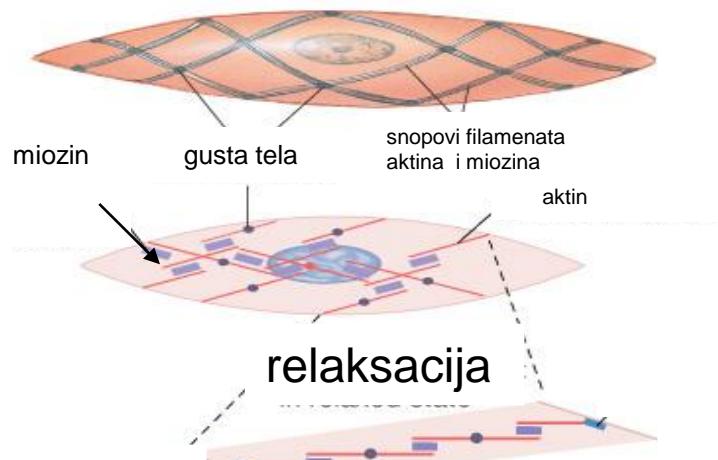
GRAĐA JEDNOJEDINIČNOG GLATKOG MIŠIĆA

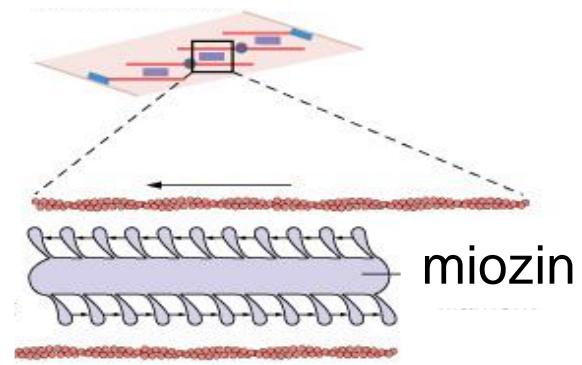
GLATKI MIŠIĆ-KONTRAKTILNI APARAT

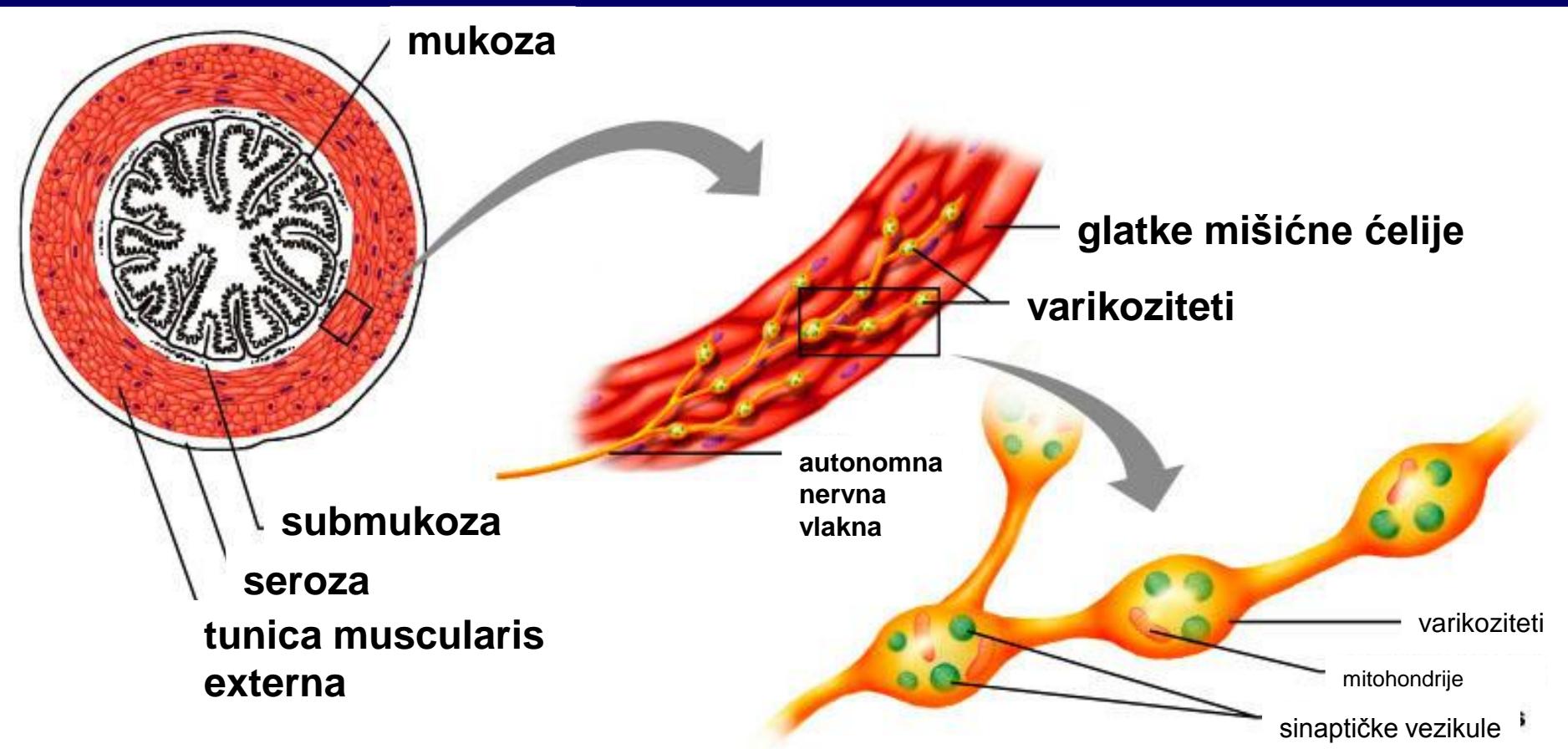
GLATKI MIŠIĆI- KARAKTERISTIKE

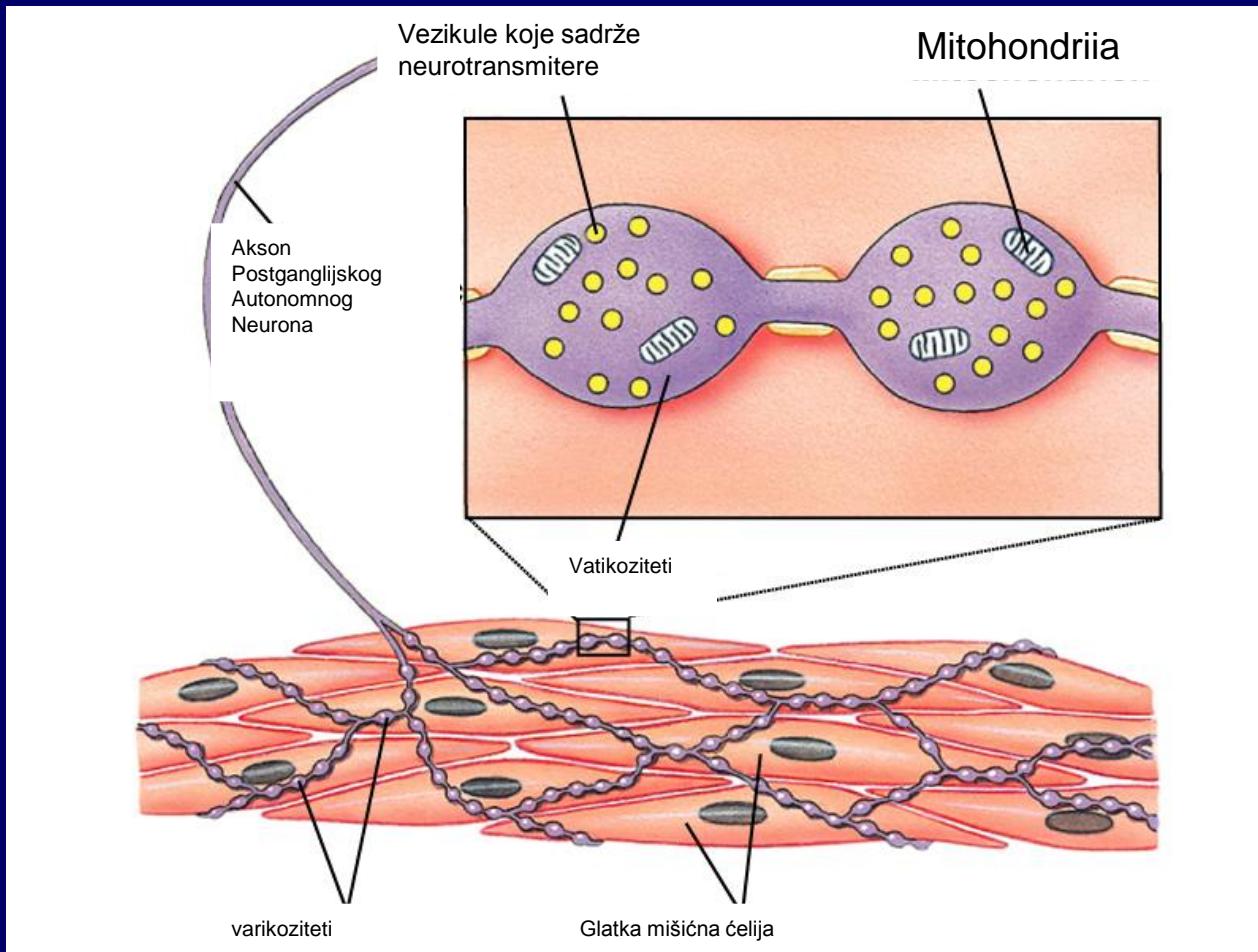
aktin

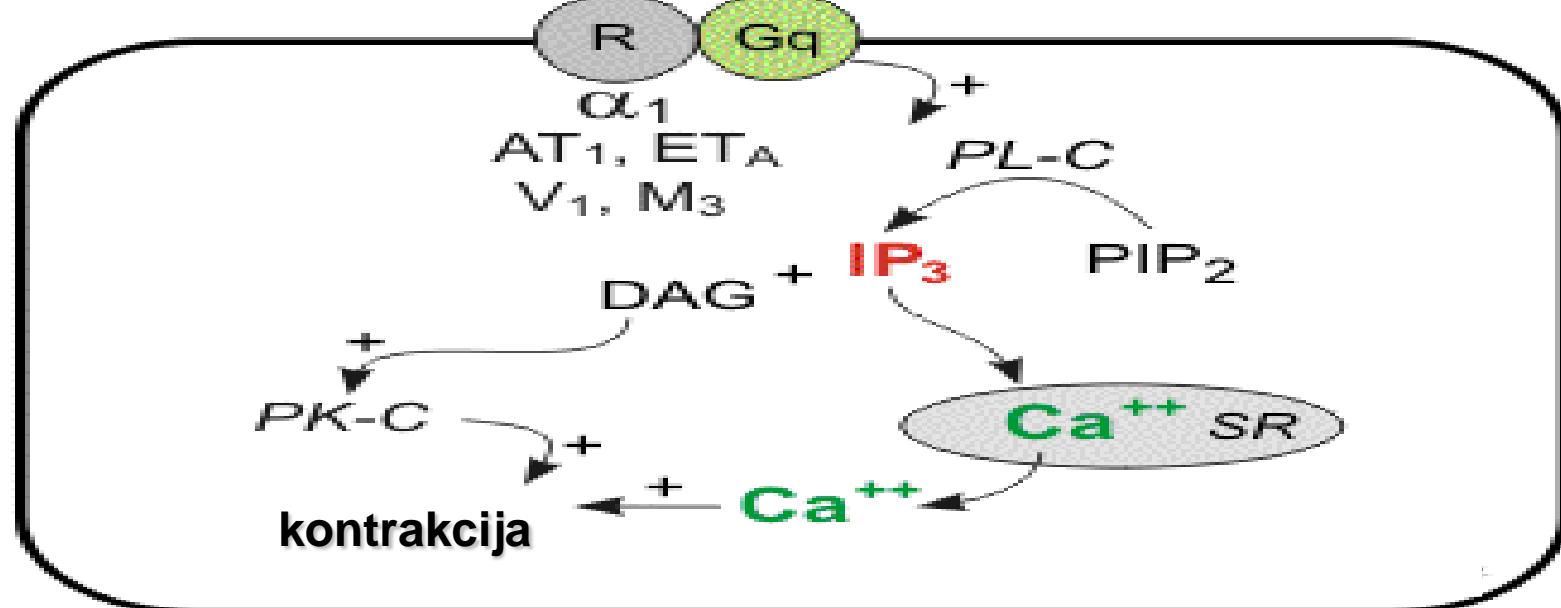
INERVACIJA GLATKIH MIŠIĆA

NERVNO-EFEKTORNE SINAPSE ANS

HUMORALNA REGULACIJA KONTRAKCIJE GLATKIH MIŠIĆA

PEJSMEJKERSKE GLATKE MIŠIĆNE ĆELIJE

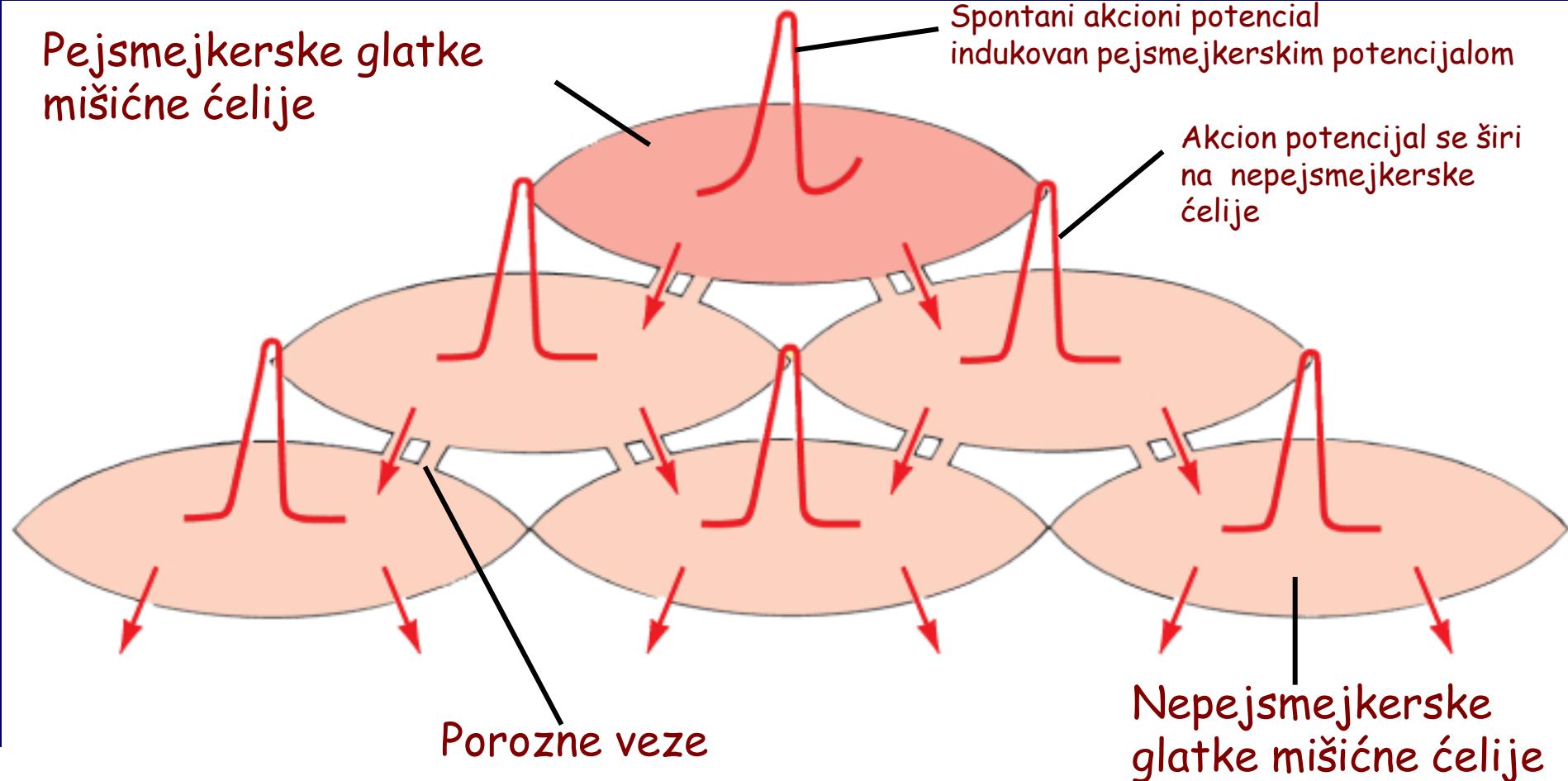
Pejsmejkerske glatke mišićne ćelije

Spontani akcioni potencial indukovani pejsmejkerskim potencijalom

Akcion potencijal se širi na nepejsmejkerske ćelije

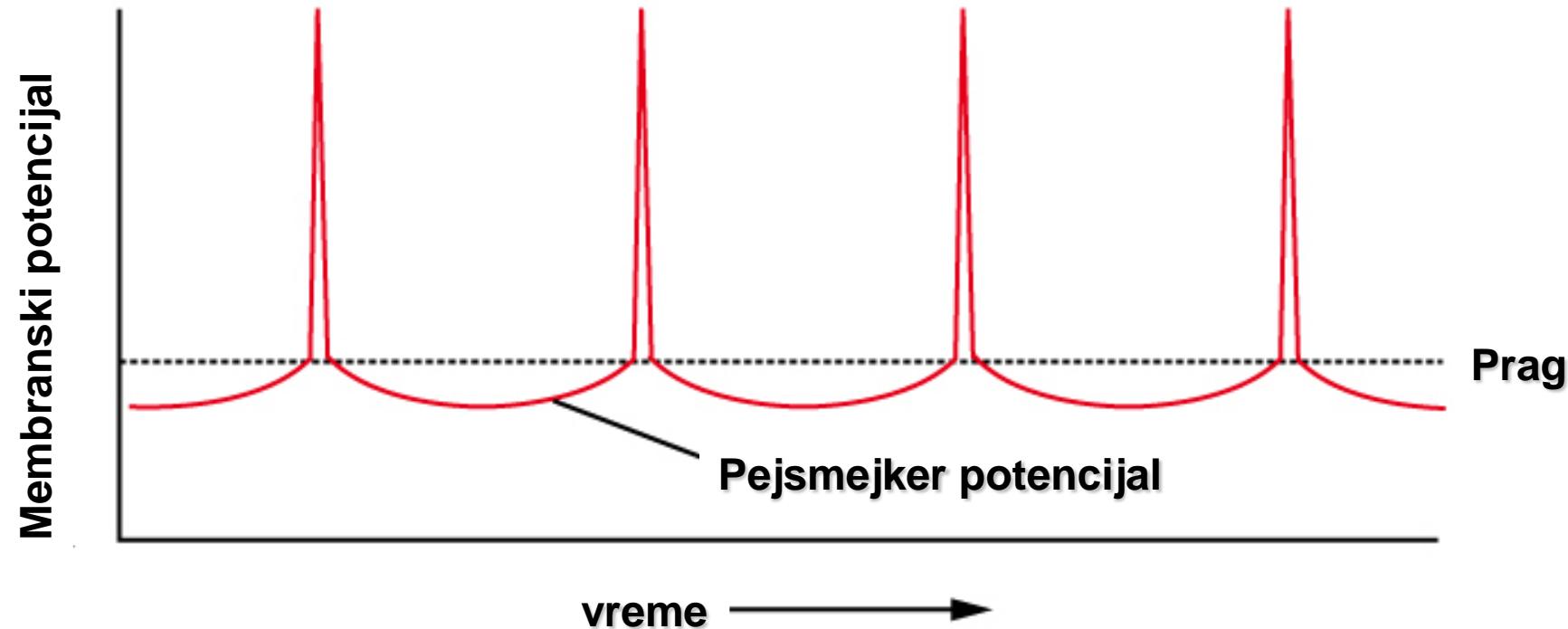
Porozne veze

Nepejsmejkerske glatke mišićne ćelije

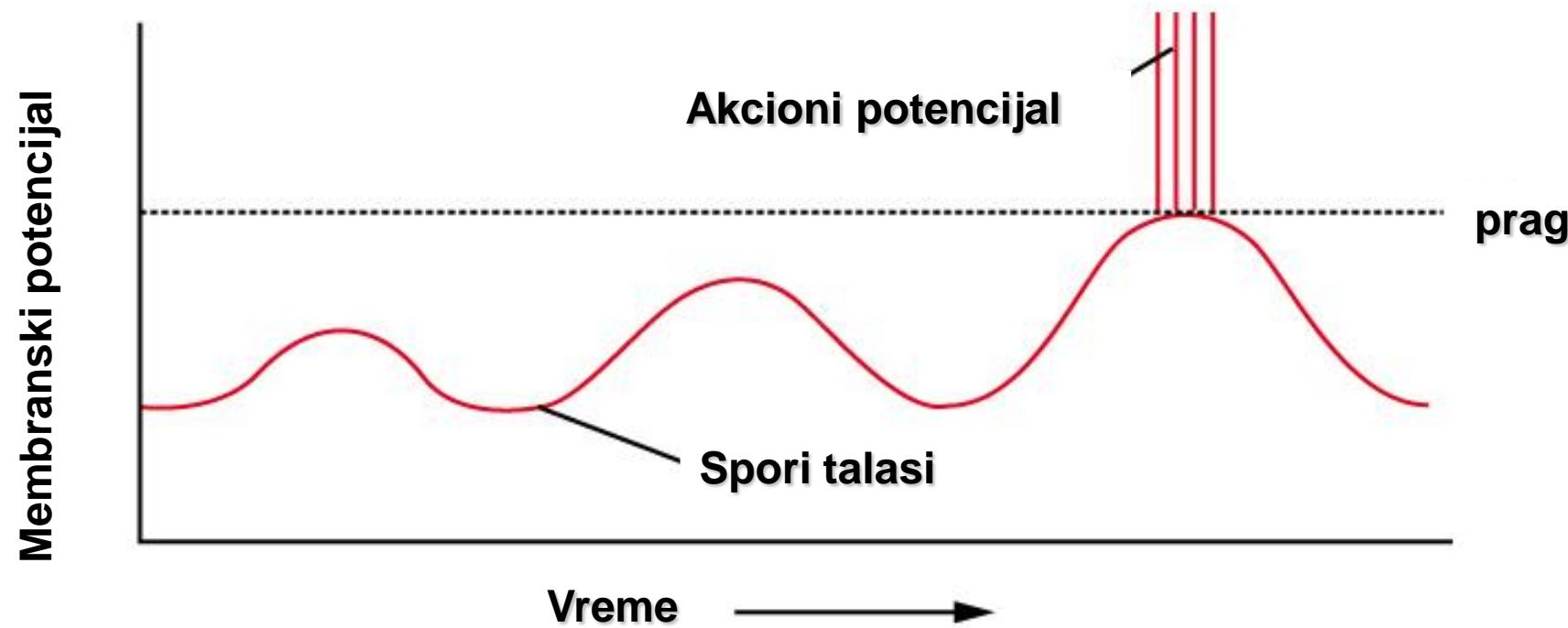
PEJSMEJKERSKI POTENCIJAL

(b) Pejsmejker potencijal

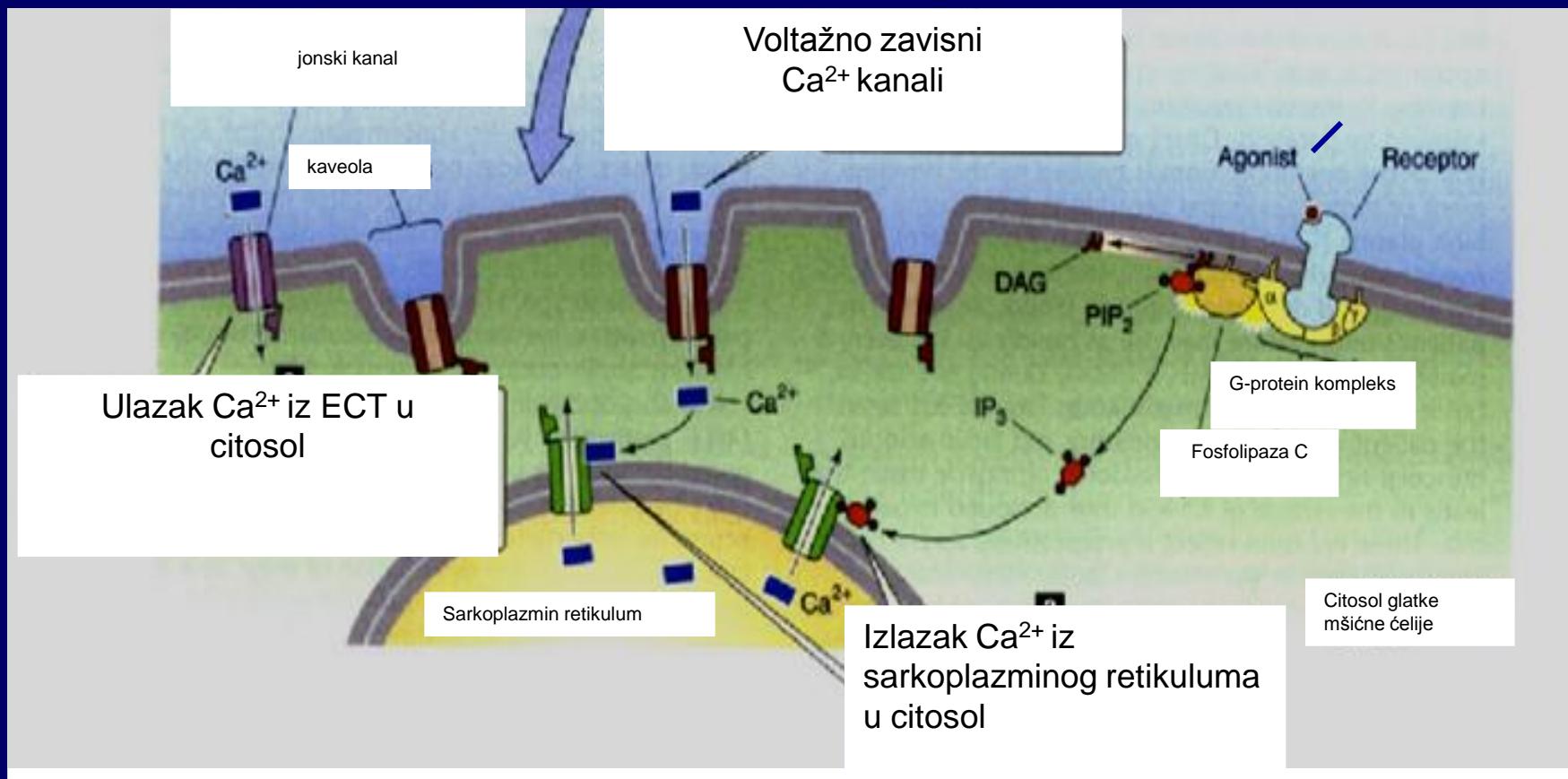

SPORI TALASI I AKCIONI POTENCIJALI

(a) Spori talasi

EKSCITACIJA

MEHANIZAM KONTRAKCIJE GLATKIH MIŠIĆA

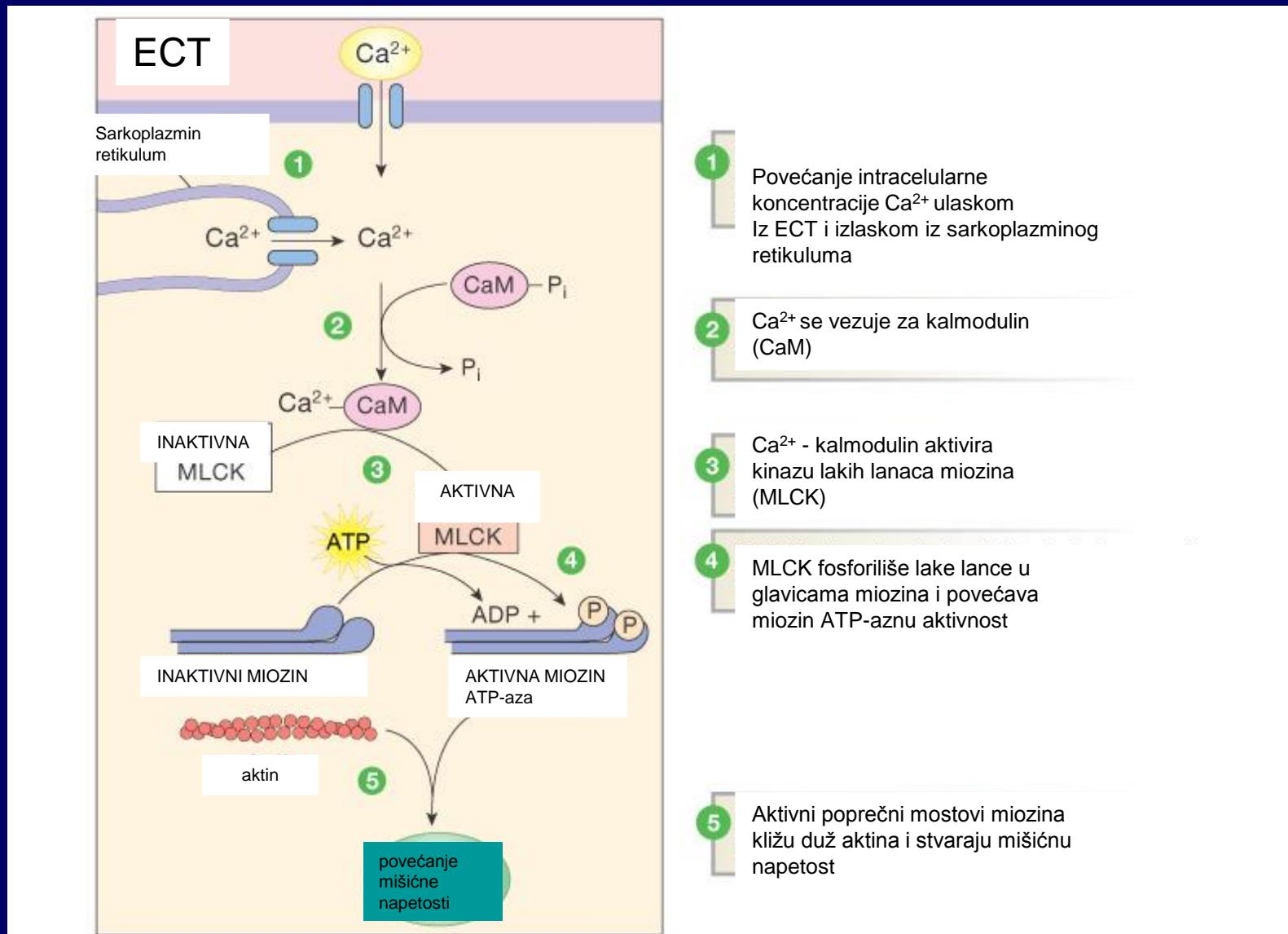

Figure 12-28: Smooth muscle contraction

MEHANIZAM RELAKSACIJE GLATKIH MIŠIĆA

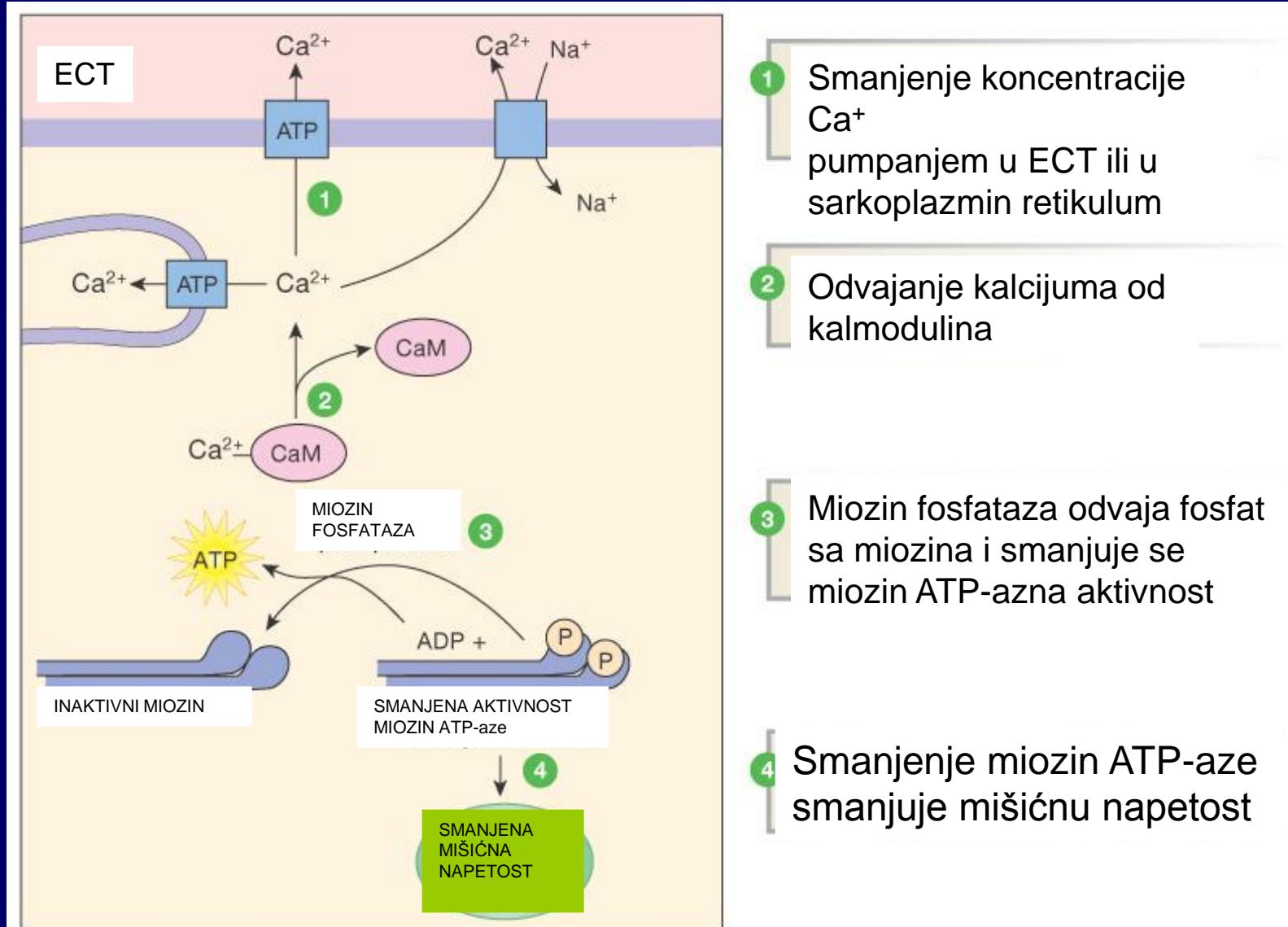
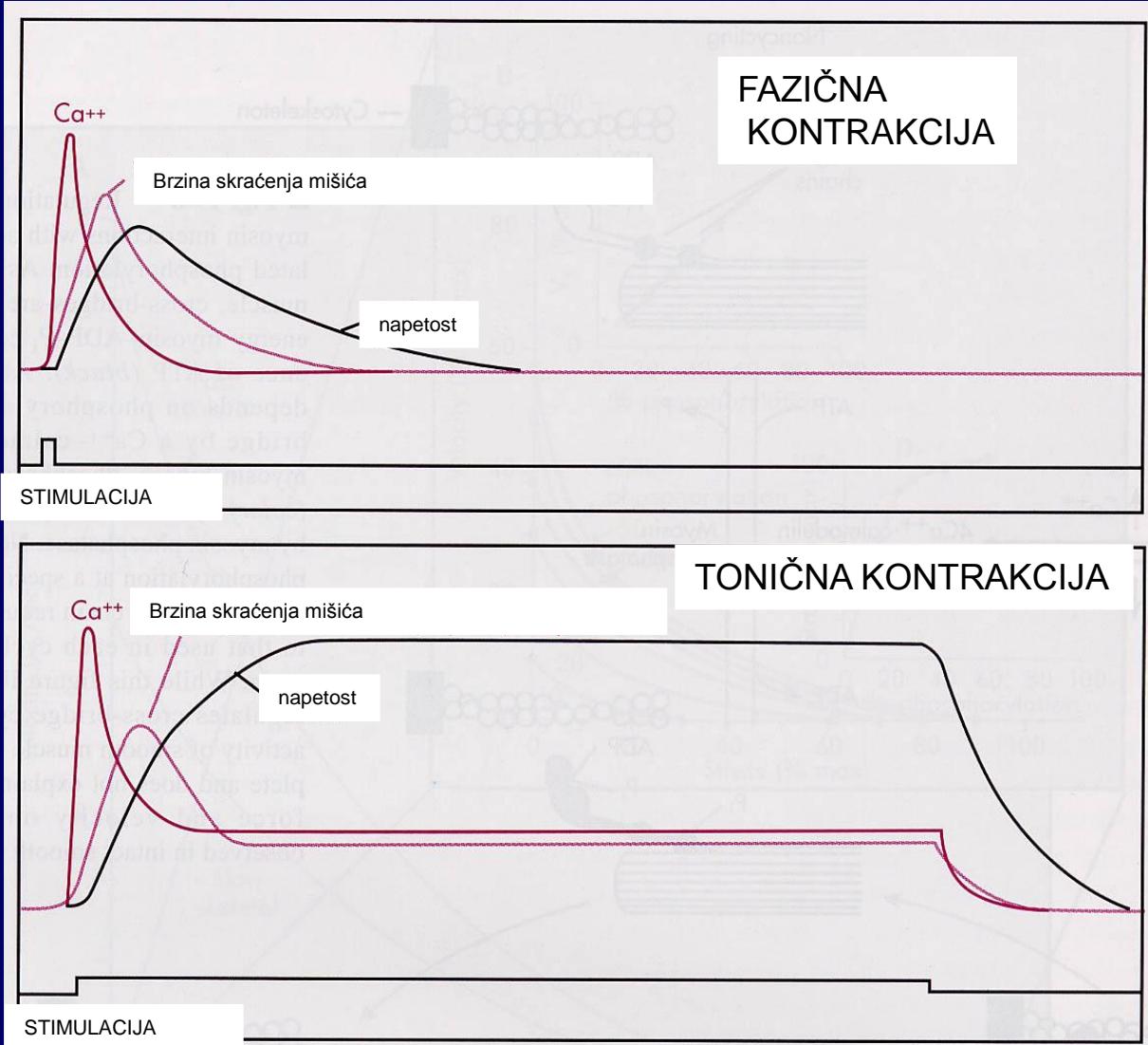

Figure 12-29: Relaxation in smooth muscle

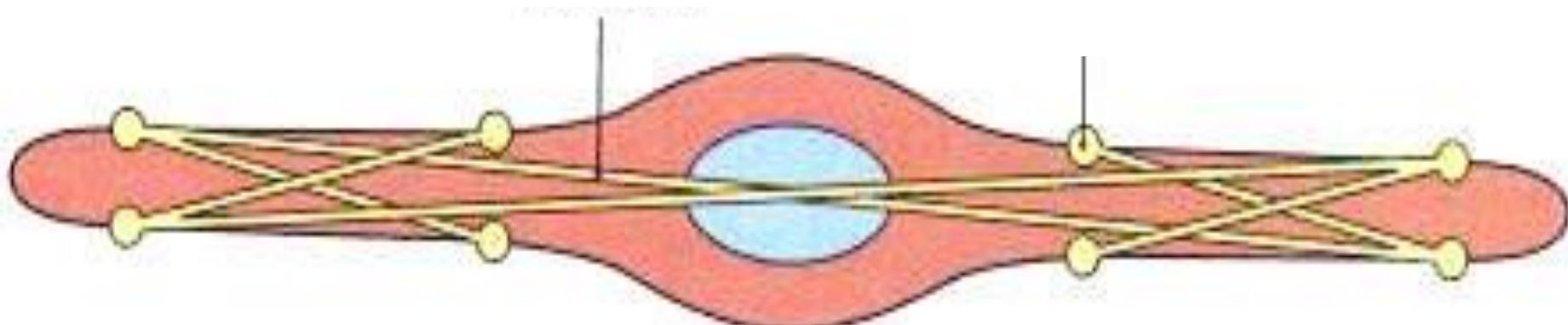
FAZIČNA I TONIČNA KONTRAKCIJA

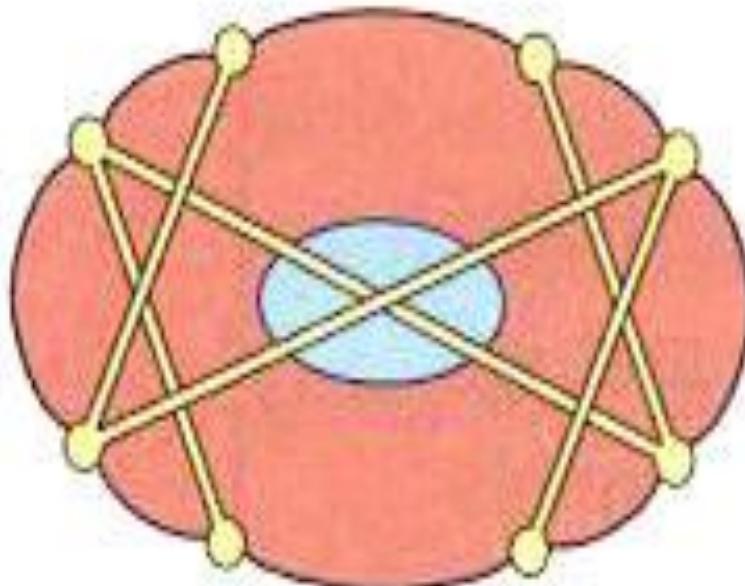
RELAKSACIJA

KONTRAKTILNI
FILAMENT

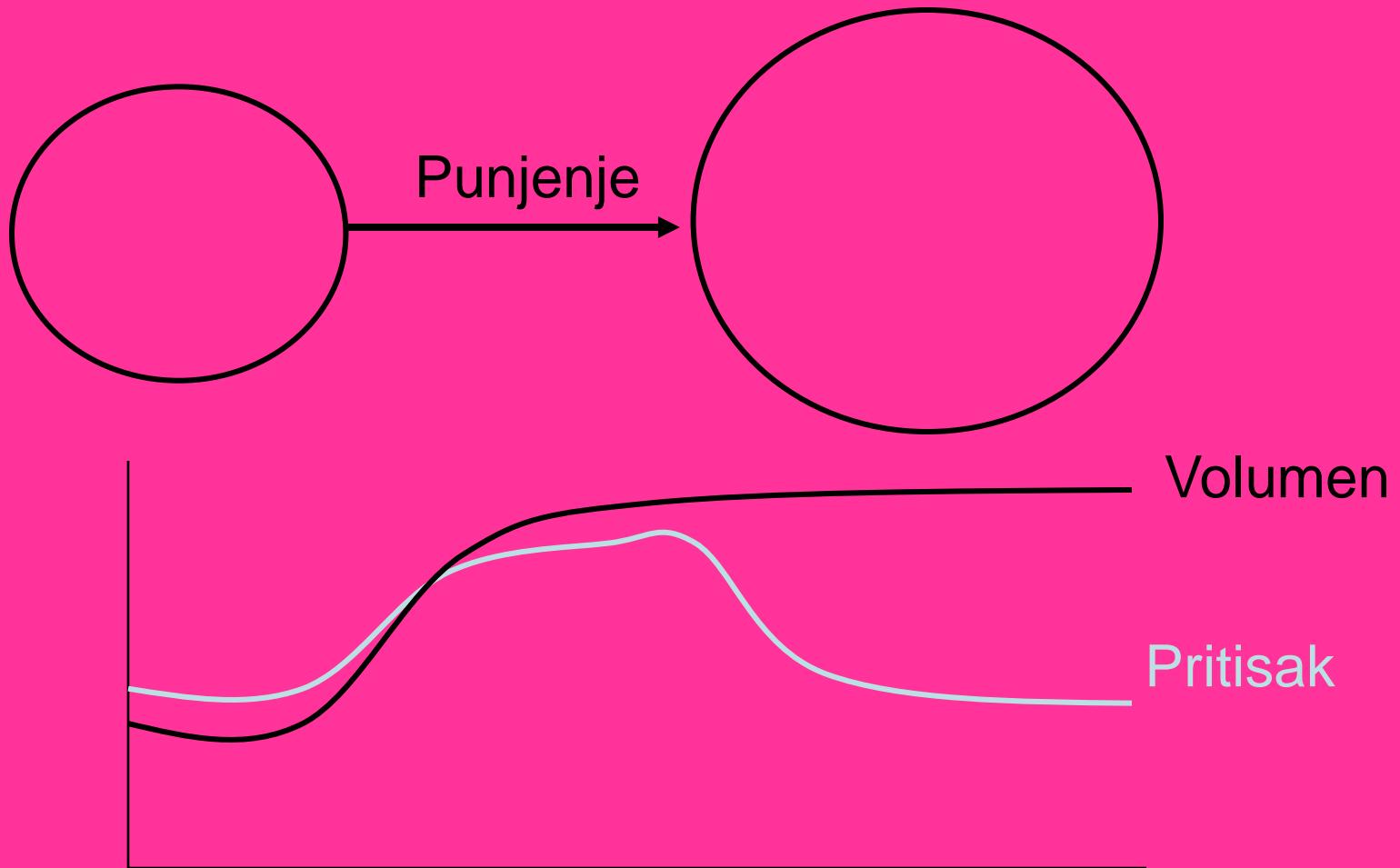
GUSTO
TELO

KONTRAKCIJA

PLASTIČNOST – mokraćna bešika

– TEZE –

Osobine mišićnog tkiva

Uloge mišića

SKELETONI MIŠIĆI

Funkcionalna morfologija skeletnih mišića (sarkoplazmin retikulum, transverzalni tubuli, miofilamenti, sarkomera)

Ekscitacija skeletnih mišića (nervno-mišićna sinapsa)

Kontrakcija i relaksacija mišića (vrste mišićnih vlakana prema brzini kontrakcije)

Snaga mišićne kontrakcije

Mišićni tonus

Motorna jedinica

Izvori energije za mišićnu kontrakciju (kiseonički dug)

Ponašanje mišića kao celine (prostorna i vremenska sumacija)

Podela mišićnih kontrakcija (pojedinačne složene; izotonične i izometrične; fazične i tonične)

GLATKI MIŠIĆI

Vrste glatkih mišića

Funkcionalna morfologija glatkih mišića (sarkolema)

Ekscitacija glatkih mišića

Kontrakcija i relaksacija glatkih mišića

Specifičnosti kontrakcije glatkog mišića (fenomen zaključavanja, plastičnost)

Razlike u kontrakciji skeletnog i glatkog mišića